

2n. INFORME DE COMPETITIVITAT DE LA COMARCA D'OSONA

Desembre de 2015

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

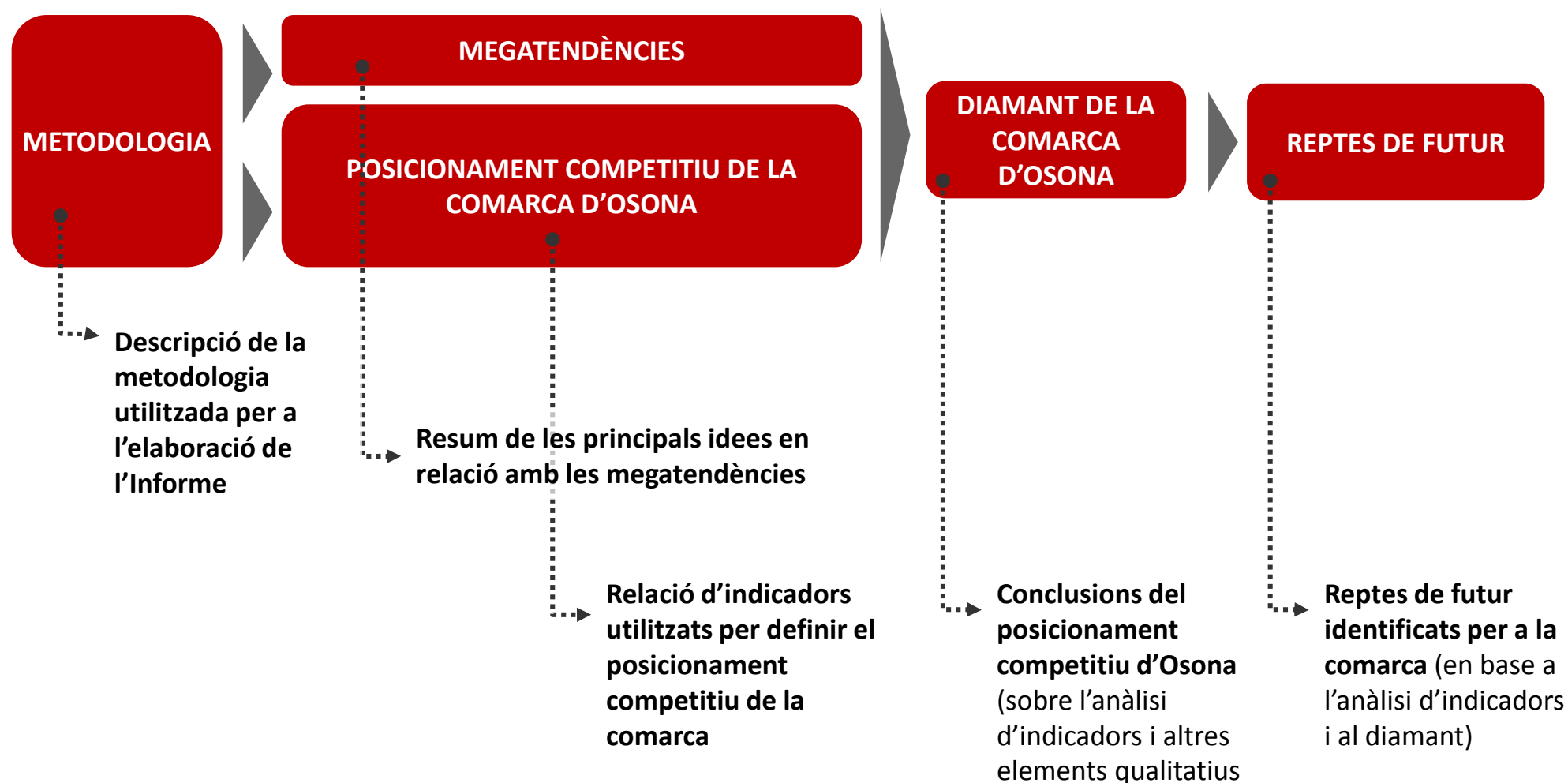
- 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
- 4.2. Condicions dels factors productius
- 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
- 4.4. Sectors relacionats i de suport
- 4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

- 6.1. Índex de gràfics i taules
- 6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
- 6.3. Bibliografia i referències

2n. INFORME DE COMPETITIVITAT DE LA COMARCA D'OSONA

Aquest és el segon Informe de competitivitat realitzat per l'Observatori. Partint de les principals idees recollides en l'anterior, el present Informe de competitivitat de la comarca d'Osona continua la interpretació de la sèrie d'indicadors definits i busca alhora aprofundir en tres qüestions considerades clau:

1- Mantenint i reforçant la filosofia d'oferir una visió detallada dels diferents factors de la competitivitat a nivell de desagregat territorial, s'inclou –dels punts on ha estat possible– la distribució dels principals indicadors a nivell municipal, amb l'objectiu d'extreure possibles conclusions pel que fa a les diferències i desequilibris que es puguin donar en el marc de la diversitat de la comarca.

Amb l'objectiu **de valorar el risc que existeix d'evolucionar cap a un territori dual** s'han reforçat les anàlisis desagregades i les presentacions visuals a nivell territorial que en facilitin la comparativa, conscients que les polítiques públiques haurien de ser capaces d'identificar aquestes diferents realitats i treballar perquè la sortida de la crisi i l'avanç cap al benestar sigui conjunt a tot el territori.

2- De l'anterior informe se n'extreia el pes i la **importància de la indústria com a element transformador del model productiu de la comarca**. En el present informe hem aprofundit en aquesta anàlisi incorporant noves variables que permetin veure el comportament dels diferents sectors al llarg de la crisi.

3-Per la seva banda, la creació d'ocupació dependrà també de tenir una població apropiadament formada, i en aquest sentit les dades del darrer informe indicaven aquí un clar espai de millora i preocupació. En aquest sentit, l'actual informe aprofundeix en el factor de la **formació**, incorporant nous indicadors referenciats amb el marc europeu i establint una comparativa amb els objectius **Europa 2020**.

Seguint en aquesta línia, els reptes s'han plantejat des de quatre dimensions: La productiva, la formativa, la social i la territorial, i s'hi han incorporat també un seguit de reptes transversals.

Entenem que la generació de les dades i la informació, així com el paper de les institucions, espais i processos en què s'analitzen i debaten resulten claus per al desenvolupament d'una intel·ligència estratègica comarcal. La definició de reptes incorporats a l'informe han estat treballats de manera participativa amb agents i tècnics del territori.

Finalment, i a nivell metodològic, per poder disposar d'una millor perspectiva del posicionament de la comarca d'Osona, el present informe inclou comparatives amb la mitjana catalana, amb la mitjana de la província de Barcelona i amb les comarques que la conformen (Alt Penedès, Anoia, Bages, Barcelonès, Baix Llobregat, Berguedà, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental).

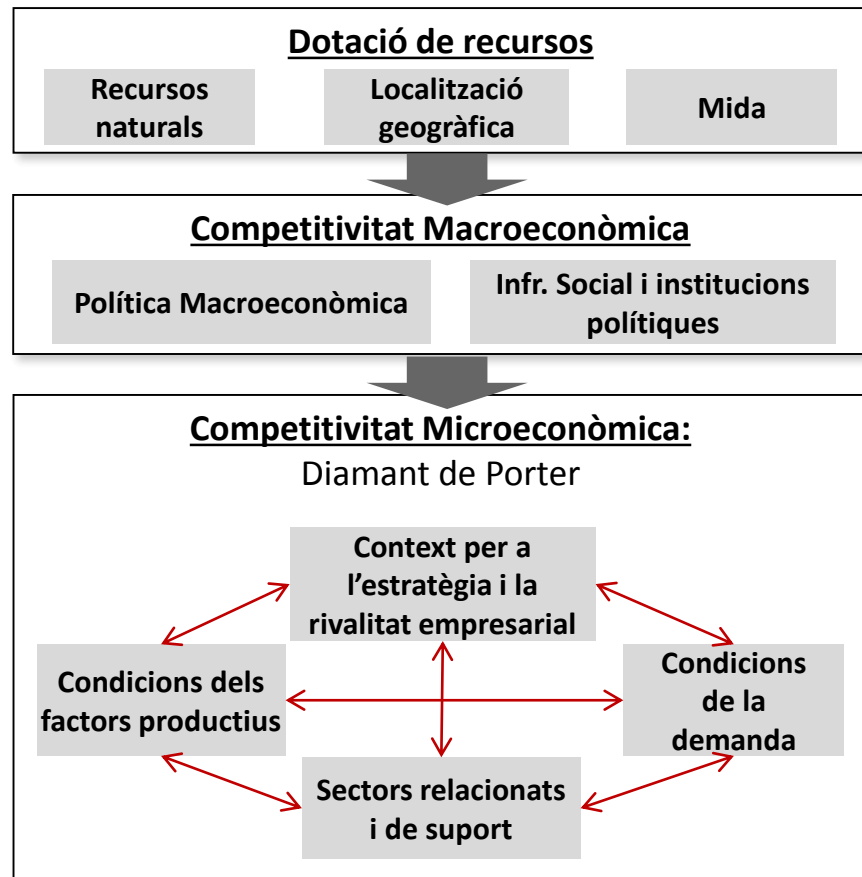
Finalment, recalcar que, si bé la font bàsica d'indicadors utilitzats per a l'elaboració d'aquest Informe són les del mateix Observatori Socioeconòmic d'Osona, ja que aquest és un dels objectius bàsics de l'Informe de competitivitat de la comarca d'Osona, també s'ha optat per utilitzar alguns informes de referència per extreure altres indicadors d'interès. Destaquem *L'Informe territorial de la província de Barcelona* (Diputació de Barcelona, 2015), *L'Anuari Econòmic Comarcal* (Catalunya Caixa, 2015), *Els components del creixement a les economies locals de la província de Barcelona. Anàlisi shift-share* (Diputació de Barcelona, 2015) *La competitivitat de les comarques de la demarcació de Barcelona a examen* (Diputació de Barcelona, 2014) i *La Memòria Econòmica de Catalunya* (Camba de Comerç de Barcelona, 2014).

1. Introducció

Metodologia

L' informe s'ha elaborat en base al model definit per Michael Porter, professor de la Harvard Business School (HBS) i autoritat global reconeguda en temes d'estratègia d'empresa i desenvolupament econòmic de nacions i regions. Segons aquest model, el desenvolupament econòmic d'un territori, mesurat pel PIB per càpita o la productivitat, s'explicaria per tres tipus de factors: la dotació de recursos, els factors macro i els factors micro.

Determinants de la competitivitat segons M. Porter

Capit. 3: PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

Capit. 4.1: PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU

Els principals factors determinants de la competitivitat a nivell micro són:

- **Capit. 4.2: CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS**
- **Capit. 4.4: CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT**
- **Capit. 4.5: SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT**
- **Capit. 4.6: CONDICIONS DE LA DEMANDA**

En primer lloc, hi ha una sèrie de factors que al territori li vénen donats o que "hereta", com poden ser la localització, la dotació de recursos naturals o la seva mida. A aquests factors se'ls denomina "Dotació de recursos" (Cap. 3: PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA)

En segon lloc, hi ha una sèrie de factors de naturalesa macro (Cap. 4.1: PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU), que inclouen, d'una banda, factors lligats al maneig de les polítiques macroeconòmiques (com ara deute i dèficit públic, estabilitat de preus, etc.) i d'una altra, factors de caràcter institucional crítics a llarg termini (però difícils de canviar a curt), lligats a les capacitats humanes bàsiques, a institucions polítiques o a la legislació. Així, els factors macro, habitualment de caràcter supraregional, són de gran importància a l'hora d'explicar el desenvolupament competitiu en els països menys desenvolupats, tot i que les diferències en factors macro entre els països desenvolupats no són tan notables.

Finalment i segons les teories de M.Porter, a nivell micro la prosperitat dels països i de les regions depèn d'una sèrie de factors que determinen els avantatges competitiu d'aquell territori i que es poden resumir en un esquema conceptual anomenat "diamant". El aquest diamant els principals factors determinants de la competitivitat són:

- Les condicions dels factors: la dotació de factors productius especialitzats com les infraestructures, el capital humà, etc. (Cap. 4.2: CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS)
- Les condicions existents respecte a l'estratègia de les empreses, l'estructura i la rivalitat. (Cap. 4.4: CONTEXT PER A L'ESTRATÈGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL)
- Els sectors relacionats i de suport: la presència de proveïdors especialitzats (Cap. 4.5: SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT)
- I, finalment, les condicions de la demanda: el nivell de sofisticació del mercat nacional respecte a productes i serveis. (Cap. 4.6: CONDICIONS DE LA DEMANDA)

En definitiva, la competitivitat és resultat d'una acció sistèmica que es desplega des dels diferents nivells (dotació, nivell macro i nivell micro). Així doncs, els territoris més competitiu posseiran un context que ajudi a la competitivitat de les empreses; l'administració i els actors socials desenvoluparan polítiques de suport específic, fomentaran la formació d'estructures i articularan els processos d'aprenentatge amb la participació de diferents actors i, finalment, disposaran, a nivell micro, d'un teixit compost d'un gran nombre d'empreses que busquin eficiència, qualitat, flexibilitat de resposta i rapidesa de reacció, i que estiguin, moltes d'elles, articulades en xarxes de col·laboració mútua.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació

1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

2. Context. Megatendències

A l'hora de determinar quines són les grans tendències a nivell global, l'informe se centrarà en la indústria 4.0, fenomen que està modernitzant els sistemes de producció arreu del món, en les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) que aporten la tecnologia necessària per al desenvolupament de les noves fàbriques i, finalment, en les tendències que impacten sobre la indústria agroalimentària atès l'important pes que té a la comarca.

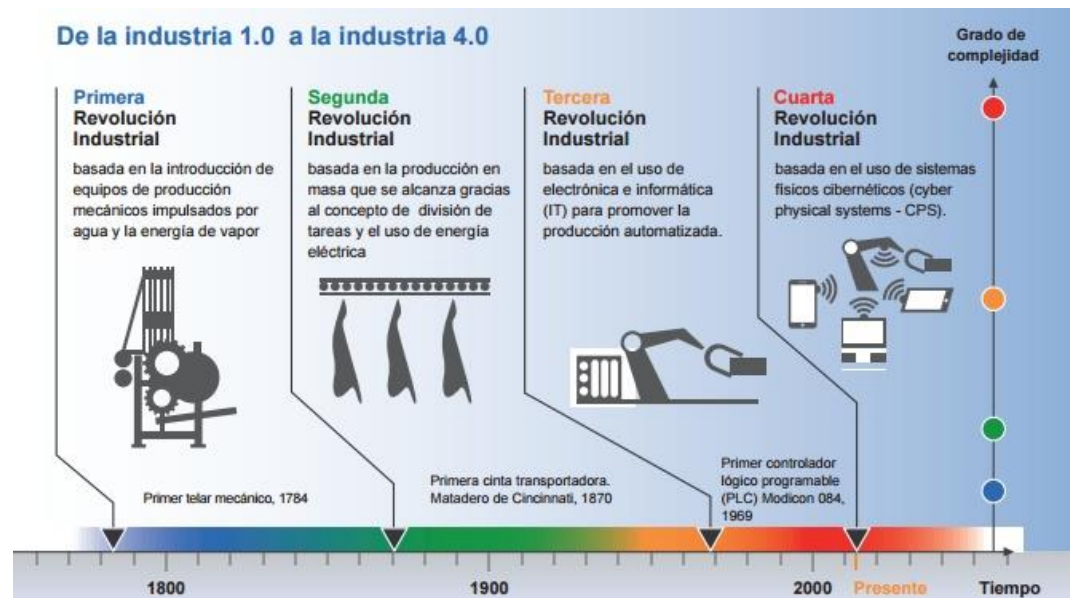
QUÈ ENTENEM PER “LA INDÚSTRIA 4.0”

El terme “indústria 4.0” va néixer a Alemanya per fer referència a la propera etapa de desenvolupament en l'àmbit de la fabricació industrial. Es basa en la idea de la Fàbrica Intel·ligent, una fàbrica digitalitzada en què cada màquina i cada component que formi part del procés productiu està connectat a la xarxa. S'espera que l'impacte d'aquesta nova tecnologia sobre la indústria tradicional sigui profund, tant com per ser comparat al que van tenir la invenció de la màquina de vapor o la introducció de la producció en massa. Segons un informe del Bank of America Merrill Lynch, els robots passaran a desenvolupar el 45% de les feines de fabricació, en comparació amb el 10% actual. Per aquest motiu, també se la denomina Quarta Revolució Industrial.

Un dels objectius a l'incorporar aquesta nova tecnologia és assolir una major flexibilitat i individualització dels processos productius, avantatges que permeten una millor capacitat d'adaptació a les necessitats de la demanda. La gran capacitat de reunir informació mitjançant sensors i captació sense fils, també suposarà una millora de l'eficiència productiva.

A Alemanya, es calcula que l'impacte de la Indústria 4.0 al sector de la manufactura farà que el valor agregat brut augmenti de €76.800 milions a €100.000 milions. Per assolir aquest creixement s'espera que els €650.000 milions invertits l'any 2015 en indústria 4.0 passin a ser €2.000 milions l'any 2018 i arribin fins als € 2.600 milions l'any 2025.

La capacitat de fer un esforç per adoptar les noves tecnologies determinarà l'èxit del procés de transformació digital. El 2014 va ser el tercer any de creixement consecutiu en les vendes de robots, amb un augment del 29% respecte a l'any anterior. Segons l'informe de Merrill Lynch, s'estima que el mercat de la robòtica i la intel·ligència artificial arribi a un volum de 152.000 milions de dòlars l'any 2020.

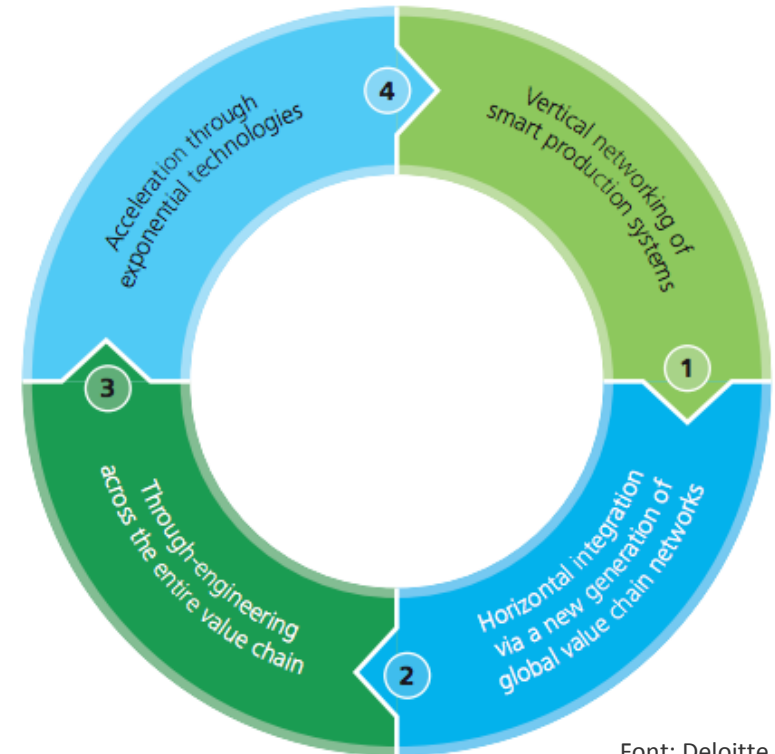

COM S'HI ARRIBA?

▪ **Networking Vertical:** La incorporació de l'Internet de les Coses a tots els elements dels processos de fabricació permet la comunicació entre sensors, que recullen i transmeten les dades, i màquines, que les analitzen i actuen en conseqüència. Mitjançant el software adequat, ens podem trobar davant d'una gestió autònoma de la producció. Els sistemes que utilitzen aquesta interacció virtual i la traslladen al món real es coneixen com a Sistemes de Producció Ciberfísics (CPPS).

▪ **Integració Horitzontal:** Cal desenvolupar models de cooperació entre empreses que permetin la formació de cadenes de valor globals. La transformació digital permetrà compartir bases de dades i farà les cadenes més transparents i eficients. Per tal que aquests models de cooperació siguin sostenibles, caldrà posar especial atenció en aspectes com la protecció del *know how*, l'estandardització d'estratègies i la formació de personal a mitjà i llarg terminis.

▪ **Enginyeria Transversal:** Un cop s'han incorporat les tecnologies que permeten posar en funcionament els Sistemes de Producció Ciberfísics, caldrà treballar per millorar la capacitat de gestionar la informació generada. Les empreses hauran d'implementar sistemes Big Data que permetin donar sortida a la gran quantitat de dades procedents de l'entorn de la fabricació.

Font: Deloitte

2. Context. Megatendències

ADOPCIÓ DE LES NOVES TECNOLOGIES

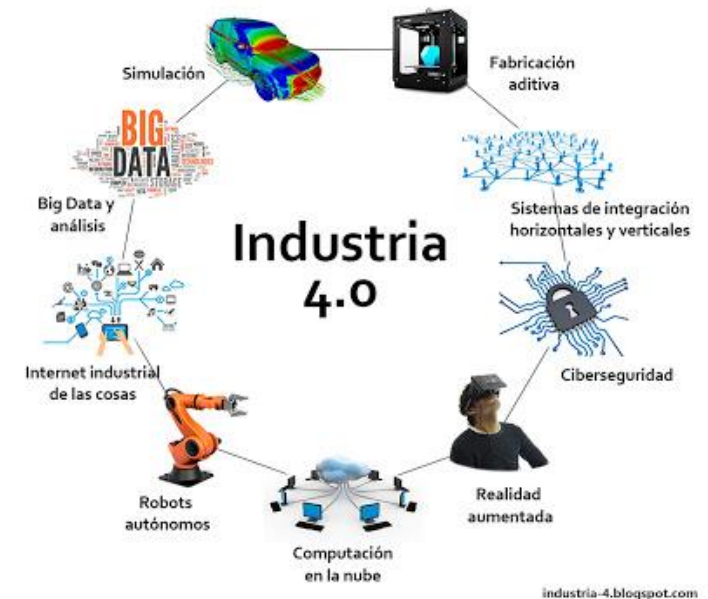
■ La idea de fàbrica intel·ligent no té sentit sense les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) que fan possible la implementació del lot al procés de fabricació i, per tant, l'existència dels sistemes de producció ciberfísics. A Alemanya, on aquesta implementació ja ha començat, l'associació digital BITKOM incrementa la seva expectativa de creixement per al sector de les TIC de 0,6% a 1,5%.

■ La indústria 4.0 requereix un alt nivell d'autonomia i cognició per part de la maquinària que participa en el procés productiu. Per tant, cal promoure i adoptar tecnologies com la Robòtica Avançada, la Tecnologia Sensorial i la Intel·ligència Artificial. Gràcies a empreses com Apple, Facebook, Hitachi o IBM, el mercat de la intel·ligència artificial creixerà en un 36% fins al 2020.

De la mateixa manera, els sectors aeroespacial i de defensa evolucionaran cap a la robòtica: només els drons, poden tenir un impacte econòmic de 82.000 milions de dòlars.

■ La robòtica també suposarà canvis importants dins la vida privada de les persones. En el transport (cotxes sense conductor), en la vigilància i la seguretat i sobretot en la sanitat. S'estima que en el pròxims tres anys, es vendran 7.800 robots mèdics, entre els quals hi ha sistemes de cirurgia assistida, sistemes de navegació remota, càmeres microscòpiques d'alta definició i sensors de moviment. L'any 2014 el valor de les vendes de robots mèdics va ser de 1.320 milions de dòlars, un 35% de les vendes d'autòmats per a serveis professionals.

■ Finalment, la fàbrica intel·ligent haurà d'incorporar tecnologies exponencials que permetin assolir la flexibilitat desitjada. Un dels exemples més clars és el de la fabricació additiva. La impressió 3D permet trobar noves solucions a problemes de producció (funcionalitat, major complexitat sense cost addicional i major velocitat en els temps d'entrega). Avui es poden imprimir tots els materials mitjançant la impressió 3D, però no tots compleixen amb els requeriments i la normativa industrial. A Japó, el Departament d'Indústria ha creat un programa amb un pressupost de €44.000 milions per donar suport a la manufactura de productes metàl·lics mitjançant impressió 3D.

L'agricultura i l'alimentació és un sector per definició fortament influït pels escenaris emergents i les grans tendències demogràfiques, socials, mediambiental i tecnològiques. Que per una banda es reflecteixen en costos a l'alça, la creixent limitació de recursos i l'augment de les pressions ambientals.

Alhora i com a conseqüència d'aquestes grans tendències socioeconòmiques, el sistema de valors del consumidor canvia de manera accelerada. L'esquema de tendències del sector que es presenta gira al voltant de com les diferents tendències incideixen en el comportament del consumidor.

MEGATENDÈNCIES SOCIALS I DEMOGRÀFIQUES

TENDÈNCIES DEL CONSUMIDOR

TENDÈNCIES DE:
PACKAGING, DISTRIBUCIÓ,
TECNOLOGIA I SALUT

TENDÈNCIES SOCIALS I DEMOGRÀFIQUES

- **Increment de la població** i desenvolupament dels països emergents i menys desenvolupats. Es preveu una població total de més de 9.000 milions el 2050.
- Augmenta l'**envelliment** a tot el món. S'estima que al 2020, un 15% de la població mundial tindrà més 60 anys.
- S'incrementa el poder adquisitiu dels països emergents: s'estima que el 2020 s'hauran incorporat 1.300 milions de persones a la classe mitjana.
- **Urbanització**: Concentració de persones a les ciutats. Augmenta la densitat de població i la mida de les ciutats, que absorbeixen els seus suburbis. El 2055, les 600 ciutats principals aportaran el 60% del creixement a nivell mundial.
- Es preveu un **augment de la demanda mundial** en els propers anys de productes agrícoles, però un creixement més lent de la producció agrícola mundial (mitjana de creixement de 1,5% en comparació al 2,1% de la dècada anterior).
- Augmentaran les **tensions oferta-demanda d'aliments** pel desenvolupament econòmic de més països, amb més pressió sobre el sòl agrícola, amb més població mundial i amb els biocarburants com a competidors del sòl agrícola.
- Com a resultat d'aquestes tensions s'està produint ja una forta **volatilitat en els preus dels aliments bàsics** amb conseqüències directes en l'estabilitat econòmica, social i política i en la seguretat alimentària mundial.
- Alhora, hi ha més pressió sobre el sòl agrícola (importants compres per part de Xina i Aràbia Saudita) i les **exigències mediambientals** són ja absolutament ineludibles.
- La FAO planteja **multiplicar la producció alimentària** un 70% fins al 2050 per poder fer front a la nova demanda. Però, alhora, indica que, per assolir aquest objectiu, el 80% de l'increment proposat haurà de provenir de l'augment de la productivitat de la terra (regadiu i tecnologia).

TENDÈNCIES DEL CONSUMIDOR

- **Polarització del consum:** S'evoluciona cap a un model de *low cost* o gamma baixa en béns on no es percep un gran diferencial de valor i, a l'altre extrem, luxe o gamma alta quan sí que s'aprecia un valor diferencial. Les propostes del centre deixen de tenir atractiu.
- **Consumidors conscients amb el medi ambient:** Preocupats per la sostenibilitat dels productes que consumeixen (envasos reciclables, processos de fabricació sostenibles i poc contaminants, tractament de les matèries primeres en el cas de l'alimentació).
- **Consumidors amb més consciència social:** els productes relacionats amb valors com la solidaritat o generositat són més atractius per als consumidors.
- **Conveniència:** El consumidor busca que li simplifiquin les coses. Que les fem fàcils. Es busquen productes que s'adaptin a les noves formes de vida actuals i les simplifiquin des del seu camp.
- **Connectivitat:** La generació mil·lenial viu connectada a la xarxa. S'informa dels productes abans de comprar-los, els prova i en comunica les impressions a través de les xarxes socials. Les empreses poden treure profit de les tendències 3.0, com per exemple, afavorint la creació de comunitats al voltant dels seus productes.

TENDÈNCIES DEL PACKAGING

Envasos verds:

- La sostenibilitat és un dels reptes a l'hora de dissenyar i plantejar el packaging d'un producte. No es tracta només que sigui reciclable o reutilitzi materials rebutjats. Es tracta de minimitzar l'impacte mediambiental, planificant els processos per estalviar energia i matèries primeres. Cada vegada es donarà més importància a analitzar tot el **cicle de vida del producte (economia circular)** i plantejar solucions per als residus que genera o la capacitat de reciclatge final.
- El packaging sostenible atrau el consumidor. Per això, la capacitat de **comunicar les propietats sostenibles del producte** és molt important.
- **Substitució i utilització de nous materials**, del vidre als plàstics. La utilització de materials biodegradables o fins i tot comestibles es plantegen com a possibles solucions en un intent per imitar la naturalesa, sota el **concepte biomimesi**, la qual no genera cap tipus de residu. Els bioplàstics seran els nous materials utilitzats. S'evoluciona cap a polímers derivats de matèries primeres renovables i/o biodegradables.

2. Context. Megatendències

Smart packaging, dissenyats per millorar l'experiència d'ús del consumidor:

- **Envasos intel·ligents** que oferiran noves funcionalitats i aportaran informació sobre com consumir el producte, com cuinar-lo, o ens avisaran si són a punt de caducar.
- **Envasos més lleugers i visualment atractius:** els consumidors mengen i beuen en moviment i, sobretot, en públic. Demanden productes que pesin poc i tinguin un disseny que no perjudiqui la seva imatge.
- **Conveniència:** Es busca facilitar la vida al consumidor. Envasos fàcils d'obrir, de tancar, d'agafar i amb una mida apropiada. També creixerà el packaging sota el concepte kits amb els diferents ingredients preparats per ser cuinats.

Transparència. Etiquetes clares

- **La transparència** en tots els sentits, literal i figurat, serà fonamental a l'hora de presentar un producte en un futur proper.
- En primer lloc, les **etiquetes** hauran de mostrar clarament la informació nutricional del producte, la seva forma d'elaboració i els ingredients que el componen. Els segells i certificats de qualitat i procedència agafen molta importància per a un usuari que cada vegada és més conscienciat i se sent més implicat en el desenvolupament local o els aliments orgànics, per la qual cosa aportaran un valor afegit a la compra. **La traçabilitat del producte** cada cop es tindrà més en compte i el consumidor en demanarà i valorarà la integració en el packaging.
- De fet, la transparència agafa tant de pes que es fa tendència també en els envasos per poder apreciar el producte íntegrament, com a reivindicació d'origen i naturalitat mostrant la qualitat del producte en viu i fent l'envàs i el producte més propers.

Envasos adaptats i personalitzats

- Els envasos hauran d'adaptar la seva dimensió i format als nous models de família, com per exemple les llars unipersonals, parelles sense fills o famílies nombroses, **flexibilitzant i ampliant la forma de presentar el producte**.
- L'envàs agafa molta importància quan pensem en un sector de la població com **la tercera edat**. La població cada vegada es fa més gran i en aquest sentit guanya pes projectar envasos que millorin l'accessibilitat.
- Es desenvoluparà un packaging per als **habitants de les noves ciutats**: Les tendències demogràfiques són clares, cada cop hi ha més població que viu a la ciutat. El packaging haurà de tenir en compte que molts d'ells van en transport públic, caminen i viuen en espais reduïts, etc...

TENDÈNCIES DE LA DISTRIBUCIÓ

▪ **Venda per internet**: Tot i que avui el consum *online* de producte alimentari encara és baix, dels 19 milions de compradors *online* a Espanya, només un 1,2% compren alimentació via Internet, la tendència creixerà a mesura que les generacions de nadius digitals assumeixin un major pes en la demanda.

A causa de la **logística del comerç electrònic** s'haurà de buscar una bona optimització del disseny que disminueixi la quantitat de material i redueixi el volum de l'envàs per facilitar la distribució i per explotar les xarxes socials, l'ús de mòbils, etc. De fet s'evoluciona cap a la **hipercanalitat** on els mons *online* i *offline* es donen la mà.

▪ Actualment es veu un creixement de la quota de mercat dels hipermercats i la caiguda de la quota de botigues especialitzades en un sol tipus de producte: A Espanya, les sis cadenes de distribució principals acumulen el 53,7% del mercat de l'alimentació, un creixement d'1,4 punts respecte a l'any passat. Els productes frescos passen de la botiga especialitzada a les grans superfícies.

TENDÈNCIES DE LA TECNOLOGIA

- La tecnologia accelera exponencialment el seu desenvolupament i adquireix una rellevància creixent en totes les activitats, i impacta en els processos de producció i venda.
- **La tecnologia mòbil a l'agricultura** proveeix un millor accés als serveis financers, a la informació i permet una millor visibilitat de la informació, de manera que augmenta l'eficiència en la cadena de producció i accés als mercats.
- La tecnologia, sota el concepte **Big data** permet recollir gran quantitat d'informació durant la producció (temperatura, humitat, previsió del temps, característiques del sòl, etc.) la distribució (millora de la traçabilitat del producte) i sobre la conducta i comportament del client i els seus hàbits de compra
- Cada vegada més els **dispositius tecnològics** marquen que el futur del *retail* és interactiu i personalitzat. Les grans cadenes apunten, a través d'aquestes novetats, a conèixer els seus clients tan ben com ho fan les botigues de proximitat, més atractives i gestionades pels seus amos. Enfront d'aquest desafiament el telèfon mòbil és un gran aliat, ja que permet personalització i immediatesa.

TENDÈNCIES DE LA SALUT

- El consumidor busca **alternatives saludables**: esnacs saludables, greixos (insaturats) i carbohidrats bons, fonts alternatives de proteïnes (com les algues), productes frescos, la soja com a substitut principal de la llet.
- **Confiança en els productes locals**: El consumidor relaciona el producte local amb el producte natural. Aporta confiança i es contempla com a una alternativa més saludable al producte exterior.
- Increment de **l'alimentació funcional**: Complementos vitamínics, de calci, reducció del colesterol. És un mercat que enfoca els seus productes de forma específica a dones, nens o gent gran.
- **Carn processada més sana**: carn baixa en greixos i creixement de productes com salsitxes amb continguts com, per exemple, el salmó.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació

1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

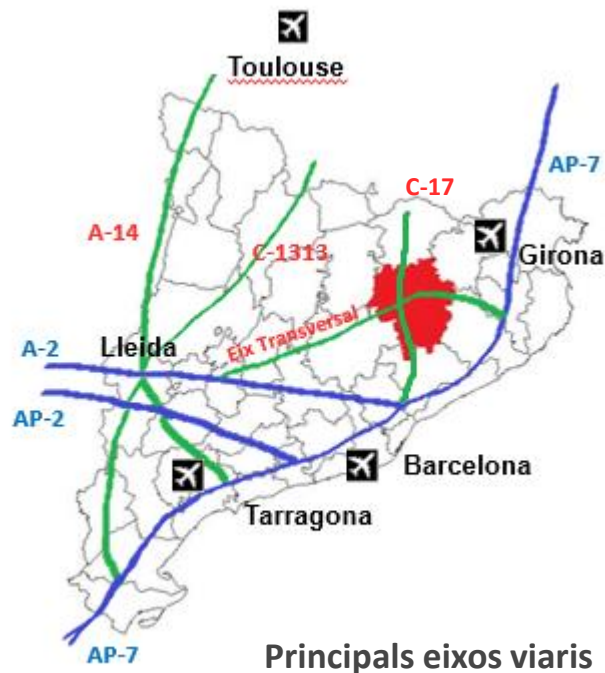
3. Presentació de la comarca d'Osona. OSONA EN XIFRES

Osona representa:

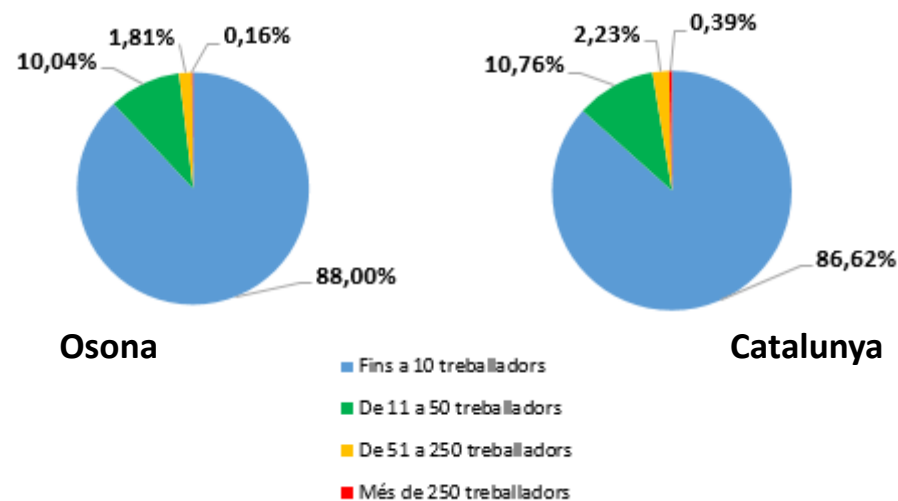
2,1% de la població de Catalunya

3,6% del territori de Catalunya

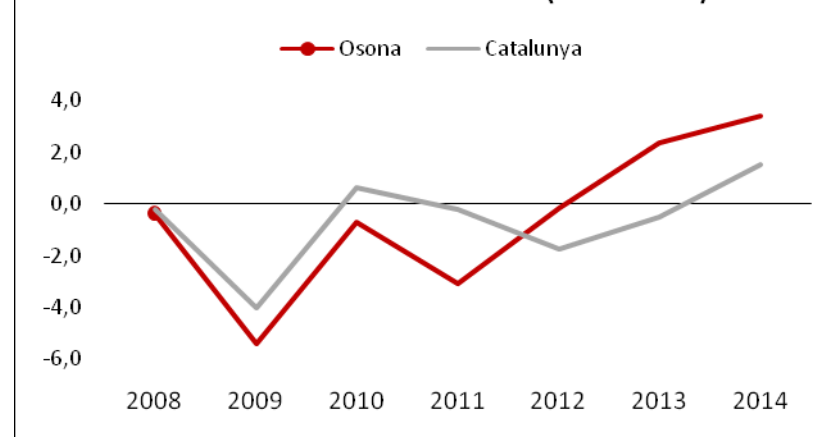
2 % del PIB de Catalunya

Dimensió empresarial

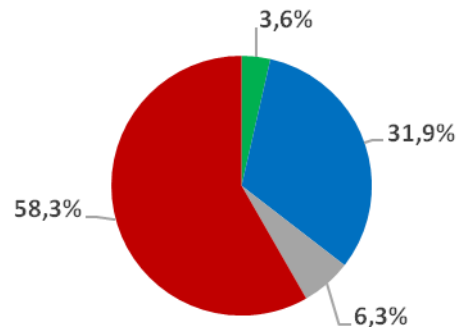

Taxa de variació del PIB en % (2008-2014)

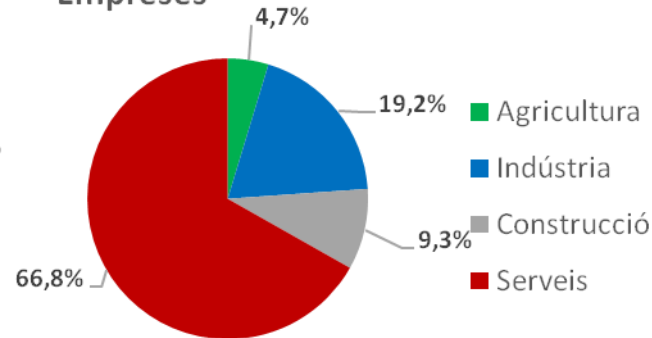

3. Presentació de la comarca d'Osona. Teixit productiu

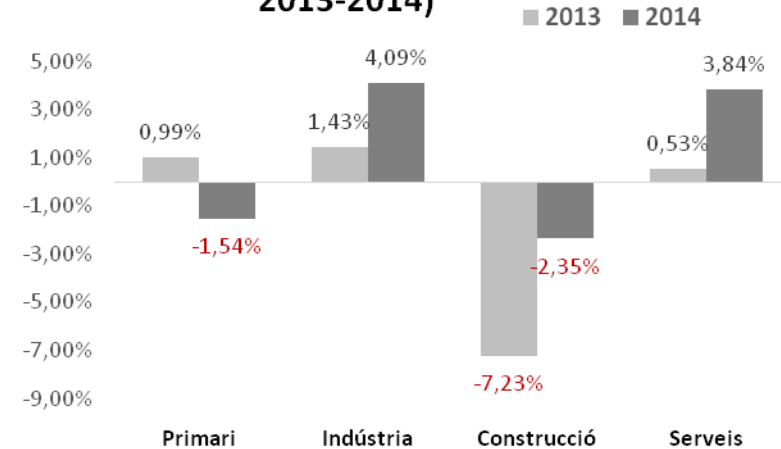
Llocs de treball

Empreses

Creixement del VAB per sectors (Osona 2013-2014)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Catalunya Caixa

- ✓ Osona segona comarca amb més pes del sector industrial (31,9% d'ocupació) de la demarcació de Barcelona (mitjana catalana 15,2%)

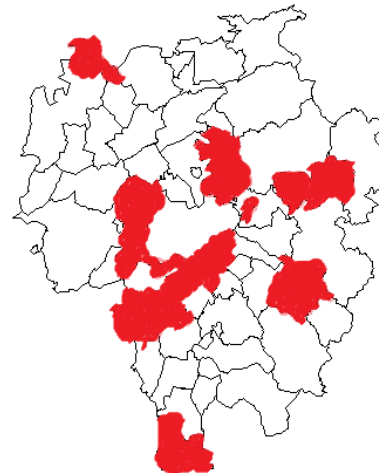
▼ **Taxa d'atur 14,03 %**

Setembre 2015

▲ **Taxa d'atur 16,14 %**

Setembre 2014

- ✓ El **nombre d'aturats registrats** a Osona va disminuir un 11% l'any 2014 i l'ocupació va augmentar un 5%.

Municipis amb la **taxa d'atur** superior a la mitjana comarcal.

- ✓ **Municipis amb la taxa d'atur més elevada (setembre 2015):**

- Sant Martí de Centelles (20,71%)
- Manlleu (19,81%)
- Tavertet (18,97%)
- Vic (15,28%)
- Balenyà (15,25%)
- Sant Sadurní d'Osormort (14,71%)
- Torelló (14,68%)
- St. Bartomeu del Grau (14,61%)
- Muntanyola (14,45%)
- Roda de Ter (14,44%)
- Alpens (14,29%).

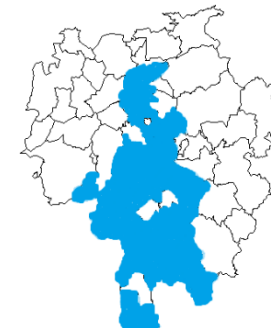
3. Presentació de la comarca d'Osona. Població

154.897 Habitants

2,1 % de la població catalana

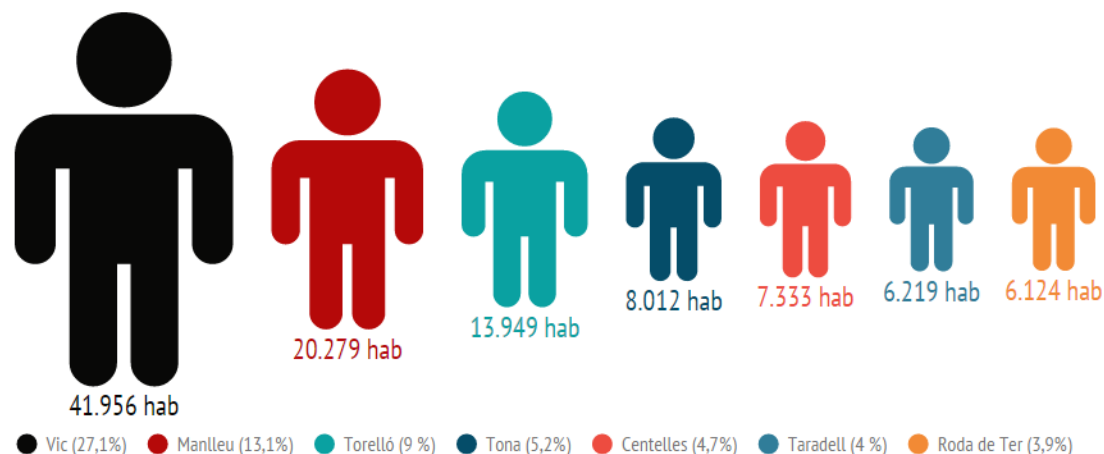
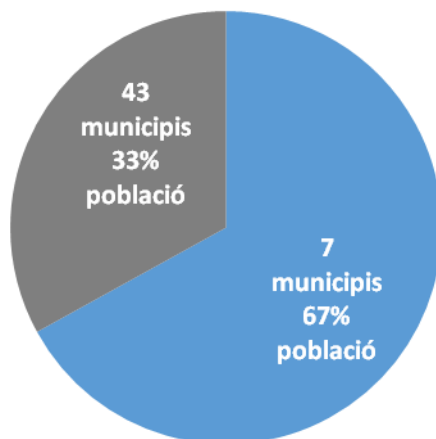
♂ 77.177 Homes

♀ 77.720 Dones

- ✓ Osona és la segona comarca amb menys densitat (123 hab./km²) de la província de Barcelona.
- ✓ L'any 2014 va ser el primer des del 1991 que la comarca va perdre població, amb un decreixement del 0,1%.

Municipis amb població
jove superior a població
> 65 anys

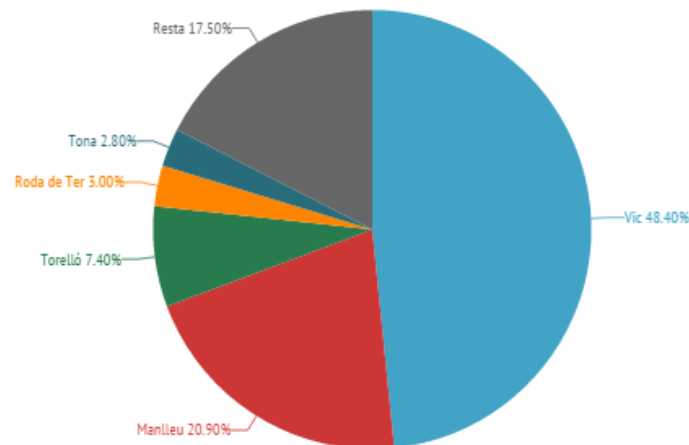
3. Presentació de la comarca d'Osona. Moviment Migratori

13,32 % Taxa d'estrangeria Osona

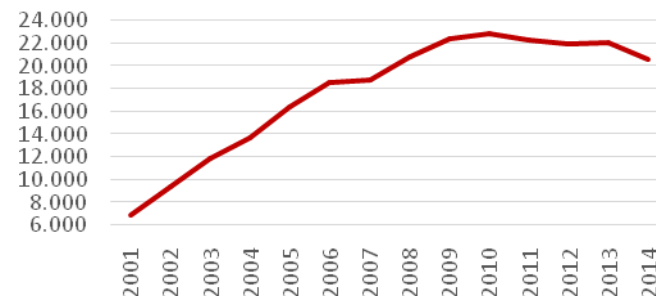
És la 3ª comarca de la província de Barcelona amb més població estrangera després del Barcelonès i Garraf.

14,49% Taxa d'estrangeria Catalunya

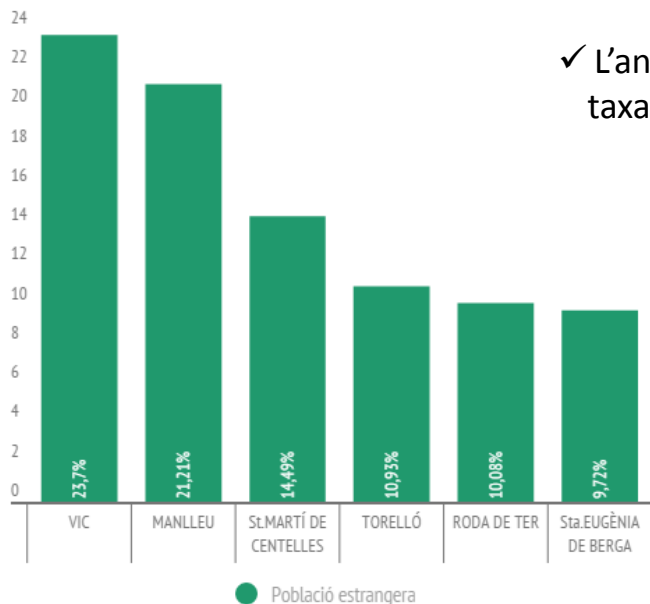
Distribució de la població estrangera a la comarca

Evolució població estrangera 2001-2014

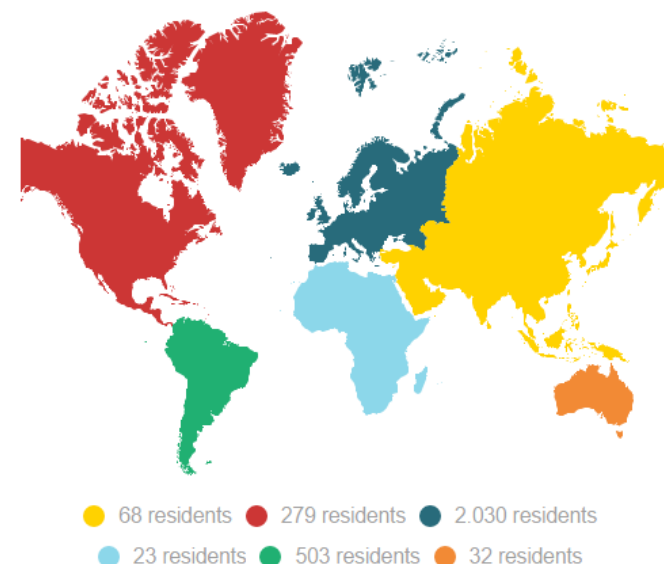

Municipis d'Osona amb la taxa d'estrangeria més alta

✓ L'any 2010 es va registrar a Osona la taxa d'estrangeria més alta (14,97%). Des d'aleshores la població estrangera està disminuint.

Osonencs residents a l'estranger

✓ Durant el període 2009-2015 el nombre d'osonencs residents a l'estranger s'ha incrementat en un 146% (passant de 1.193 a 2.935)

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

- 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
- 4.2. Condicions dels factors productius
- 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
- 4.4. Sectors relacionats i de suport
- 4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

- 6.1. Índex de gràfics i taules
- 6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
- 6.3. Bibliografia i referències

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació

1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu d' Osona

4.0. Introducció

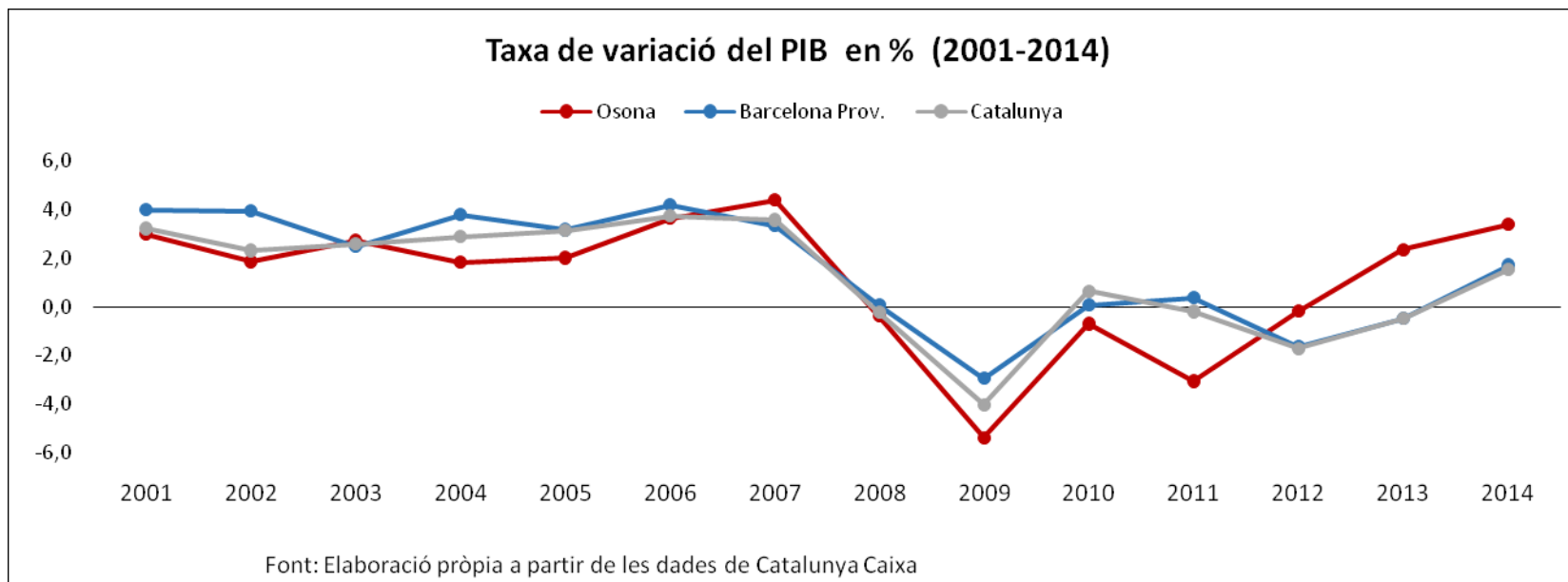
El capítol 4 recull els principals indicadors d'acompliment competitiu de la comarca d'Osona, i estableix una comparativa amb la mitjana catalana i, en alguns indicadors, amb la resta de comarques de la província de Barcelona, i amb mitjanes de la Unió Europea. Alhora s'analitzen els factors determinants de la competitivitat que conformen el diamant de Porter. A continuació es presenta un breu esquema que mostra gràficament el contingut d'aquest apartat:

Principals indicadors d'acompliment competitiu de la comarca d'Osona, en base als diferents factors determinants de la competitivitat, que conformen el diamant de Porter.

Capit. 4.1	Capit. 4.2	Capit. 4.3	Capit. 4.4	Capit. 4.5
Indicadors de desenvolupament competitiu	Condicions dels factors productius	Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial	Sectors relacionats i de suport	Condicions de la demanda
✓ PIB i PIB per habitant ✓ PIB pes per sectors ✓ RBFD i RBFD per habitant ✓ Taxa d'activitat ✓ Taxa d'ocupació ✓ Taxa d'atur (per edat, sector, durada, per formació...) ✓ ...	✓ Població total i densitat ✓ Taxa creixement i natalitat ✓ Edat mitjana ✓ Índex d'envelliment ✓ Taxa de dependència ✓ % Població estrangera ✓ Taxa d'escolarització ✓ Taxa d'abandonament escolar ✓ % Població per nivell de formació ✓ % Població amb estudis secundaris i terciaris ✓ Alumnes matriculats FP ✓ Contractació (per sectors, edats, temporalitat) ✓ Infraestructures TIC	✓ Nombre d'empreses i distribució per sectors ✓ Creixement VAB per sectors ✓ Grandària empresarial ✓ Treballadors per sector ✓ Distribució d'assalariats i autònoms ✓ % Ocupació d'alt contingut tecnològic ✓ Contractació temporal i indefinida ✓ Activitats amb més contractació ✓ Empreses facturant > 100 M € ✓ % internacionalització ✓ Altes i baixes d'empreses ✓ Índex ADEPG	✓ Sector TIC : assalariats, empreses i ingressos d'exploració ✓ Empreses i facturació sector esport i turisme actiu ✓ Pressuposts municipals ✓ Nombre i grau de cobertura d'agències de promoció econòmica ✓ ...	✓ Nom de llars segons el nombre de persones ✓ Dimensió de les llars ✓ Taxa de llars unipersonals ✓ Mitjana de pensions contributives ✓ % població amb pensió ✓ % aturats amb prestació ✓ % població amb renda mínima d'inserció ✓ % llars amb ajudes per lloguer ✓ % població amb ajuda alimentària ✓ % població major de 75 anys que viu sola ✓ % famílies monoparentals ✓ Preu mitjà/m2 construït ✓ Taxa de variació contractes de lloguer ✓ Habitatge per tinença ✓ Volums d'aigua facturats

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Des de l'any 2012 es manté la tendència positiva de **la taxa de variació interanual del PIB comarcal**, sobretot gràcies als increments del sector industrial i el sector serveis. El producte interior brut de la comarca va créixer un 3,41% l'any 2014, per damunt de la mitjana provincial i de la catalana (1,52%).

El PIB per càpita ha disminuït al conjunt de Catalunya en els darrers anys i també a Osona. Així, si l'any 2010 el PIB per càpita comarcal se situava en 26.708 €, l'estimació per al 2013 és de 25.599 €, i continua lleugerament per sota del PIB per càpita de Catalunya (26.122 €).

El 2014 Osona manté el pes de tots els seus **sectors en el PIB** per damunt de la mitjana catalana excepte en el sector serveis, que és significativament inferior. El sector serveis representa un 73,33% del PIB català, mentre que a Osona només representa el 54,29%.

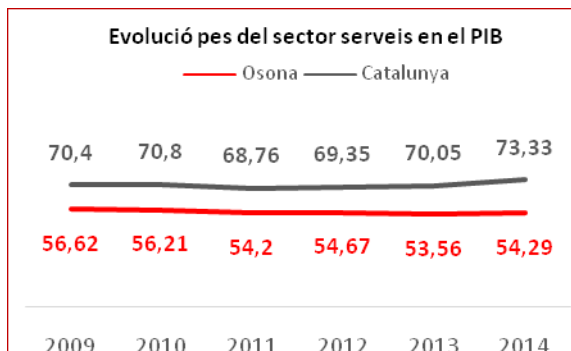
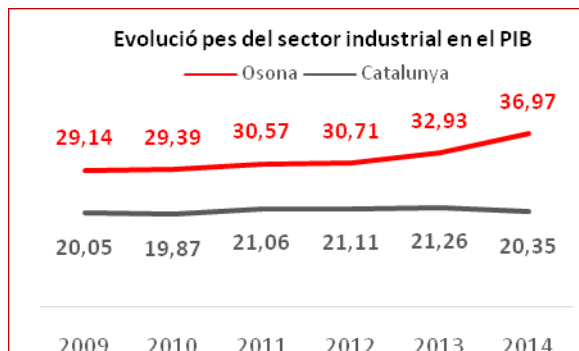
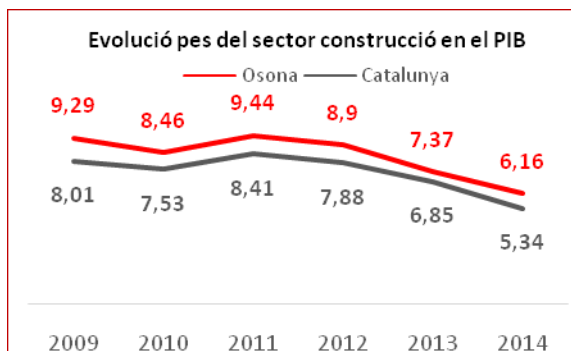
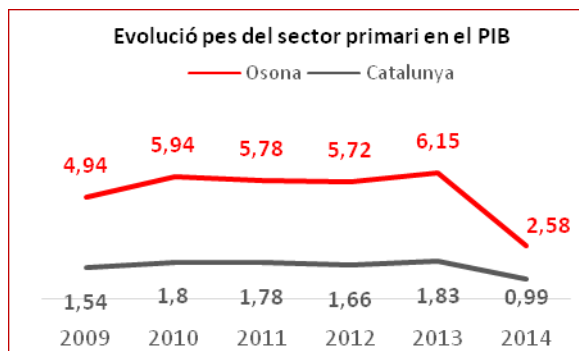
PIB (base 2010)

Estimació PIB	2013	2012	2011
Osona	3.969.283	3.960.175	4.000.581
Barcelona Prov.	145.051.750	145.678.166	147.561.607
Catalunya	197.319.940	198.272.101	200.935.864

Font: INE i Idescat (estimació Osona i Barcelona província)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

El **sector industrial** és el motor de l'economia de la comarca. Ha passat de representar el 31,15% del PIB l'any 2013 al 36,97% l'any 2014, essent la comarca de la demarcació de Barcelona amb major pes del sector industrial, seguida de l'Anoia (36,33%), el Vallès Oriental (35,89%) i l'Alt Penedès (35,16). En el conjunt de Catalunya, l'aportació del sector industrial al PIB va ser del 20,35% l'any 2014.

Pel que fa al **sector de la construcció**, aquest darrer any ha disminuït una mica passant del 7,56 % al 6,16% actual, tot i que encara per damunt de l'aportació d'aquest sector al PIB català (5,34%).

Un descens significatiu és el que ha patit aquest últim any la contribució del PIB del **sector primari**, que ha passat del 6,15% per a l'any 2013 al 2,58% l'any 2014.

ESTRUCTURA DEL PIB COMARCAL PER SECTORS (2014)							
Primari		Indústria		Construcció		Serveis	
Berguedà	4,79	Osona	36,97	Anoia	9,55	Barcelonès	86,59
Alt Penedès	2,75	Anoia	36,33	Vallès Oriental	8,02	Garraf	78,80
Osona	2,58	Vallès Oriental	35,89	Bages	7,77	Maresme	73,67
Maresme	1,78	Alt Penedès	35,16	Berguedà	7,37	Catalunya	73,33
Anoia	1,54	Berguedà	32,75	Garraf	7,36	Baix Llobregat	71,52
Bages	1,19	Bages	31,43	Maresme	6,59	Vallès Occidental	67,20
Catalunya	0,99	Vallès Occidental	26,38	Vallès Occidental	6,40	Bages	59,61
Garraf	0,44	Baix Llobregat	22,16	Baix Llobregat	6,25	Alt Penedès	56,32
Vallès Oriental	0,29	Catalunya	20,35	Osona	6,16	Vallès Oriental	55,80
Baix Llobregat	0,06	Maresme	17,97	Alt Penedès	5,78	Berguedà	55,08
Vallès Occidental	0,03	Garraf	13,40	Catalunya	5,34	Osona	54,29
Barcelonès	0.01	Barcelonès	10,11	Barcelonès	3,29	Anoia	52,58

Font: Catalunya Caixa (Anuari Econòmic Comarcal, 2015)

Tot el descens del PIB del sector agrari ha anat a parar al sector industrial. L'any 2014 el PIB primari d'Osona va créixer un -1,54%, el PIB industrial va créixer un 4,09%, el PIB de la construcció va créixer un -2,35% i el PIB de serveis va créixer un 3,84%. Segons dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de Catalunya Caixa, el descens del sector agrari s'explicaria per la caiguda agrícola (-0,77%), la pèrdua dels cereals (-13,87%) i la ramaderia (-1,72%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Osona és la 13a comarca catalana en **RFDB**, amb una mitjana de 16.000 € de RFDB per habitant, segons les dades d'Idescat referides a l'any 2012. Prenen la mitjana de Catalunya com a índex 100, només quatre comarques la superen (Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Ripollès). La comarca d'Osona es troba lleugerament per sota amb un 96,5%. Osona ha millorat la posició de l'any 2011 respecte a la resta de comarques, quan ocupava la 16a posició del rànquing català i se situava en un 94,8% respecte a l'índex 100 Catalunya. Però per contra, ha empitjorat si observem l'indicador de RFDB/habitant (l'any 2011 va ser de 16.100 €).

Les dades de la RFDB/habitant de la comarca del 2013-2014 mostren un lleuger descens fins a situar-se en 15.583 € per habitant, segons la Diputació de Barcelona. Dels municipis de més de 5.000 habitants, Roda de Ter, Manlleu i Torelló són els que tenen la RFDB per càpita més baixa. Destacar també que durant el període 2013-2014 els únics municipis que van veure baixar les seva renda van ser Manlleu i Tona i només Centelles es va posicionar per sobre la mitjana provincial.

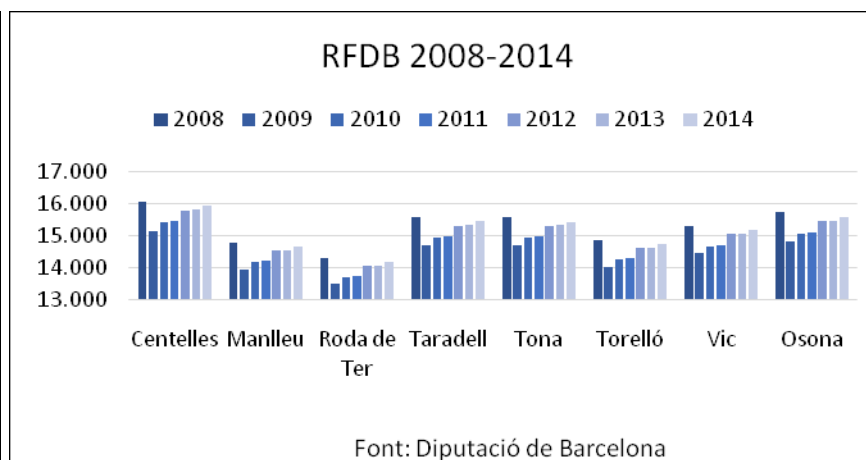
El gràfic d'evolució 2008-2014 mostra la caiguda general de l'any 2009 i la seva lenta recuperació tot i que sense arribar als nivells de l'any 2008.

RENDA BRUTA FAMILIAR DISPONIBLE - 2014

Estimacions per municipis < 5000 habitants

Municipi	RFDB per hab	RFDB (Milers d'euros)	Variació 2013-2014
Centelles	15.922	116.754	0,53%
Manlleu	14.651	297.116	-0,06%
Roda de Ter	14.168	86.766	0,56%
Taradell	15.443	96.041	0,52%
Tona	15.429	123.619	-0,20%
Torelló	14.742	205.634	1,01%
Vic	15.175	636.688	1,46%
Osona	15.583	2.392.319	0,60%
Barcelona Prov.	15.705	86.749.302	0,60%

Font: Diputació de Barcelona

RK	Comarca	RFDB (M d'euros)	RFDB per hab (M d'euros)	Índex Catalunya =100
1	Barcelonès	40.930.271	18,4	110,6
2	Baix Llobregat	13.729.643	17,1	103,2
3	Vallès Occidental	15.153.242	16,9	101,9
4	Ripollès	435.991	16,7	100,7
	Catalunya	124.577.036	16,6	100,0
5	Alt Penedès	1.741.128	16,5	99,0
6	Maresme	7.175.120	16,5	99,6
7	Alta Ribagorça	67.206	16,4	98,5
8	Pla de l'Estany	513.964	16,4	98,7
9	Vallès Oriental	6.591.584	16,4	98,9
10	Gironès	2.942.648	16,2	97,3
11	Cerdanya	299.321	16,1	96,7
12	Garraf	2.334.721	16,1	97,0
13	Osona	2.464.998	16,0	96,5
14	Bages	2.912.979	15,8	94,9
15	Garrotxa	874.457	15,8	95,2
16	Pallars Sobirà	113.649	15,6	93,6
17	Ribera d'Ebre	360.426	15,6	93,8
18	Berguedà	630.577	15,5	93,0
19	Val d'Aran	154.971	15,5	93,5
20	Tarragonès	3.832.729	15,4	92,5
21	Segarra	350.905	15,2	91,5
22	Anoia	1.780.526	15,1	90,6
23	Alt Camp	672.580	15,0	90,2
24	Pallars Jussà	206.201	15,0	90,2
25	Segrià	3.093.151	15,0	90,0
26	Conca de Barberà	311.092	14,9	89,5
27	Baix Camp	2.801.719	14,6	87,9
28	Priorat	143.256	14,6	88,0
29	Pla d'Urgell	535.940	14,5	87,3
30	Baix Empordà	1.893.081	14,4	86,4
31	Garrigues	287.145	14,4	86,5
32	Solsonès	195.690	14,4	86,5
33	Baix Penedès	1.415.182	14,1	84,8
34	Noguera	559.112	14,1	84,8
35	Urgell	514.629	14,0	84,5
36	Selva	2.354.790	13,9	83,4
37	Terra Alta	170.276	13,7	82,6
38	Alt Empordà	1.881.822	13,6	81,7
39	Alt Urgell	287.174	13,6	82,1
40	Baix Ebre	1.020.298	12,6	75,8
41	Montsià	842.842	11,9	71,6

Font: Idescat, Anuari estadístic de Catalunya, 2012

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

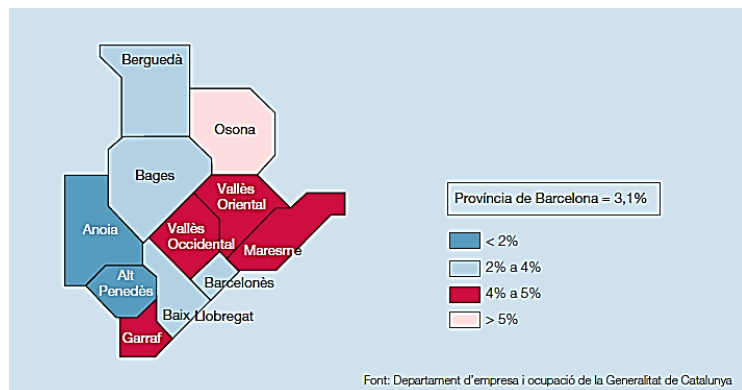
4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

La **Taxa d'activitat** d'Osona (75,20%), relació entre la població activa (ocupats + aturats) i la població de 16 a 64 anys, és superior a la provincial (71,08%) i a la mitjana catalana (70,30%) (població activa inferida de la taxa d'atur registral del Departament d'Empresa i Ocupació).

La **Taxa d'ocupació** d'Osona (64,64%), relació entre la població ocupada i la població de 16 a 64 anys, és també superior a la provincial (60,47%) i a la mitjana catalana (59,93%).

Tot i això, les diferències entre les taxes d'activitat i les taxes d'ocupació són les mateixes en els tres àmbits territorials (al voltant dels 10,5 pp).

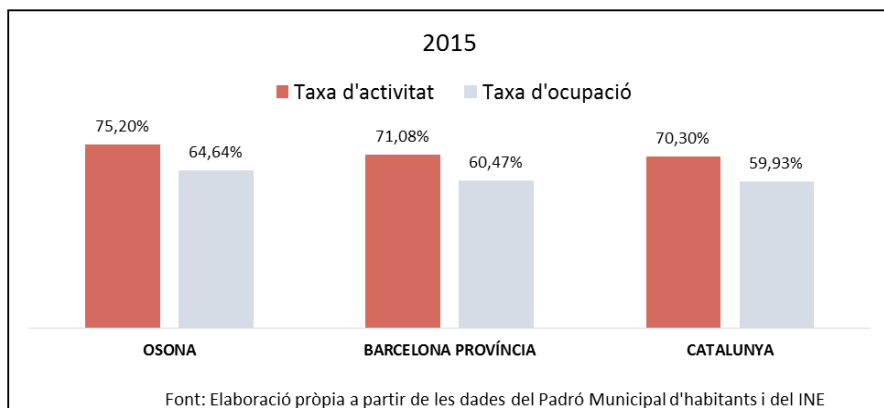
Nombre d'ocupats. Anys 2014 (Taxa de variació interanual)

Font: Informe Territorial de la Diputació de Barcelona, 2015

Els municipis de la comarca on aquesta diferència entre ambdues taxes és important són: Balenyà (12,66 pp.), Manlleu (14,67 pp), Sant Bartomeu del Grau (11,02 pp), Sant Martí de Centelles (11,13 pp) i Vic (12,07 pp).

Osona, amb un increment del 5,1%, és la primera comarca de la província de Barcelona en creixement de llocs de treball l'any 2014 (la mitjana de creixement provincial ha estat del 3,1%).

Taxa d'Activitat/ Taxa d'Ocupació

II Trimestre 2015. Ordre decreixent per taxa d'ocupació

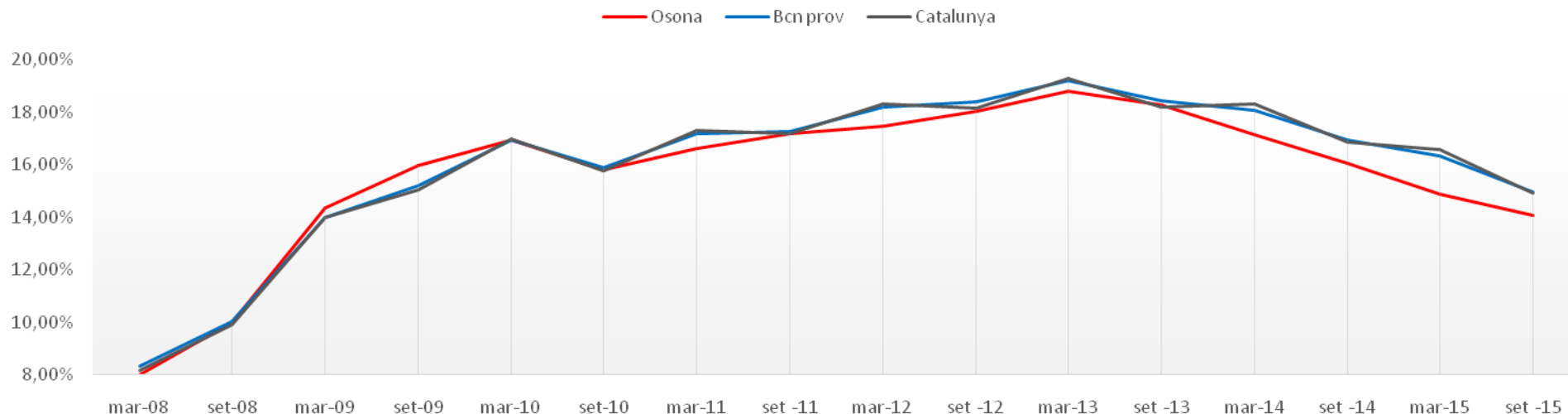
2015	Taxa d'activitat	Taxa d'ocupació
Santa Cecília de Voltregà	91,45%	87,24%
Vidrà	91,15%	84,90%
Sant Agustí de Lluçanès	75,00%	73,56%
Tàvèrnoles	76,53%	72,74%
Lluçà	78,92%	72,26%
Gurb	76,29%	72,04%
Santa Eugènia de Berga	78,99%	71,59%
Sant Vicenç de Torelló	77,28%	70,46%
Prats de Lluçanès	77,92%	69,79%
Balenyà	81,52%	68,87%
Oristà	73,89%	68,86%
Santa Maria de Besora	74,47%	68,10%
Taradell	76,27%	67,83%
Vic	79,70%	67,62%
Olost	75,26%	67,10%
Folgueroles	71,98%	66,80%
Tona	75,44%	66,13%
Masies de Roda, les	71,10%	65,72%
Sant Quirze de Besora	72,58%	65,50%
Calldetenes	72,80%	65,30%
Sant Hipòlit de Voltregà	73,48%	65,09%
Sant Martí d'Albars	73,02%	65,08%
Torelló	75,44%	65,03%
Sant Julià de Vilatorrada	70,86%	65,01%
Sant Boi de Lluçanès	71,01%	64,79%
Osona	75,20%	64,64%
Masies de Voltregà, les	72,59%	64,38%
L'Esquirol	70,95%	64,30%
Roda de Ter	74,58%	64,28%
Centelles	74,50%	64,20%
Sora	71,67%	64,13%
Montesquiu	72,66%	63,65%
Malla	65,70%	62,21%
Santa Eulàlia de Riuprimer	70,30%	61,92%
Sant Pere de Torelló	70,23%	61,83%
Sant Bartomeu del Grau	72,65%	61,63%
Perafita	70,68%	61,03%
Barcelona província	71,08%	60,47%
Espinelles	64,17%	60,03%
Catalunya	70,30%	59,93%
Manlleu	74,11%	59,43%
Viladrau	61,71%	58,97%
Rupit i Pruit	60,61%	58,03%
Seva	64,76%	57,12%
Orís	59,62%	56,36%
Vilanova de Sau	59,91%	56,12%
Muntanyola	63,54%	55,44%
Tavertet	62,35%	55,30%
Brull, el	54,44%	51,53%
Sant Martí de Centelles	61,41%	50,27%
Sant Sadurní d'Osona	58,62%	49,98%
Alpens	51,78%	45,71%
Sobremunt	nd	nd

Font: Elaboració pròpia

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Taxa d'atur registral 2008-2015

Font: Departament d'Empresa i Ocupació

L'atur continua essent un gran problema a Osona si el comparem amb la situació precrisi, malgrat tot, el comportament continua essent més positiu que la mitjana a Catalunya.

- El setembre del 2015 hi havia **10.579 aturats registrats a Osona**.
- Amb l'excepció del setembre de 2013, **la taxa d'atur registral d'Osona es manté per sota la mitjana catalana** des del setembre del 2010.
- El **març del 2013** Osona va tenir **la taxa d'atur més alta (18,81%)**. Ara bé, a la comarca hi ha **desequilibris importants entre municipis** i s'han donat taxes d'atur més elevades; per exemple l'abril del 2013, quan Sant Martí de Centelles va registrar una taxa d'atur del 26,20% i Manlleu del 25,05%.
- Els municipis amb la taxa d'atur més elevada són Sant Martí de Centelles (20,71%), Manlleu (19,81%), Tavertet (18,97%), Vic (15,28%) i Balenyà (15,25%).
- Actualment i després d'onze trimestres seguits (des del març del 2013), **la taxa d'atur del darrer mes de setembre (14,06%) ja s'ha situat al nivell del 1r trimestre del 2009**.
- Les persones a l'atur fa més de dos anys, **atur de llarga durada**, són el 34% del total d'aturats (3.590 persones), **fet que posiciona Osona en la 3a posició** del rànquing de comarques catalanes, darrera del Berguedà (38%) i el Bages (36%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Per **nivell d'estudis**, la majoria d'aturats, un 65,92%, tenen estudis secundaris (ESO, CFGM o Batxillerat), un 19,96% tenen estudis primaris complets o incomplets, un 11,98% tenen estudis superiors (CFGS o Universitat) i un 2,14% no tenen estudis. A Catalunya un 70,63% tenen estudis secundaris, un 13,03% tenen estudis primaris complets o incomplets, un 14,75% tenen estudis superiors, i un 1,57% no tenen estudis. A Catalunya els **aturats amb estudis superiors** representen el 14,75% del total (a Osona el 11,98%, és a dir 1.267 aturats), però a Catalunya la taxa de graduats superiors també és superior que a la comarca.

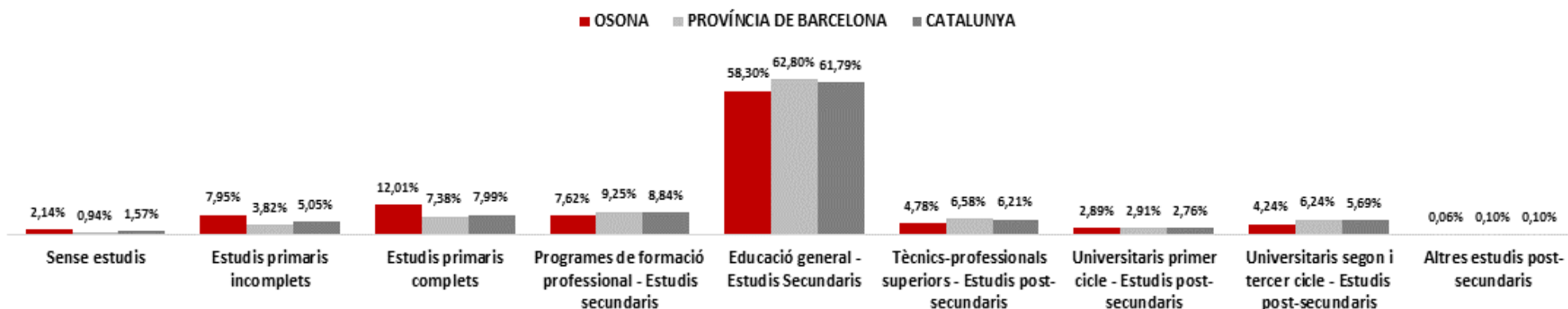
Els aturats amb estudis superiors a Osona :

- es concentren **sobretot en les franges d'edat de 30 a 45 anys** (49,09%).
- els menors de 30 anys representen el 20,76%
- els majors de 45 anys representen el 30,15%

Els aturats amb estudis superiors a Catalunya:

- es concentren també en la franja d'edat de 30 a 45 anys (47,75%)
- els menors de 30 anys representen el 17,20%
- els majors de 45 anys representen el 35,05 %.

Segmentació dels aturats per formació (setembre 2015)

Font : Elaboració pròpia a partir de dades del dept.d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

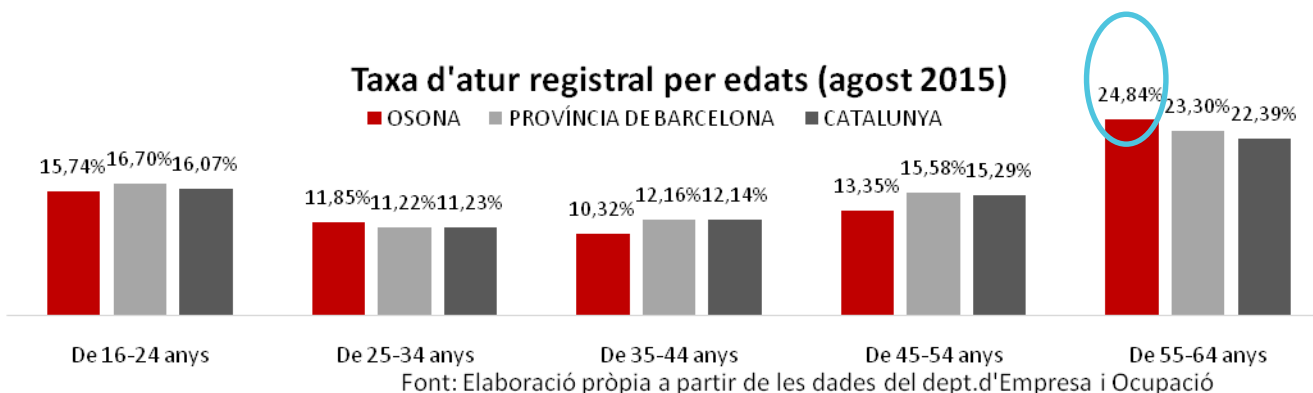
4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Per altra banda, Osona és la **3a comarca amb percentatge d'aturats de més de 45 anys (53,79%)**, darrere del Ripollès i del Berguedà. La mitjana provincial és del 52,26%, similar a la mitjana catalana (51,81%).

La següent franja d'edat més nombrosa és la que correspon als aturats de menys de 30 anys, que representen el 17,8% del total. Per contra, la franja d'edat amb la taxa d'atur més baixa a la comarca és la de 35 a 44 anys (10,32%).

Taxa d'atur registral per edats (agost 2015)

■ OSONA ■ PROVÍNCIA DE BARCELONA ■ CATALUNYA

TAXA D'ATUR REGISTRAL (Setembre)

Municipi	Home	Dona	2015	2014
Alpens	12,50%	16,33%	14,29%	18,18%
Balenya	12,10%	18,65%	15,25%	18,54%
Brull, El	6,00%	9,09%	7,45%	9,41%
Calldetenes	8,92%	13,46%	11,08%	12,34%
Centelles	9,93%	17,25%	13,46%	16,48%
Espinelles	2,50%	5,71%	4,00%	9,86%
Esquirol, L'	7,36%	13,99%	10,55%	10,43%
Folgueroles	5,15%	10,71%	7,80%	9,90%
Gurb	3,07%	7,52%	5,17%	6,91%
Lluçà	5,88%	11,11%	8,40%	9,76%
Malla	4,92%	5,77%	5,31%	6,14%
Manlleu	17,33%	22,53%	19,81%	22,19%
Masies de Roda, Les	7,07%	11,59%	9,20%	11,71%
Masies de Voltregà, Les	8,81%	16,12%	12,33%	14,94%
Montesquiu	7,73%	18,91%	13,24%	14,95%
Muntanyola	11,94%	17,21%	14,45%	18,43%
Olost	7,12%	16,01%	11,46%	12,70%
Orís	3,03%	9,68%	6,25%	12,40%
Oristà	4,96%	10,94%	7,81%	10,04%
Perafita	11,96%	13,41%	12,64%	16,00%
Prats de Lluçanès	6,87%	13,97%	10,30%	12,99%
Roda de Ter	10,01%	19,10%	14,44%	15,62%
Rupit i Pruit	3,17%	8,47%	5,74%	3,10%
Sant Agustí de Lluçanès	0,00%	4,35%	2,08%	4,55%
Sant Bartomeu del Grau	7,76%	21,46%	14,61%	17,61%
Sant Boi de Lluçanès	8,53%	9,01%	8,75%	7,72%
Sant Hipòlit de Voltregà	10,50%	14,69%	12,48%	13,69%
Sant Julià de Vilatorrada	5,71%	11,14%	8,29%	9,30%
Sant Martí d'Albars	8,00%	14,29%	10,87%	10,00%
Sant Martí de Centelles	17,74%	23,91%	20,71%	23,98%
Sant Pere de Torelló	9,29%	14,91%	11,97%	13,26%
Sant Quirze de Besora	8,37%	12,98%	10,55%	12,11%
Sant Sadurní d'Osona	6,25%	22,22%	14,71%	11,11%
Sant Vicenç de Torelló	8,72%	12,20%	10,36%	11,05%
Santa Cecília de Voltregà	3,51%	9,62%	6,42%	5,71%
Santa Eugènia de Berga	7,42%	11,42%	9,31%	11,46%
Santa Eulàlia de Riuprimer	8,97%	14,75%	11,74%	14,64%
Santa Maria de Besora	8,11%	6,25%	7,25%	13,64%
Seva	9,28%	13,68%	11,36%	13,15%
Sobremunt	ND	ND	ND	7,69%
Sora	8,70%	12,50%	10,47%	7,41%
Taradell	8,32%	14,70%	11,38%	13,25%
Tavernoles	2,33%	5,33%	3,73%	3,70%
Tavertet	21,88%	15,38%	18,97%	14,29%
Tona	9,83%	15,45%	12,51%	14,00%
Torelló	12,37%	17,24%	14,68%	16,92%
Vic	11,99%	19,82%	15,28%	17,63%
Vidrà	1,85%	12,24%	6,80%	6,80%
Viladrau	4,35%	4,26%	4,31%	7,13%
Vilanova de Sau	8,70%	12,50%	10,53%	10,57%
OSONA	11,15%	17,40%	14,03%	16,14%
BARCELONA Prov.	13,46%	16,42%	14,91%	16,93%
CATALUNYA	13,36%	16,35%	14,81%	16,87%

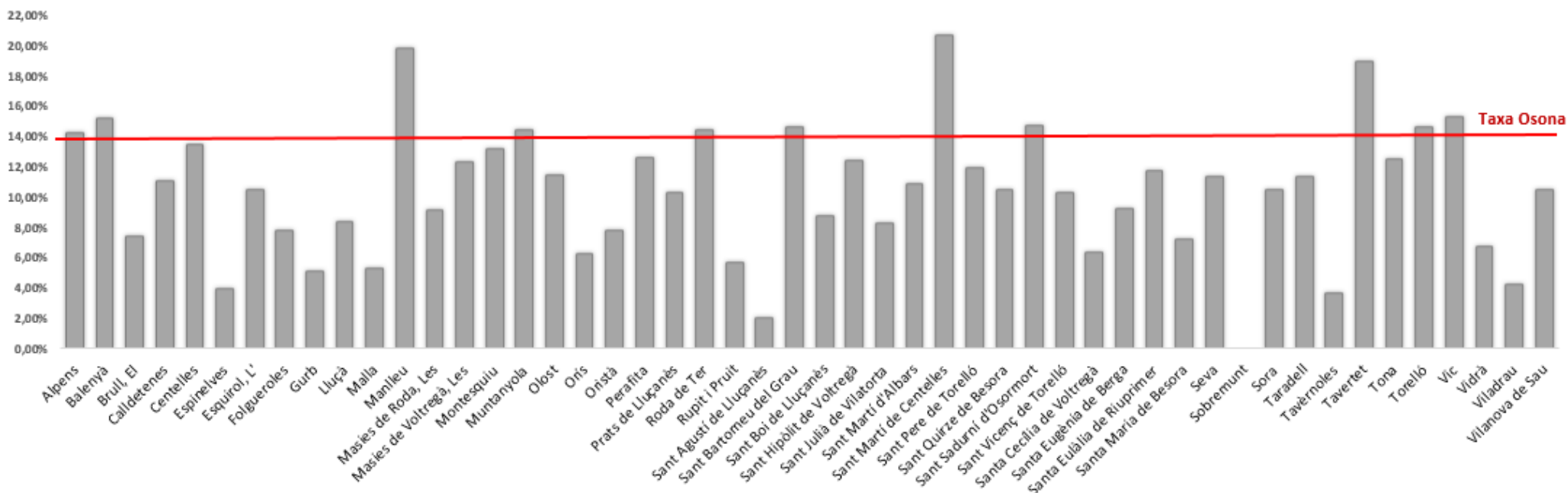
4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

A Osona hi ha **3.590 persones aturades de llarga durada**, és a dir, més de dos anys registrats a l'atur (34% del total). D'aquests aturats de llarga durada un 36,57% són homes i un 63,43% són dones. Els aturats de llarga durada es caracteritzen per tenir, en conjunt, un perfil d'estudis baix, un 94,35% no tenen estudis superiors, uns quants punts per damunt del que representen els aturats en general sense estudis superiors (88,02%).

En aquest darrer any, Osona ha millorat lleugerament la seva situació d'atur de llarga durada en relació a la resta de comarques catalanes. A dia d'avui ocupa la tercera posició comarcal darrere del Berguedà i el Bages, mentre que l'any passat ocupava el primer lloc.

Osona. Taxa d'atur (setembre 2015)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Continuant amb l'anàlisi de l'ocupació a la comarca, incorporem les conclusions del recent informe “**Els components del creixement a les economies locals de la província de Barcelona. Anàlisi *shift-share***”, publicat per la Diputació de Barcelona, amb l'evolució de l'ocupació a la demarcació de Barcelona durant el període 2008-2014 on s'estudia si el creixement ha estat conseqüència de l'estructura productiva, d'una dinàmica pròpia o d'una dinàmica general. En l'informe la comarca d'Osona es divideix en quatre territoris: Lluçanès, Osona Est, Plana de Vic, i Vall de Ges, Orís i Bisaura.

Al **Lluçanès** hi ha hagut un decreixement del nombre d'ocupats del 10,6% entre els anys 2008 i 2014. Es tracta d'una baixada superior a la de la província de Barcelona (9%). Segons l'anàlisi *shift-share*, el territori ha perdut 761 afiliats i n'ha guanyat 461. Aquesta pèrdua ve explicada en un 39% per la dinàmica global de la província, en un 33% per la dinàmica pròpia del territori i en un 28% per la seva estructura productiva. Els llocs de treball creats són explicats en la seva major part per la dinàmica pròpia (86%). Les pèrdues s'han concentrat principalment en els subsectors de Construcció i Immobiliàries i Educació i Recerca. Per contra, en el sectors de Comerç i d'Agroindústria, la ocupació ha augmentat.

Durant el mateix període de temps, a **Osona Est** l'ocupació ha baixat un 19%. La pèrdua de 58 llocs de treball representa un percentatge important en una població de només 825 persones. Segons l'anàlisi *shift-share*, el territori ha perdut 84 afiliats i n'ha guanyat 26. La dinàmica global explica el 43% de l'ocupació destruïda, la dinàmica pròpia el 29% i l'estructura productiva el 27%. Aquesta expulsió de l'ocupació és generada principalment al sector de la Construcció i Immobiliàries (42 treballadors). El sector que ha encapçalat la generació de llocs de treball ha estat l'Hosteleria i el turisme (12 treballadors).

A la **Plana de Vic**, la població ocupada ha disminuït un 5,4%, un decreixement inferior a la mitjana de la província (9%). La descomposició que permet el *shift-share* mostra una pèrdua de 7653 afiliats i un guany de 4868. L'ocupació destruïda s'explica en un 81% per la dinàmica global, en un 2% per la dinàmica pròpia i en un 17% per l'estructura productiva. Els llocs de treball creats són explicats en la seva major part per la dinàmica pròpia (73%). Els subsectors amb més pèrdues d'ocupació són la Construcció i immobiliàries, el Metall, i el sector Tèxtil confecció (564). Per contra, els sectors que han presentat guanys han estat l'Agroindústria i els Serveis socials i Comerç, seguits amb certa distància per l'Hosteleria i turisme, Educació i recerca, Energia, aigua i residus, i TIC.

Finalment, a la **Vall del Ges** l'ocupació ha disminuït un 15,1%, de manera que el territori ha quedat amb 6.588 persones ocupades. L'anàlisi *shift-share* mostra unes pèrdues de 1.750 afiliats i una generació de 577. Si descomponem les pèrdues, trobem que la dinàmica global explica el 52% de l'ocupació destruïda, la dinàmica pròpia no explica cap lloc de treball destruït, i l'estructura productiva n'explica el 48% restant. Els llocs de treball creats són explicats en la seva major part per la dinàmica pròpia (86%). Les agrupacions sectorials que més han sofert aquesta caiguda han estat la Construcció i immobiliàries, el Metall, i la Fusta i Mobles. En canvi l'Agroindústria i el subsector Altres Manufactureres presenten un augment en el nombre d'ocupats. També creixen els Serveis a les empreses, l'Educació i recerca, les TIC, l'Hosteleria i turisme, els Serveis socials i l'Energia, aigua i turisme, presenten un augment en el nombre d'ocupats.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Anàlisi *shift-share*. Conclusions

L'anàlisi *shift-share* ens permet treure conclusions interessants sobre la resposta dels diferents territoris de la comarca davant la crisi econòmica. Tenint en compte que per aquest motiu la dinàmica global **del context econòmic** és negativa, cal fixar-se en com s'han comportat les variables internes del territori. L'**estructura productiva** ens diu que la comarca no disposa d'una estructura empresarial òptima per a la creació de llocs de treball. En canvi, la **dinàmica pròpia** ens permet veure si la regió és capaç de portar a terme estratègies i fixar bases i condicions que afavoreixin la creació d'ocupació.

Així doncs, partint d'aquestes **dues variables internes**, podem separar la comarca d'Osona en dos blocs territorials :

Fortalesa en dinàmica pròpia: El Lluçanès, la Plana de Vic i La Vall del Ges són territoris amb una dinàmica pròpia prou positiva com per compensar les pèrdues generades per la seva estructura productiva. Això vol dir que, encara que no disposin d'una estructura empresarial favorable per a la creació d'ocupació, han estat capaços de fer un esforç en termes estratègics que ha permès contrarestar les seves carències.

Debilitat Interna: Osona est d'estaca per ser l'únic territori que presenta ambdues variables internes negatives. Això vol dir que no ha estat capaç de compensar les carències de la seva estructura productiva amb un pla estratègic per generar ocupació. Per tant, la seva dinàmica pròpia també ha estat negativa.

Davant d'aquest fet cal senyalar que existeix una **dualitat** entre els territoris de la comarca, on la regió d'Osona est queda despenjada de la resta pel que fa a la seva capacitat de generar llocs de treball. La carència, que és l'estructura productiva, és compartida per tots els territoris, però el fet que Osona est no disposi d'una dinàmica pròpia forta, la separa del conjunt de la comarca.

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

- 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
- 4.2. Condicions dels factors productius
- 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
- 4.4. Sectors relacionats i de suport
- 4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

- 6.1. Índex de gràfics i taules
- 6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
- 6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

La població de la comarca d'Osona és de **154.897** habitants i correspon al 2,1% de la població catalana. Globalment, la mitjana comarcal té com a resultat **una població menys envellida** (94,7 majors de 65 anys per cada 100 joves) que la mitjana provincial (108,7), **si bé amb importants desequilibris demogràfics**: només a 14 dels 50 municipis de la comarca, el grup de població jove supera als majors de 65 anys.

Els indicadors demogràfics pràcticament no han variat respecte a l'any passat. Destaquem la **tendència ja anunciada al decreixement de població que fa que l'any 2014 sigui el primer des del 1991 que la comarca perd població, amb un decreixement del 0,1%**. Malgrat aquesta tendència, dels tres municipis que concentren el 49,18% de la població de la comarca, Vic, Manlleu i Torelló, n'hi ha dos (Vic i Torelló) que encara mostren augment de població en les dades d'aquest 2014.

El decreixement de població comarcal aquesta vegada s'explica no només per el descens de la taxa d'estrangeria, que ha passat del 14,09% al 13,3%, sinó també pel descens de la taxa de creixement natural, la qual ha baixat un punt percentual en un any, passant del 2,59 % a l'1,54%. Els municipis on la taxa de creixement natural, és a dir, la diferència entre natalitat i mortalitat, és més negativa són Sant Boi de Lluçanès, Alpens, Vidrà, Santa Cecília de Voltregà, l'Esquirol, Perafita, Les Masies de Roda i Tavertet. Tots aquests municipis presenten un percentatge de població major de 65 anys per damunt de la mitjana comarcal i superior a la població de menys de 15 anys.

No podem oblidar tampoc el **col·lectiu d'osonencs que han hagut d'emigrar** en els darrers anys; a dia d'avui hi ha 2.935 persones que viuen a l'estranger, 1.884 de les quals són menors de 40 anys (34,2%). L'esclat de la crisi econòmica ha incrementat el nombre d'emigrants un 146% des de l'any 2009, només en el darrer any un 23,7%, molt per damunt del que ho ha fet la mitjana catalana (9,31%).

Principals indicadors demogràfics								
Municipi	Població	Densitat (hab/km2)	Edat mitjana	Taxa de creix. natural	Taxa natalitat	Índex d'envelliment	Taxa de dependència	% Població estrangera
Alpens	300	21,7	42,9	-19,87%	0,0%	119,2	52,3	8,0%
Balençà	3.724	214,4	40,3	2,95%	11,5%	81,5	50,9	8,0%
Brull, el	263	6,4	39,7	0,00%	3,8%	70,9	55,6	6,8%
Calldetenes	2.429	418,8	40,9	2,45%	8,6%	88,1	44,2	5,9%
Centelles	7.333	483,1	42,1	-2,59%	6,8%	106,3	57,2	4,4%
Espinelles	196	11,2	46,4	-5,15%	15,4%	145,2	63,3	6,6%
L'Esquirol	2.188	35,4	44,9	-10,15%	5,5%	142,9	58,1	4,5%
Folgueroles	2.259	215,8	38,6	0,88%	10,2%	61,7	63,6	2,3%
Gurb	2.545	49,4	40,3	1,17%	7,4%	75,2	49,4	2,0%
Lluçà	257	4,9	42,0	4,01%	4,0%	102,2	54,8	2,0%
Malla	266	24,2	44,2	7,57%	11,4%	154,1	54,7	1,9%
Manlleu	20.279	1.177,0	40,5	2,21%	10,0%	86,1	56,7	21,2%
Masies de Roda, les	737	44,9	43,5	-8,10%	4,1%	137,0	53,2	3,5%
Masies de Voltregà, les	3.186	142,6	41,6	-0,63%	5,0%	88,8	52,7	4,3%
Montesquiu	895	181,2	44,8	-1,11%	6,6%	138,7	61,0	7,9%
Muntanyola	595	14,8	39,1	6,78%	13,6%	56,3	50,6	2,0%
Olost	1.186	40,4	46,7	-3,38%	7,6%	187,8	56,1	1,8%
Orís	303	11,2	42,6	0,00%	6,8%	91,5	42,3	1,3%
Oristà	557	8,1	47,8	0,00%	10,8%	239,7	54,7	3,4%
Perafita	407	20,8	47,6	-9,65%	9,7%	187,3	63,5	8,1%
Prats de Lluçanès	2.624	190,4	45,6	-5,65%	7,2%	165,3	54,5	4,7%
Roda de Ter	6.124	2.746,2	41,7	0,65%	10,4%	102,5	55,2	10,1%
Rupit i Pruit	300	6,3	50,3	0,00%	3,4%	292,3	51,5	7,7%
Sant Agustí de Lluçanès	91	6,9	46,8	10,93%	10,9%	350,0	42,2	0,0%
Sant Bartomeu del Grau	875	25,4	42,8	-2,27%	7,9%	114,4	44,2	8,1%
Sant Boi de Lluçanès	556	28,5	49,6	-39,71%	7,2%	230,3	64,5	4,7%
Sant Hipòlit de Voltregà	3.446	3.745,7	42,6	-2,01%	7,8%	108,8	55,9	8,3%
Sant Julià de Vilatorrada	3.123	195,9	40,4	3,55%	10,7%	76,5	54,2	4,7%
Sant Martí d'Albars	106	7,2	48,7	0,00%	9,5%	230,8	68,3	1,9%
Sant Martí de Centelles	1.093	42,8	40,8	-2,72%	5,5%	80,3	45,0	11,2%
Sant Pere de Torelló	2.436	44,2	43,9	-0,41%	8,6%	129,6	54,0	9,0%
Sant Quirze de Besora	2.148	265,2	46,5	-3,24%	9,3%	183,6	69,3	9,4%
Sant Sadurni d'Osormort	86	2,8	47,0	11,49%	11,5%	250,0	48,3	1,2%
Sant Vicenç de Torelló	1.975	301,1	43,1	1,00%	9,5%	109,7	59,2	4,2%
Santa Cecília de Voltregà	173	20,0	46,8	-17,05%	0,0%	211,1	47,9	0,0%
Santa Eugènia de Berga	2.233	318,5	42,7	0,44%	6,3%	111,5	43,9	9,7%
Santa Eulàlia de Riuprimer	1.259	91,1	40,3	-2,41%	2,4%	73,6	52,6	4,7%
Santa Maria de Besora	162	6,6	49,7	12,31%	18,5%	257,9	72,3	1,9%
Seva	3.488	114,7	41,7	0,58%	8,0%	95,1	54,8	4,1%
Sobremunt	83	6,0	46,0	0,00%	11,6%	175,0	66,0	2,4%
Sora	175	5,5	44,1	5,75%	5,8%	150,0	45,8	4,0%
Taradell	6.219	234,9	41,7	1,45%	10,0%	96,5	55,2	6,0%
Tàrradellas	317	16,9	41,4	6,33%	12,7%	108,0	48,8	5,1%
Tavertet	125	3,8	47,2	-7,94%	0,0%	166,7	47,1	4,8%
Tona	8.012	484,4	40,8	2,11%	10,3%	89,4	55,6	7,2%
Torelló	13.949	1.034,8	42,0	3,87%	11,8%	104,3	53,0	10,9%
Vic	41.956	1.372,0	39,7	4,00%	12,7%	80,6	53,4	23,7%
Vidrà	169	4,9	42,1	-18,24%	6,0%	107,4	49,6	4,1%
Viladrau	1.037	20,4	43,1	-0,93%	10,5%	121,0	52,7	8,1%
Vilanova de Sau	314	5,3	48,2	6,21%	12,4%	229,0	48,1	1,0%
OSONA	154.897	122,9	41,3	1,54%	10,3%	94,7	54,4	13,3%
BARCELONA PROVINCIA	5.523.784	714,9	42,0	1,44%	9,6%	114,0	51,0	13,2%
CATALUNYA	7.518.903	234,2	41,9	1,45%	9,6%	106,7	52,6	14,5%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Els indicadors demogràfics acompanyats dels indicadors del mercat de treball ens **dibuixen una comarca amb un grau de dependència important** i amb tendència a incrementar-se si tenim en compte els **índex d'envelliment i sobreenvelliment** i la taxa de dependència global, que aglutina la dependència juvenil i senil.

L'elevada dependència a Osona es visualitza en :

-La **distribució de la població** per franges d'edat. Una piràmide de població amb població <15 anys i població > 65 anys que agrupa al 35,2% de la població total. Aquesta dada ja es troba per damunt de la mitjana catalana (34,5%) però aquest fet s'agreuja si focalitzem molts municipis de la comarca (Espinelves, Folgueroles, Perafita, Sant Boi de Lluçanès, Sant Martí d'Albars, Sant Quirze de Besora, Santa Maria de Besora) on els percentatges se situen entre el 39% i el 42%).

-La **distribució dels aturats** de la comarca, concentrant els percentatges més elevats en les franges d'edat de menors de 25 anys i els majors de 45 anys.

Tot plegat contribueix a crear una realitat social on el grup d'edat de 30 a 45 anys ha de suportar el pes de tota la població amb tot el que això comporta. Agreujat per les projeccions demogràfiques d'IDESCAT que auguren, en el seu escenari mitjà, una pèrdua de l'1% de població a Osona per al 2024, concentrada en les franges de 0-9 anys i de 25-44 anys.

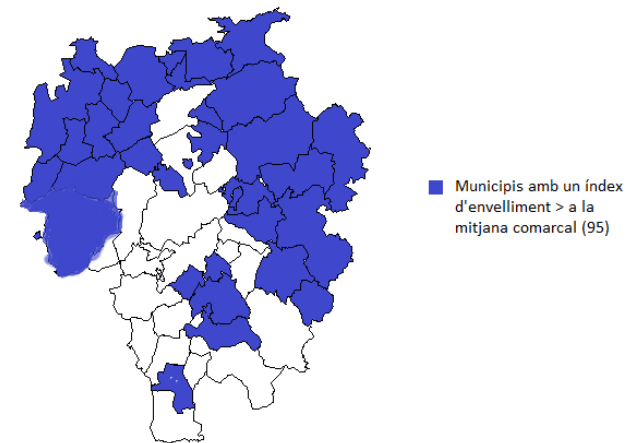
El mapa adjunt, elaborat per l'Observatori d'Empresa i Ocupació, representa les dades de la **taxa de dependència global** de Catalunya. La comarca d'Osona té una taxa del 54,4%, i es situa dins del grup de comarques amb un índex de dependència més elevat. La taxa, que mesura la relació entre la població en edat no activa respecte a la població potencialment activa (16-64 anys) presenta a nivell d'Osona, entre els seus municipis, desequilibris similars al que presenta Catalunya entre les seves comarques.

Novament se'ns presenta la dualitat a la comarca; municipis amb taxes de dependència global superiors al 60% i municipis amb taxes inferiors al 50% :

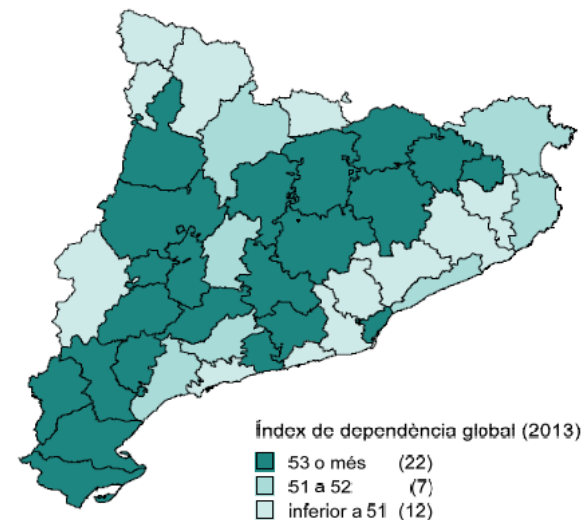
Taxes > 60% : Santa Maria de Besora, Sant Quirze de Besora, Sant Martí d'Albars, Sobremunt, Sant Boi de Lluçanès, Folgueroles, Perafita, Espinelves, Montesquiu, Sant Vicenç de Torelló, L'Esquirol, Centelles, Manlleu, Sant Hipòlit de Voltregà, El Brull, Tona, Roda de Ter, Taradell

Taxes < 50% : Vidrà, Gurb, Tavèrnoles, Sant Sadurn d'Osormort, Vilanova de Sau, Santa Cecília de Voltregà, Tavertet, Sora, Sant Martí de Centelles, Calldetenes, Sant Bartomeu del Grau, Santa Eugènia de Berga, Orís, Sant Agustí del Lluçanès

Índex d'envelliment

Catalunya – Índex de dependència global (en %) 2013

Mapa elaborat per l'Observatori d'Empresa i Ocupació a partir de dades de l'Idescat

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

El **nivell formatiu** de la població d'Osona malgrat els avenços dels darrers 15 anys encara queda lluny dels nivells recomanats per la Unió Europea. Segons la classificació ISCED-2011 (vegeu taula pàgina següent), actualment el percentatge de població de més de 16 anys que ha assolit com a màxim el nivell 2, és a dir que no han continuat els seus estudis més enllà dels estudis obligatoris, correspon al 60%, mentre que l'any 2001 aquest percentatge arribava al 70,5% de la població de la comarca. A Catalunya, segons els cens del 2011, hi havia un 58,85 % de la població amb aquest nivell formatiu. Pel que fa al col·lectiu de població estrangera resident a Osona, el seu nivell d'instrucció és encara més baix, el 80% d'aquest col·lectiu no té estudis post-obligatoris.

La taxa d'abandonament prematur dels estudis a Catalunya és del 22,2% (relació entre la població de 18-24 anys que han assolit com a màxim els estudis d'ESO i el total de població d'aquesta franja d'edat). A Osona, l'anàlisi del padró d'habitants estima que aquesta taxa és gairebé el doble. L'Objectiu a nivell europeu per a l'estat espanyol és arribar l'any 2020 a una taxa del 15%. Un altre indicador significatiu és la taxa d'escolarització als 17 anys, complementari a la taxa d'abandonament prematur dels estudis. Recentment Idescat ha publicat dades desagregades per àrees bàsiques de Serveis Socials i les mitjanes comarcals corresponents a l'any 2012. La taxa d'escolarització mitjana a Osona és del 85,4% (17a posició de les 41 comarques), lleugerament per sobre de la taxa catalana (84,1%). Ara bé, novament se'ns presenten diferències territorials, la Mancomunitat de la Plana i Vic tenen taxes per damunt de la mitjana (87,5% i 88% respectivament), Manlleu té una taxa força inferior (81%) i la resta de municipis de la comarca es situen al nivell de Catalunya (84,2%).

El projecte Europa 2020 de la Unió Europea, plantejava l'any 2010 una estratègia de creixement per als països membres afavorint el que havia de ser una economia intel·ligent, sostenible i integradora. La finalitat era incrementar l'ocupació, la productivitat i la cohesió social i per fer-ho apuntava un seguit d'objectius emmarcats en diversos àmbits un dels quals és el d'educació.

Els objectius 2020 es poden resumir en tres punts:

- Reduir la taxa d'abandonament escolar al 15%
- Incrementar el nivell d'estudis dels joves (aconseguir que el 90% dels joves de 20 i 24 anys tinguin assolits com a mínim els estudis secundaris post obligatoris, ja sigui el batxillerat o el CFGM)
- Aconseguir que el 44% de la població entre 30 i 34 anys acabi els estudis superiors (CFGs o estudis universitaris)

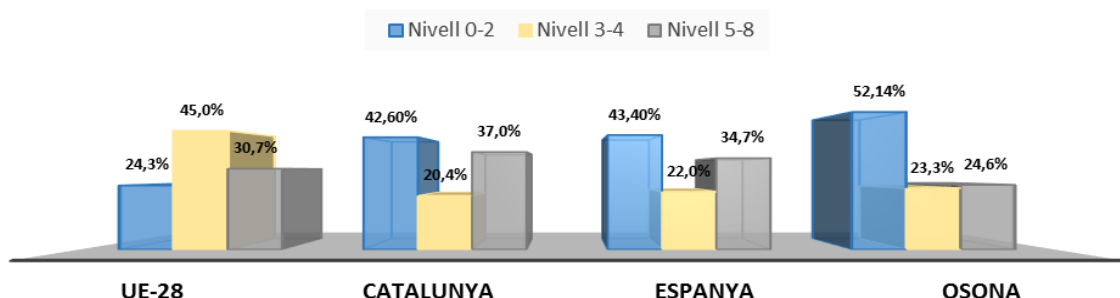
INDICADORS EUROPA 2020	Objectiu 2020	Osona	Catalunya	Espanya	Unió Europea
Població de 20 a 24 anys amb estudis secundaris post-oblig.	90%	58,8%	68,6%	65,2%	82,0%
Població de 30 a 34 anys amb estudis terciaris	44%	33,5%	47,0%	42,5%	37,6%

Municipis	% POBLACIÓ DE 20 ANYS I MÉS AMB ESTUDIS SUPERIORS
Brull, el	37,8%
Gurb	34,5%
Tavèrnoles	32,8%
Malla	31,4%
Sant Julià de Vilatorrada	30,7%
Muntanyola	30,5%
Folgueroles	30,3%
Alpens	30,1%
Lluçà	28,2%
Collsuspina	27,4%
Vilanova de Sau	26,9%
Sant Martí d'Albars	26,0%
Santa Cecília de Voltregà	25,8%
Sora	25,0%
Seva	24,8%
Tavertet	24,8%
Santa Eulàlia de Riuprimer	24,5%
Sant Martí de Centelles	24,4%
Sobremunt	24,2%
Orís	23,8%
Sant Agustí de Lluçanès	23,5%
Vic	23,1%
Esquirol, l'	22,5%
Perafita	22,5%
Rupit i Pruit	22,2%
Oristà	21,4%
Calldetenes	21,1%
Sant Vicenç de Torelló	21,1%
Sant Pere de Torelló	20,9%
Olost	20,1%
Sant Sadurní d'Osormort	20,0%
Espinelves	19,6%
Sant Boi de Lluçanès	19,6%
Osona	19,2%
Vidrà	19,1%
Santa Maria de Besora	19,1%
Torelló	19,1%
Sant Bartomeu del Grau	18,9%
Viladrau	18,7%
Montesquiu	17,5%
Sant Quirze de Besora	17,1%
Roda de Ter	16,2%
Tona	16,1%
Masies de Voltregà, les	15,5%
Centelles	15,4%
Taradell	14,7%
Santa Eugènia de Berga	14,7%
Sant Hipòlit de Voltregà	14,2%
Balenya	13,8%
Masies de Roda, les	13,5%
Prats de Lluçanès	13,1%
Manlleu	10,8%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Nivell de formació de la població de 25 a 64 anys (2014)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat i del Padró Municipal d'habitants

EQUIVALÈNCIA CINE 2011 (ISCED-2011)

Nivell 0-2: infantil, primària i ESO (nivell d'estudis baix)

Nivell 3-4: Batxillerat i CFGM (nivell d'estudis mitjà)

Nivell 5-8: CFGS i estudis universitaris (nivell d'estudis superior)

Si fem una **anàlisi comparativa amb el marc europeu i els objectius 2020**, el resultat és força negatiu. Les dades del nivell formatiu de la població adulta per nivells donen per Osona, i per Catalunya, uns percentatges bastant allunyats de la mitjana de la U.E, on menys d'un quart de la població entre 25 i 64 anys només ha assolit estudis obligatoris. La mitjana catalana per aquest grup correspon al 42,6% i la mitjana de la comarca és de 10 punts per sobre amb el 52,14%.

El següent grup, el d'aquells que han assolit el batxillerat o un cicle formatiu de grau mitjà (CFGM), presenta els valors invertits; mentre la mitjana de la UE se situa en el 45%, a Catalunya aquest grup representa el 20,4% i a Osona el 23,3%. Per contra, la població catalana amb estudis superiors (37%) representa un percentatge major que a la resta de la Unió Europea (30,7%), En canvi a la comarca mostra una taxa inferior arribant al 24,6%).

Així doncs, veient el gràfic superior, i els objectius 2020 el principal problema a la comarca per fer créixer el nivell d'estudis mitjà (batxillerat i CFGM) passa per aconseguir rebaixar la taxa d'abandonament prematur dels estudis i incentivar el gruix de persones amb nivell d'estudis baix a continuar la formació. Aquest objectiu es reforça amb la necessitat que té el teixit productiu del territori de perfils professionals amb estudis de Formació Professional.

Nivell de formació de la població adulta a la UE. 2014

(% de població de 25 a 64 anys)

	Nivell 0-2	Nivell 3-4	Nivell 5-8
UE-28	24,3%	45,0%	30,7%
Alemanya	13,10	59,85	27,10
Àustria	16,10	53,95	29,90
Bèlgica	26,45	36,70	36,90
Bulgària	18,90	54,10	27,00
Catalunya	42,6%	20,4%	37,0%
Xipre	22,40	37,35	40,15
Croàcia	17,10	61,55	21,40
Dinamarca	20,45	43,70	35,85
Eslovàquia	9,05	70,60	20,35
Eslovènia	14,35	56,95	28,75
Espanya	43,4%	22,0%	34,7%
Estònia	8,85	52,55	38,60
Finlàndia	13,45	44,70	41,85
França	22,55	43,90	33,55
Grècia	31,55	40,30	28,10
Hungria	16,90	59,85	23,25
Irlanda	21,25	37,85	40,90
Itàlia	40,70	42,40	16,90
Letònia	10,65	59,5	29,85
Lituània	6,80	56,85	36,40
Luxemburg	18,05	36,00	45,90
Malta	57,8	22,75	19,50
OSONA	52,1%	23,3%	24,6%
Països Baixos	24,05	41,55	34,45
Polònia	9,50	63,60	26,95
Portugal	56,85	21,55	21,55
Regne Unit	20,80	38,65	40,55
República Txeca	6,80	71,65	21,55
Rumania	27,25	56,90	15,85
Suècia	16,25	44,90	38,75

Font: Elaboració pròpia a partir de dades d'Eurostat i del Padró Municipal d'habitants.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Les dades referides al nivell d'instrucció de la població mostren que a Osona hi ha un 13,63% de població amb estudis de Formació Professional. Aquesta dada, inferior a la mitjana catalana (14,34%), contrasta amb el que seria desitjable per a una comarca on l'activitat industrial té un pes tan important. Aquesta informació s'agreuja si tenim en compte el desencaix entre l'oferta formativa i les necessitats dels factors productius.

La distribució dels **2.194 alumnes matriculats** a cicles formatius per famílies professionals als centres de la comarca mostren com a opció més triada els cicles formatius pertanyents a la família dels **“Serveis socioculturals i a la comunitat”** (13,26% de les matrícules). D'aquesta família a Osona trobem el CFGM “atenció a les persones en situació de dependència” i els CFGS de “educació infantil” i “integració social”. En segon lloc tenim la família professional **“Hoteleria i turisme”** (12,76%) de la que a Osona s'imparteixen els CFGM “cuina i gastronomia” i “serveis a la restauració”, i els CFGS “animació turística” i “guia, informació i assistència turístiques”.

FAMÍLIA PROFESSIONAL	Matriculats	Mercat de treball		Teixit productiu		
		contractació	Aturats	Empreses	Assalariats	Autònoms
Activitats agràries	10,57%	4,93%	7,35%	6,39%	4,13%	8,54%
Indústries extractives	0,00%	0,00%	0,08%	0,14%	0,17%	0,09%
Indústries alimentàries	6,61%	15,75%	7,53%	3,95%	12,41%	16,08%
Tèxtil confecció i pell	0,00%	0,65%	5,96%	1,23%	1,58%	0,72%
Fusta Moble i suro	0,00%	1,03%	2,20%	2,54%	1,89%	2,35%
Arts Gràfiques	0,00%	0,67%	0,91%	0,92%	0,96%	0,81%
Química	1,50%	2,76%	2,29%	1,59%	2,50%	0,69%
Fabricació Mecànica	3,87%	7,86%	3,71%	6,64%	10,62%	3,52%
Electricitat i electrònica	7,06%	1,17%	0,74%	0,62%	1,44%	0,22%
Instal·lació i manteniment	3,19%	0,62%	0,61%	1,06%	0,87%	0,88%
Seguretat i medi ambient	0,00%	0,70%	0,50%	0,25%	1,09%	0,03%
Edificació i obra civil	0,14%	4,43%	12,32%	10,53%	4,30%	14,81%
Comerç i Màrqueting	6,56%	14,87%	13,97%	25,44%	21,55%	19,68%
Transport i manteniment de vehicles	0,00%	2,49%	1,80%	4,10%	2,68%	4,15%
Hoteleria i Turisme	12,76%	9,24%	6,94%	8,33%	4,39%	6,57%
Comunicació Imatge i So	0,00%	1,09%	0,41%	0,42%	0,25%	1,01%
Informàtica	7,84%	0,70%	1,08%	1,48%	1,01%	2,91%
Administració i Gestió	7,43%	9,77%	18,48%	10,92%	9,50%	5,14%
Sanitat	9,48%	4,16%	1,59%	2,04%	4,30%	2,33%
Serveis Socioculturals	13,26%	8,53%	5,95%	4,39%	10,53%	2,49%
Activitats físiques i esportives	7,02%	1,94%	0,81%	1,48%	1,21%	0,74%
Imatge Personal	2,69%	3,49%	1,69%	3,59%	1,14%	3,71%
Altres	0,02%	3,17%	3,55%	1,96%	1,50%	2,53%
Total	2.194	3.410	9.131	5.677	43.559	15.872

* La diferència entre el total d'aturats del mes de juny (10.333) i el total d'aturats classificats per família professional (9.131) correspon als aturats sense ocupació anterior (1.202)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament i del Departament d'Empresa i Ocupació (juny 2015)

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

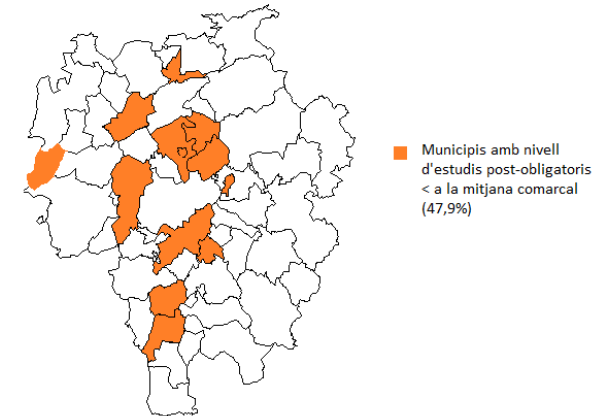
En tercera posició, els ensenyaments més triats per l'alumnat de Formació Professional són els corresponents a **“Activitats agràries”** (10,57%).

En canvi aquelles famílies professionals on es donen les taxes més altes de contractació no són aquestes sinó les relacionades amb la **“Indústria alimentària”** (15,75%), el **“Comerç i màrqueting”** (14,87%) o l' **“Administració i gestió”** (9,77%). Però potser el bloc més interessant són aquelles famílies on la forquilla entre contractació i atur és més àmplia, com **“Fabricació mecànica”** que aglutina el 7,86% de la contractació i el 3,71% dels aturats.

L'oferta formativa de la comarca com hem dit, no sempre encaixa amb les necessitats del teixit productiu, un exemple és el fet de que, tenint en compte que l'11% de les empreses del sector alimentari català es troben a Osona i aquestes generen el 28,5% dels llocs de treball, no hi ha cap centre formatiu on s'imparteix l'ensenyament de grau superior **“Processos i qualitat en la indústria alimentària”** que en canvi si s'imparteix a comarques com el Baix Empordà, el Barcelonès, la Segarra o la Garrotxa.

A la comarca d'Osona el **percentatge d'aturats amb estudis de cicles formatius (12,5%) és inferior** al de la resta de la província de Barcelona (15,84%) i al de la mitjana catalana (15,06%) segons les darreres dades d'atur del passat mes d'octubre. I a més a més aquest grup està disminuint respecte a l'any anterior quan representava el 13,15% dels aturats de la comarca.

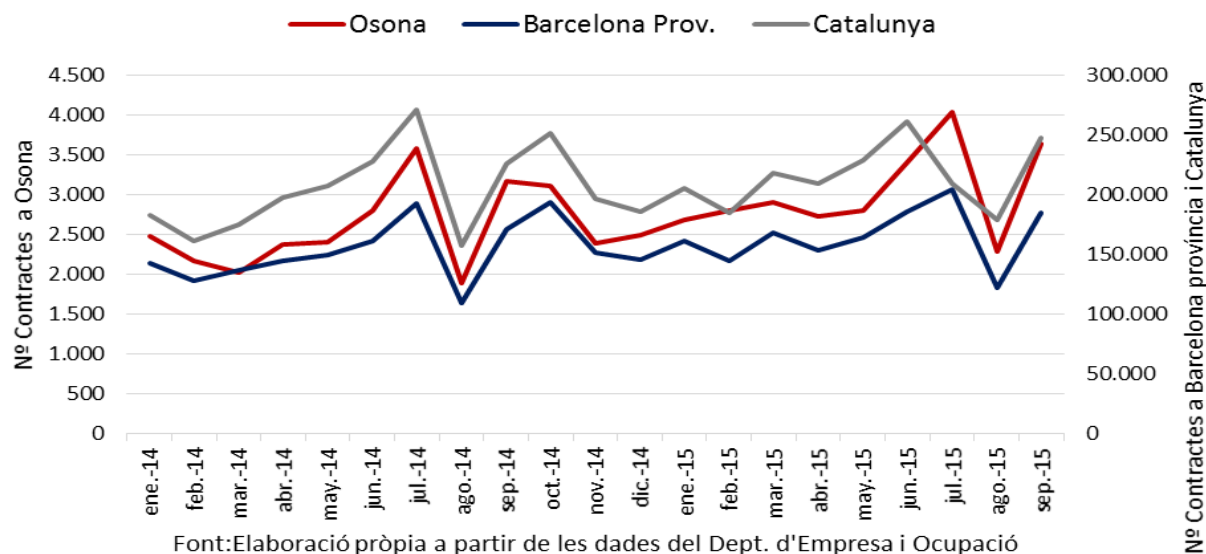
Estudis post-obligatoris

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Evolució de la contractació registrada (2014-2015)

L'octubre de 2015 la taxa d'atur de la comarca era del 14,08% i la catalana del 14,8%.

En quant a la contractació registrada, les xifres del mes d'octubre (3.643 contractes) mostren dades superiors a les del mateix període de l'any passat (3.164 contractes), en concret un 15,14% més.

Durant els tres primers trimestres de l'any 2015 s'han registrat un total de 27.303 contractes a Osona, un 19,3% més que els registrats els tres primers trimestres de l'any anterior.

El nombre més alt de contractacions s'ha produït a Vic (1473), Torelló (330), Gurb (286) i Manlleu (233), en aquest ordre, tot i que el municipi que més ha incrementat la contractació respecte l'any passat ha estat Gurb, amb un 62,5% d'increment.

Observant el gràfic adjunt que mostra l'evolució des del gener del 2014 destaca la tendència positiva tant a nivell comarcal com català. Tot i repetir el patró de Catalunya sembla que a la comarca són més pronunciats els increments en la contractació al mes de juliol i les davallades del mes d'agost de cada any.

CONTRACTACIÓ REGISTRADA PER SECTORS

Setembre 2015	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Contractació set-2015	Contractació set-2014	Variació 2014-2015
Gurb	9	179	5	93	286	176	62,5%
Manlleu	7	47	10	169	233	220	5,91%
Torelló	1	214	18	100	333	290	14,83%
Vic	3	326	87	1057	1473	1265	16,44%
Osona	1,6%	32,7%	5,2%	60,5%	3.643	3.164	15,14%
Barcelona prov.	1,0%	13,7%	4,4%	80,8%	185.263	171.579	7,98%
Catalunya	4,1%	14,1%	4,6%	77,2%	246.708	225.717	9,30%

Font: Observatori d'Empresa i Ocupació

*La disposició de les dades per a tots els municipis de la comarca es troba a l'Observatori socioeconòmic d'Osona www.observatorisocioeconomicosona.cat

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Per sectors, els percentatges de contractació són força representatius de la distribució dels llocs de treball de la comarca. És a dir, el **sector industrial que representa el 31,9% de l'ocupació ha recollit el 32,7% dels contractes. El sector serveis, amb un 58,3% d'ocupació ha generat el 60,5% dels nous contractes.** Una mica per sota quedarien el sector de la construcció, que representa el 6,3% d'ocupació, generant el 5,2% dels nous contractes, i el sector primari que amb una ocupació del 3,6% només ha generat l'1,6% dels nous contractes.

Aquesta distribució és similar a la distribució que s'ha produït durant el darrer any, i és força diferent de la distribució de la contractació a Catalunya on el sector serveis ha concentrat el 77,2% dels nous contractes i el sector industrial només el 14,1%.

Per seccions d'activitat **la indústria de productes alimentaris és la que registra un nombre més elevat de contractes (14%) seguida del comerç al detall (9,3%) i la indústria metal·lúrgica (7%).**

Pel que fa a la contractació per edat el 59,7% de les contractacions del mes de setembre han estat de persones majors de 30 anys. Si analitzem aquesta dada a nivell municipal, pot arribar a superar el 70% en el cas de Torelló, municipi on un de cada tres contractes registrats va ser d'una persona de més de 45 anys.

La contractació dels joves ha estat més elevada a Gurb, on els contractes de menors de 25 anys han arribat al 47,5%.

CONTRACTACIÓ REGISTRADA PER EDATS

Setembre 2015	<20	20-24	25-29	30-45	>45	TOTAL
Gurb	12,0%	35,5%	22,0%	30,9%	10,0%	286
Manlleu	5,4%	14,2%	17,3%	33,5%	19,2%	233
Torelló	6,0%	23,2%	16,5%	38,6%	31,6%	330
Vic	6,1%	22,0%	17,6%	40,3%	20,5%	1.473
Osona	5,8%	20,0%	17,8%	40,2%	19,5%	3.641
Barcelona Prov.	3,5%	17,4%	16,6%	38,3%	17,7%	185.263
Catalunya	3,8%	17,4%	16,5%	39,7%	18,7%	247.158

Font: Departament d'Empresa i Ocupació

Contractació indefinida vs temporal

	Indefinits	Temporals
Osona	12,00%	88,00%
Barcelona prov.	9,66%	90,34%
Catalunya	8,80%	91,20%

Durant el darrer any (nov-2014 fins a oct-2015) s'han registrat a Osona un total de 35.780 contractes de treball, dels quals 30.275 han estat temporals.

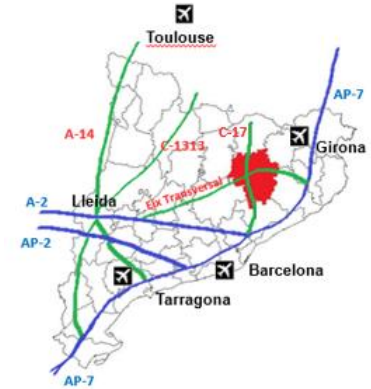
La taxa de contractació temporal és del 88 % . Aquesta taxa és positivament inferior a la comarca, comparada amb la taxa provincial o la taxa catalana (vegeu taula), però esdevé una dada negativa si observem l'evolució de la contractació temporal a Osona durant els darrers set anys: 80,9% l'any 2008, 88% l'any 2015.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

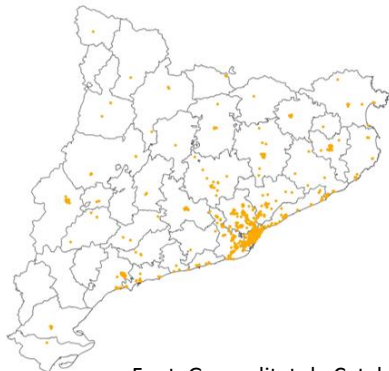
La posició geogràfica de la comarca d'Osona, respecte a les infraestructures de transport del país és molt favorable. Situada en un punt estratègic del mapa, passen per la comarca alguns dels principals eixos viaris del territori; les autovies C-17 (de nord a sud), i la C-25 (d'est a oest), connecten Osona amb la resta d'autopistes cap a l'estat espanyol i Europa.

La millora en **les infraestructures viàries**, de manera especial l'Eix Transversal C-25, ha estat un factor amb efectes positius a les comarques centrals que ha permès que les dinàmiques positives de les àrees metropolitanes les impactessin, i les 2 comarques tinguessin un comportament assimilat a l'anomenada segona corona metropolitana. Malgrat el bon posicionament en relació a la xarxa viària, no podem dir el mateix pel que fa a les infraestructures ferroviàries, ni per la inevitable distància als aeroports o ports catalans.

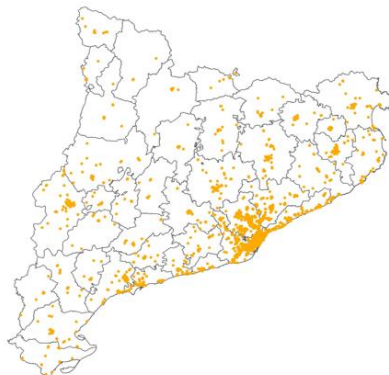

Pel que fa a **les infraestructures de telecomunicacions**, Osona presenta unes característiques força particulars comparada amb la resta de comarques catalanes. Posant-nos en context, l'any 2013 la Generalitat de Catalunya va donar llum verda al **desplegament de la xarxa de fibra òptica (XFOCAT)** sota la premissa de dotar a Catalunya d'una xarxa de comunicacions electròniques de Nova Generació per als serveis públics, les empreses i la ciutadania, i així contribuir a la reactivació econòmica fent de la societat catalana una societat digital avançada. El pla contemplava connectar amb fibra òptica les 4.297 seus repartides en 712 municipis, tot i que la finalitat de l'XFOCAT no era només la connexió de les seus de l'Administració pública sinó facilitar la generació d'oferta competitiva dels operadors de telecomunicacions per a ciutadans i empreses. Amb aquest desplegament Catalunya havia d'aconseguir l'objectiu de l'Agenda Digital marcat per a Europa 2020. El projecte XFOCAT preveia per aquest 2015 tenir connectades amb fibra òptica el 73% de les seus de la Generalitat de Catalunya i passar de donar accés a 5.117.357 usuaris l'any 2012 (68% de la població) a 7.485.836 usuaris l'any 2015 (99% de la població).

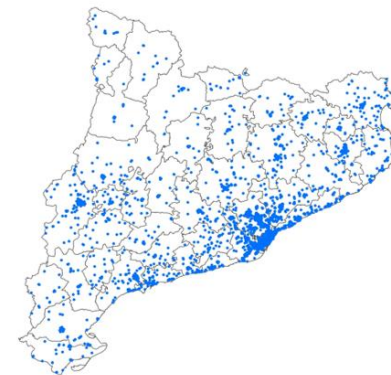
Mapa de desplegament 2013

Mapa de desplegament 2014

Mapa de desplegament 2015

Font: Generalitat de Catalunya

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.2. Condicions dels factors productius

Però com dèiem la comarca té un context particular que ve donat principalment per la **varietat d'operadors i models de servei** que hi conflueixen, fet propiciat per tres factors:

- per l'activitat de la Fundació per a la Xarxa Oberta, Lliure i Neutral (guifi.net)
- per la presència d'un dels primers nodes d'interconnexió de la Xarxa Oberta de Catalunya que es van posar en marxa
- per un jove subsector TIC d'operadors molt dinàmics que ofereixen serveis de connexió a empreses i particulars.

A aquesta diversitat d'actors i models s'hi han de sumar les diferents iniciatives d'alguns municipis de la comarca que han desplegat les seves pròpies xarxes, amb diferents models i reglaments, que per una banda ha ajudat a fer **d'Osona la comarca capdavantera en percentatge de llars connectades a internet** però que d'altra banda, donada la diversitat de reglaments i particularitats municipals, fa que els **operadors sovint tinguin dificultats en posar en marxa desplegaments amb agilitat**.

Així doncs podríem ordenar aquesta diversitat en els següents **grups segons l'activitat i el model sota el que operen**:

- 1.Grans operadors clàssics: ofereixen el servei de connexió a la xarxa cada dia més associat a altres productes de continguts audiovisuals i telefonia mòbil. Degut a la presència d'altres actors i models aquests operadors han accelerat el desplegament de serveis sobre F.O. però encara basen molt la seva oferta en la infraestructura de coure i el 3G.
- 2.Petits operadors amb xarxa privada: ofereixen connexió o transport per a altres operadors principalment a través d'una xarxa mixta que consta de desplegaments privats propis i de lloguer d'infraestructures de tercers (petites operadores i xarxes municipals). Operen bàsicament sobre F.O.
- 3.Petits operadors adherits al comuns de la XOLN: ofereixen connexió a la xarxa a través de la xarxa de Guifi.net (XOLN) i de xarxa pròpia adherida al model de comuns de Guifi. Inicialment van iniciar l'activitat sobre xarxes Wifi però actualment estan creixent en el segment de la F.O. També ofereixen serveis de veu IP i telefonia mòbil, ja sigui sobre infraestructura pròpia o com a operadores virtuals.
- 4.Municipis: diverses xarxes (Wifi i F.O) que es creen per interconnectar seus municipals i que sovint d'utilitzen (excedent) com a troncsals sobre els que altres operadors ofereixen servei a particulars i empreses. Algunes d'aquestes xarxes estan adherides també al model de comuns de Guifi.net.
- 5.Guifi.net: constituïda com operadora i amb més de 30.000 nodes és, a part de la de les grans operadores, la xarxa amb més presència a la comarca i basa la seva xarxa sobre wifi i sobre F.O.

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

- 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
- 4.2. Condicions dels factors productius
- 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
- 4.4. Sectors relacionats i de suport
- 4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

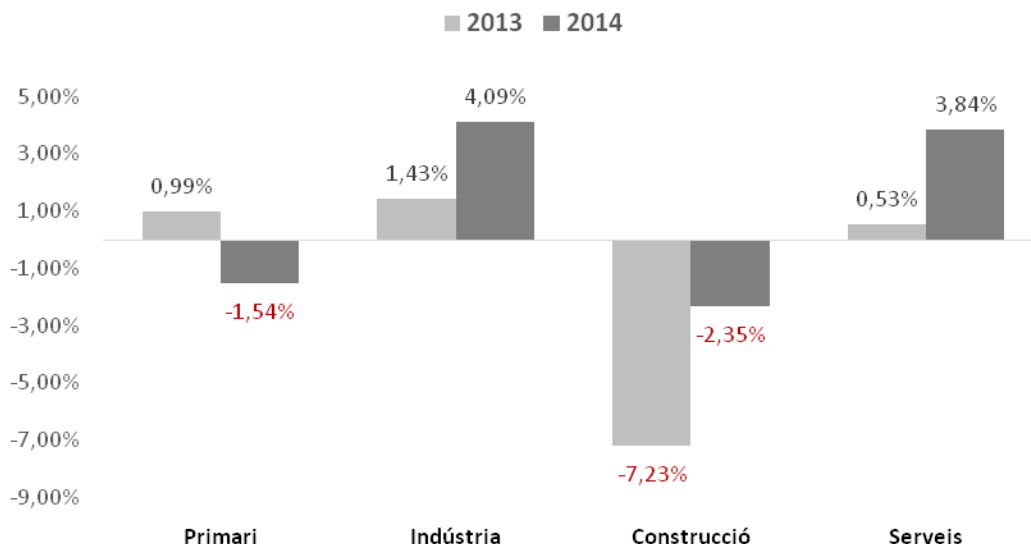
6. ANNEXOS

- 6.1. Índex de gràfics i taules
- 6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
- 6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Creixement del VAB per sectors (Osona 2013-2014)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Catalunya Caixa

Creixement del VAP pb 2011-2014

Taxes reals de variació interanual

	2011	2012	2013	2014
Osona	-3,07%	-0,18%	2,35%	3,41%
Barcelona Prov.	0,37%	-1,65%	-0,50%	1,69%
Catalunya	-0,26%	-1,72%	0,48%	1,52%

Font: Anuari Econòmic comarcal (Catalunya Caixa, 2015)

Segons l'*Anuari Econòmic comarcal de Catalunya Caixa*, Osona, amb un creixement del 3,41% l'any 2014, ocupa la 5ª posició en el rànquing català, darrera de l'Alta Ribagorça (3,94%), Les Garrigues (3,88%), el Baix Llobregat (3,80%) i el Vallès Oriental (3,52%).

A la vegada, Osona és la primera comarca en creixement de les comarques centrals, seguida pel Bages amb un creixement del 2,40%.

L'evolució del **VAB** de la comarca segueix la mateixa tendència comentada en el capítol anterior del PIB. Després de la notable caiguda de l'any 2009 Osona ha mantingut una tendència a l'alça a partir del 2011 creixent per damunt de la mitjana de Catalunya i per damunt de la mitjana de les comarques de la demarcació de Barcelona. Per sectors, com es representa en el gràfic la variació 2013-2014 ha evolucionat favorablement excepte en el sector primari, conseqüència de la caiguda agrícola, la ramaderia i sobretot els cereals. Així doncs, el sector industrial creix un 4,09%, i el sector serveis un 3,84%, sobretot amb l'aportació de la branca del comerç que aportava al VAB el 32,81% del sector serveis i que va créixer en aquest període un 5,37%, fet que ha compensat el decreixement del sector immobiliari (-1,37%).

El creixement del 4,09% del VAP del sector industrial és fruit d'una millora en bona part dels seus subsectors. D'aquests els que millor comportament han tingut durant aquest any han estat en el subsector de productes informàtics i elèctrics (+16,8%), el dels minerals no metàl·lics (+13,4%), el subsector del cautxú i el plàstic (+12%) i el del paper i les arts gràfiques (+10%). Per contra els subsectors amb creixements negatius han estat el de l'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat (-8%) i el de l'aigua i residus (-6,4%).

L'evolució dels sectors a la comarca també es pot veure des de la variable de l'ocupació pel període 2008/2014. Com s'ha aprofundit a l'anàlisi shift-share del capítol 4.1, El subsector d'Hosteleria i turisme ha contribuït a la creació de llocs de treball (En serveis), així com l'Agroindústria (en Indústria) en les regions de la Plana de Vic i el Lluçanès. En canvi la construcció i les immobiliàries són el subsector on més llocs de treball s'han perdut.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

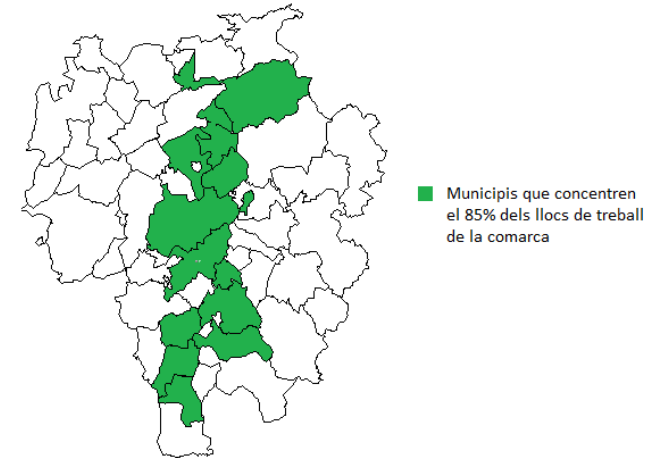
Osona va ser l'any 2014 la segona comarca de la demarcació de Barcelona després del Garraf, en creixement de nombre d'empreses, amb una variació interanual del 3,7% , segons dades de *L'Informe Territorial de la Diputació de Barcelona*.

Les 5.735 empreses de la comarca d'Osona representen el 2,3% del total d'empreses de Catalunya (el 3,2% de les empreses de la província de Barcelona) **L'indicador del nombre d'empreses per cada 1000 habitants és més elevat a la comarca, amb 37,02 empreses/1000 habitants que a Catalunya en global (33,46).**

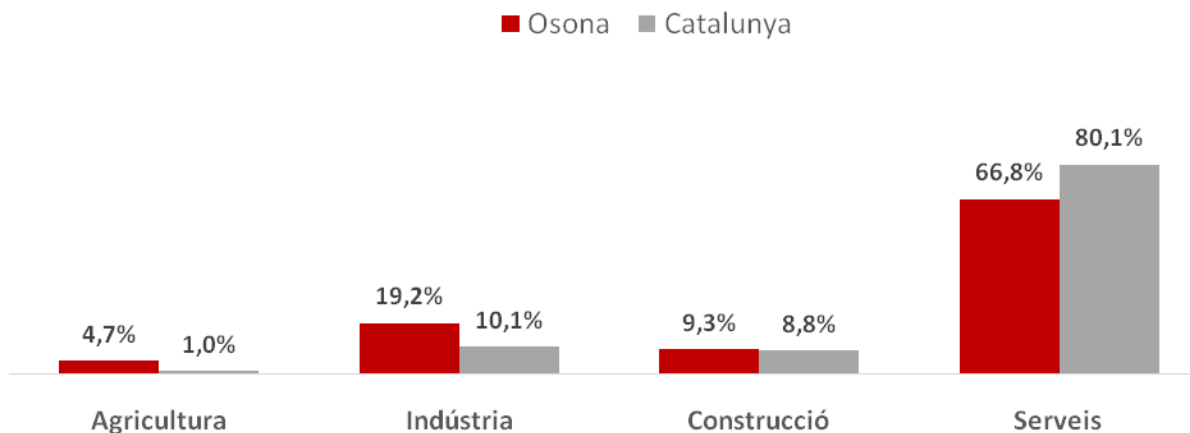
En l'estructura del teixit productiu trobem novament contrastos territorials; **17 municipis de la comarca concentren el 85% de les empreses.** És més, hi ha 5 municipis que concentren el 61,5% dels centres de cotització d'Osona: Vic (2.027), Manlleu (606), Torelló (406), Tona (247) i Gurb (243).

Per altra banda, l'estructura sectorial de la comarca es caracteritza per un pes important del **sector industrial (19,2% de les empreses)** per damunt del que aquest representa per Catalunya (10,1%), en detriment del sector serveis que només aplega a Osona el 66,8% de les empreses (80,1% a Catalunya). Però la distribució d'empreses industrials a la comarca no és homogènia i el resultat és que hi ha municipis amb un caràcter marcadament industrial pel pes que aquest sector representa en la seva estructura econòmica. Dins aquest grup localitzaríem municipis com Sant Vicenç de Torelló (amb un 48,6% d'empreses industrials), Sant Pere de Torelló (45,6%), Santa Eugènia de Berga (37,8%), Balenyà (35,8%), Sora (33,3%) o Les Masies de Voltregà (31,7%).

Concentració dels llocs de treball

Estructura empresarial. Any 2015 (en percentatge sobre total empreses)

Empreses per cada 1000 habitants

2015	Empreses per 1000 habitants
Osona	37,02
Barcelona Prov.	32,48
Catalunya	33,46

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Dept.d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Així doncs, les **1.100 empreses del sector industrial** de la comarca representen el **4,34% de les empreses industrials catalanes** i el 5,86% de les empreses industrials de la província de Barcelona.

Això va en detriment d'un **sector serveis molt concentrat a la capital comarcal, Vic**, on el pes d'aquest sector (79,1%) s'apropa força al de Catalunya (80,1%), però un sector molt deficient a la resta de territori.

Els municipis més deficitaris de serveis de la comarca són Sora (30,43%), Santa Maria de Besora (33%), Muntanyola (33%), Lluçà (36%), Sant Pere de Torelló (39,24%), Sant Agustí del Lluçanès (40%), Santa Cecília de Voltregà (45,45%), Les Masies de Voltregà (46,15%) i Folgueroles (46,48%).

La dimensió empresarial per nombre de treballadors que predomina a Osona és la microempresa. Un 88% de les empreses tenen 10 treballadors o menys, i d'aquestes un 78,27% tenen com a màxim 5 treballadors. Les classificades com a petita empresa (fins a 50 treballadors) tenen una quota del 10,04%, el que significa que menys del 2% de les empreses són mitjanes o grans.

Nº d'empreses per sectors (municipis que concentren el 85% de les empreses en ordre decreixent)
II Trimestre 2015

Municipi	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total
	Centres de cotització	%	Centres de cotització	%	Centres de cotització	%	Centres de cotització	%	
Vic	34	1,7%	255	12,6%	135	6,7%	1.603	79,1%	2.027
Manlleu	27	4,5%	131	21,6%	42	6,9%	406	67,0%	606
Torelló	3	0,7%	109	26,8%	43	10,6%	251	61,8%	406
Tona	8	3,2%	42	17,0%	26	10,5%	171	69,2%	247
Gurb	30	12,3%	56	23,0%	25	10,3%	132	54,3%	243
Centelles	2	1,0%	53	26,9%	20	10,2%	122	61,9%	197
Taradell	7	3,9%	36	19,9%	22	12,2%	116	64,1%	181
Masies de Voltregà, Les	24	16,6%	46	31,7%	9	6,2%	66	45,5%	145
Roda de Ter	1	0,7%	23	16,3%	28	19,9%	89	63,1%	141
Seva	2	1,7%	27	23,1%	13	11,1%	75	64,1%	117
Balenyà	3	2,8%	38	35,8%	12	11,3%	53	50,0%	106
Prats de Lluçanès	9	9,9%	13	14,3%	16	17,6%	53	58,2%	91
Sant Hipòlit de Voltregà	7	8,0%	15	17,0%	12	13,6%	54	61,4%	88
Calldetenes	6	7,0%	10	11,6%	20	23,3%	50	58,1%	86
Santa Eugènia de Berga	4	4,9%	31	37,8%	4	4,9%	43	52,4%	82
Sant Pere de Torelló	4	5,1%	36	45,6%	8	10,1%	31	39,2%	79
Sant Julià de Vilatorrada	5	6,4%	8	10,3%	11	14,1%	54	69,2%	78
Osona	269	4,7%	1.100	19,2%	534	9,3%	3.832	66,8%	5.735
Barcelona Prov.	760	0,4%	18.757	10,5%	14.515	8,1%	145.405	81,0%	179.437
Catalunya	2.434	1,0%	25.371	10,1%	22.251	8,8%	201.515	80,1%	251.571

Font: Dept. d'Empresa i Ocupació

Dimensió empresarial. Distribució de les empreses per nombre de treballadors

2015

	OSONA		BARCELONA PROVÍNCIA		CATALUNYA	
	Empreses	%	Empreses	%	Empreses	%
Fins a 10 treballadors	5.065	88,00%	154.759	86,23%	217.919	86,62%
De 11 a 50 treballadors	578	10,04%	19.781	11,02%	27.057	10,76%
De 51 a 250 treballadors	104	1,81%	4.158	2,32%	5.614	2,23%
Més de 250 treballadors	9	0,16%	778	0,43%	981	0,39%
TOTAL	5.756	100,00%	179.476	100,00%	251.571	100,00%

Font: Dept. d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Llocs de treball per sectors

Osona (II Trimestre 2015, els assalariats es comptabilitzen segons domicili de l'empresa)

	Agricultura				Indústria				Construcció				Serveis				Total general			
	Assal.	%	Autòn.	%	Assal.	%	Autòn.	%	Assal.	%	Autòn.	%	Assal.	%	Autòn.	%	Assal.	%	Autòn.	%
Gurb	98	46,23%	114	53,77%	2.290	97,99%	47	2,01%	75	63,56%	43	36,44%	889	78,26%	247	21,74%	3.352	88,14%	451	11,86%
Manlleu	72	50,70%	70	49,30%	920	71,43%	368	28,57%	108	33,44%	215	66,56%	2.196	69,63%	958	30,37%	3.296	67,17%	1.611	32,83%
Tona	25	44,64%	31	55,36%	385	73,06%	142	26,94%	89	38,36%	143	61,64%	808	63,32%	468	36,68%	1.307	62,51%	784	37,49%
Torelló	8	19,05%	34	80,95%	1.633	87,56%	232	12,44%	109	37,59%	181	62,41%	1.152	62,99%	677	37,01%	2.902	72,08%	1.124	27,92%
Vic	142	59,17%	98	40,83%	4.039	66,99%	1.990	33,01%	465	58,56%	329	41,44%	12.505	84,26%	2.336	15,74%	17.151	78,30%	4.753	21,70%
Osona	968	45,25%	1.171	54,75%	15.124	78,73%	4.086	21,27%	1.645	43,68%	2.121	56,32%	26.365	75,18%	8.704	24,82%	44.102	73,28%	16.082	26,72%
Barcelona prov.	2.613	31,80%	5.604	68,20%	300.816	90,12%	32.979	9,88%	72.752	62,37%	43.888	37,63%	1.468.346	83,10%	298.583	16,90%	1.844.527	82,88%	381.054	17,12%
Catalunya	8.615	26,03%	24.483	73,97%	403.856	89,71%	46.307	10,29%	107.265	61,80%	66.317	38,20%	1.901.716	82,46%	404.472	17,54%	2.421.452	81,72%	541.579	18,28%

Si l'estructura empresarial dibuixava un protagonisme destacat del sector industrial a la comarca, més significatiu és el percentatge de **llocs de treball** que proporciona la indústria osonenca; un **31,9% del total**, comptabilitzant assalariats i autònoms. El sector primari ocupa el 3,6% dels treballadors, la construcció ocupa el 6,3% i els serveis el 58,3%.

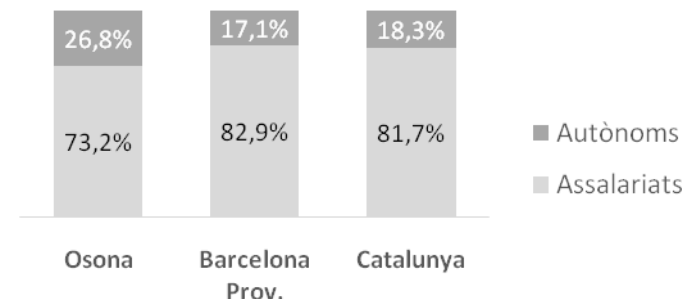
Aquestes dades són resultat de les característiques de l'estructura sectorial d'Osona, que com hem dit donar a la indústria un paper encara més important del que li correspon al conjunt català en detriment del sector terciari.

Les empreses de Vic concentren el 39,41% dels treballadors assalariats. Seguidament les empreses de Gurb el 7,46%, les de Manlleu el 7,28% i les de Torelló el 6,36%. Distribuïts per sectors tenim que les empreses de Vic concentren el 47,38% dels assalariats del sector serveis i el 26,7% dels assalariats del sector industrial, mentre que Torelló concentra el 10,8% dels assalariats d'aquest sector.

Al juny del 2015 hi havia registrats a Osona **60.260 llocs de treball**. D'aquests, 44.133 eren treballadors assalariats i 16.127 eren autònoms. **El nombre d'autònoms a la comarca és molt superior a la mitjana catalana** i més encara a la mitjana provincial es concentren en un 16% en l'activitat de sacrifici de bestiar i elaboració i conservació de carn.

Concretament a Osona hi ha registrats 16.127 autònoms (26,8% dels llocs de treball).

Treballadors assalariats vs autònoms

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Durant el període **2008-2015** l'evolució dels llocs de treball ha tingut un comportament diferent a la comarca que a la resta de la província i Catalunya.

Tot i que el teixit productiu de la comarca a perdut -6,01% dels llocs de treball, aquest descens no ha estat tan marcat com a la resta de territori (província Barcelona -11,16%, Catalunya -11,48%).

Autònoms. Rànquing Principals Activitat Econòmiques (Osona, II Trimestre)	2015	2014
Sacrifici de bestiar i conservació de carn i elaboració de productes carnis	15,39%	12,43%
Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	3,91%	4,02%
Altres activitats de serveis personals	3,71%	3,82%
Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances	3,63%	4,00%
Establiments de begudes	3,58%	3,88%
Construcció d'edificis	3,54%	3,59%
Producció ramadera	3,40%	3,64%
Instal·lacions elèctriques, de lampisteria i altres instal·lacions d'edificis i obres	3,31%	3,40%
Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats	2,96%	3,25%
Acabament d'edificis	2,92%	3,08%

Analitzant **els assalariats per subsectors** veiem que el 32,7% s'agrupen a les indústries manufactureres, el 21,3% al comerç, el 7,9% a les activitats sanitàries i serveis socials i el 6,6% a educació.

La distribució dels autònoms per branca d'activitat és força diferent; el gruix més gran dels autònoms es concentren al subsector de sacrifici de bestiar i elaboració de productes carnis (15,39%). Aquí cal destacar l'increment que aquest col·lectiu està desenvolupant en aquest subsector, més de un 3% d'augment només en el darrer any.

Cal destacar que l'únic col·lectiu que no tan sols no ha perdut llocs de treball sinó que els ha incrementat, ha estat el col·lectiu autònom, amb un increment del 1,68%.

Observant la taula superior on es detalla el percentatge d'autònoms dels dos darrers anys de les principals activitats on es concentren, veiem que l'única activitat on aquests han augmentat ha estat la de la indústria càrnia.

Variació 2008-2015 dels llocs de treball

	Total	Assalariats	Autònoms
Osona	-6,01%	-8,54%	1,68%
Barcelona Prov.	-11,16%	-11,77%	-8,10%
Catalunya	-11,48%	-12,02%	-8,97%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Dept.d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Afiliacions en ocupació d'alt contingut tecnològic

Osona (I trimestre de l'any)	2015		2014		% variació
Indústria	%	Nº	%	Nº	2014-2015
Ocupats a indústria de Tecnologia Alta	0,8%	474	0,8%	447	6,0%
Ocupats a indústria de Tecnologia Mitjana Alta	4,6%	2.639	4,8%	2.611	1,1%
Serveis	%	Nº	%	Nº	
Ocupats en serveis de Tecnologia Alta	1,0%	596	1,1%	581	2,6%
Ocupats en serveis basats en el coneixement	22,4%	12.920	21,7%	11.759	9,9%
Total ocupats en alt contingut tecnològic*	6,4%	3.709	6,7%	3.639	1,9%

Catalunya (I trimestre de l'any)	2015		2014		% variació
Indústria	%	Nº	%	Nº	2014-2015
Ocupats a indústria de Tecnologia Alta	1,0%	27.553	1,0%	26.878	2,5%
Ocupats a indústria de Tecnologia Mitjana Alta	4,0%	115.233	4,1%	112.509	2,4%
Serveis	%	Nº	%	Nº	
Ocupats en serveis de Tecnologia Alta	3,2%	93.118	3,1%	85.472	8,9%
Ocupats en serveis basats en el coneixement	35,7%	1.029.288	35,5%	987.102	4,3%
Total ocupats en alt contingut tecnològic*	8,2%	235.904	8,1%	224.859	4,9%

*No inclou els ocupats en serveis basats en el coneixement

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Dept. d'Empresa i Ocupació (seguint la classificació d'activitats industrials per alt nivell tecnològic Eurostat)

Seguint la classificació d'Eurostat a la comarca d'Osona hi ha 29 empreses classificades com a high-tech (0,52% del total de les empreses), i 162 empreses industrials considerades de tecnologia mitjana-alta, un 2,9% del total. Pel que fa a les empreses del sector serveis, les empreses de tecnologia punta representen el 1,13% (63 empreses). Mentre que els serveis basats en el coneixement, tenen a Osona 1.032 empreses (18,45%).

Els serveis intensius en coneixement juguen un paper decisiu en la creació i comercialització de nous productes, processos i serveis. Resulten fonamentals en els processos d'innovació, tant de naturalesa tecnològica com organitzativa.

Els llocs de treball en empreses industrials i en serveis d'alt contingut tecnològic, i en serveis basats en el coneixement representen a la comarca el 28,8% de l'ocupació. Aquest és un percentatge molt inferior al que representen aquestes ocupacions al conjunt Catalunya, un 43,9% de l'ocupació. Amb aquests percentatges, la comarca d'Osona es posiciona en 14a posició respecte a la resta de comarques, amb una pèrdua del -5,10% en les afiliacions OACT durant el període 2008-2014.

Afiliacions en ocupació d'alt contingut tecnològic

Rànking comarques catalanes Desembre 2014

Rk	Comarca	Afiliats SS en OACT	% Afiliats SS en OACT	Variació 2008-2014
1	Conca de Barberà	894	11,4%	-9,40%
2	Vallès Oriental	16.723	10,9%	-5,20%
3	Alt Camp	1.717	10,0%	-1,30%
4	Vallès Occidental	34.634	10,0%	-3,00%
5	Baix Llobregat	31.040	9,9%	-4,60%
6	Bages	5.855	8,6%	-5,50%
7	Barcelonès	74.598	8,2%	-12,30%
	Catalunya	222.722	7,8%	-6,50%
8	Garraf	3.743	7,5%	-5,00%
9	Pla de l'Estany	936	7,3%	-13,10%
10	Alt Penedès	2.890	7,2%	1,40%
11	Tarragonès	6.116	7,2%	-2,30%
12	Ripollès	732	7,1%	-22,40%
13	Anoia	2.947	7,0%	1,40%
14	Osona	4.362	6,9%	-5,10%
15	Maresme	10.491	6,6%	5,00%
16	Baix Penedès	1.968	6,6%	-3,40%
17	Garrotxa	1.418	6,1%	-4,10%
18	Baix Camp	3.662	5,6%	3,60%
19	Selva	3.065	5,5%	2,80%
20	Gironès	3.946	5,3%	0,10%
21	Urgell	707	5,1%	-1,10%
22	Ribera d'Ebre	395	4,9%	-26,60%
23	Alt Urgell	295	4,2%	-20,50%
24	Solsonès	204	3,9%	-46,70%
25	Berguedà	543	3,8%	-6,40%
26	Terra Alta	166	3,7%	1,20%
27	Pla d'Urgell	519	3,5%	-0,60%
28	Segarra	324	3,5%	-15,60%
29	Alt Empordà	1.654	3,4%	-1,70%
30	Segrià	2.619	3,3%	4,30%
31	Montsià	687	3,1%	-0,40%
32	Noguera	442	3,0%	-0,70%
33	Garrigues	197	2,7%	-10,90%
34	Baix Ebre	740	2,7%	-38,20%
35	Baix Empordà	1.117	2,6%	15,40%
36	Priorat	89	2,5%	8,50%
37	Pallars Jussà	90	1,9%	20,00%
38	Pallars Sobirà	43	1,7%	26,50%
39	Cerdanya	92	1,3%	41,50%
40	Alta Ribagorça	17	1,2%	0,00%
41	Val d'Aran	45	1,0%	15,40%

Font: Departament d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

A dia d'avui, la **taxa de contractació temporal a Osona** (88%) és inferior tant a la mitjana provincial (90,34%) com a la mitjana catalana (91,20%). Però no ho podem valorar com un factor positiu tenint en compte l'evolució de la temporalitat arran de la crisi econòmica. L'any 2008 la taxa de contractació temporal era a Osona del 80,89%.

Per altra banda, les taxes de contractació temporal per branca d'activitat, manifesten divergències significatives entre elles. Observant com es distribueixen els contractes indefinits i temporals entre les activitats amb més contractació registrada veiem com la taxa de contractació temporal és més baixa en el sector serveis, i sobretot en el subsector del transport (63,3%), el subsector de serveis de menjar i begudes (76,5%) i el subsector del comerç, tant del comerç al detall (69,3%), del comerç a l'engròs (86,8%).

Activitats amb més contractació registrada

Osona. Agost 2015

Contractació indefinida vs temporal

Agost 2015

	Indefinits	Temporals
Osona	12,00%	88,00%
Barcelona prov.	9,66%	90,34%
Catalunya	8,80%	91,20%

Evolució contractació temporal

Osona

	Indefinits	Temporals
2015	12,00%	88,00%
2012	13,38%	86,62%
2008	19,11%	80,89%

Font: Dept. d'Empresa i Ocupació

CCAE-2009	Activitat econòmica	Nº contractes	Indefinits	Temporals
Total Contractació Osona		2284	12%	88%
10	Indústries de productes alimentaris	323	9,0%	91,0%
47	Comerç detall, exc. vehicles motor	212	30,7%	69,3%
25	Productes metàl·lics, exc. maquinària	158	7,6%	92,4%
56	Serveis de menjar i begudes	132	23,5%	76,5%
81	Serveis a edificis i de jardineria	122	1,6%	98,4%
46	Comerç engròs, exc. vehicles motor	91	13,2%	86,8%
88	Serveis socials sense allotjament	88	1,1%	98,9%
43	Activitats especialitzades construcció	85	7,1%	92,9%
28	Maquinària i equips ncaa	82	8,5%	91,5%
82	Activitats administratives d'oficina	82	4,9%	95,1%
22	Cautxú i plàstic	62	4,8%	95,2%
55	Serveis d'allotjament	51	3,9%	96,1%
49	Transport terrestre i per canonades	49	36,7%	63,3%
90	Activitats artístiques i d'espectacles	49	0,0%	100,0%
87	Serveis socials amb allotjament	45	4,4%	95,6%

Font: Dept. d'Empresa i Ocupació

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

L'any 2013 va haver-hi nou **empreses a la comarca que van facturar més de 100 milions d'euros**. D'aquestes, set pertanyen al sector de la indústria alimentària, que concentra a Osona l'11% de l'ocupació catalana d'aquest sector.

Empreses que facturen més de 100 M€ a Osona

Exercici 2013

Sector CNAE	Nom	Localitat	Assalariats	Ingressos M€
Gran Consum	Bon Preu SAU	Les Masies de Voltregà	4.787	819,87
Gran Consum	Casa Tarradellas	Gurb	1.300	765,71
Fabric.Commodities	La Farga Rod	Les Masies de Voltregà	19	540,84
Fabric.Commodities	La Farga Lacambra	Les Masies de Voltregà	157	504,71
Gran Consum	Patel S.A	L'Esquirol	178	316,71
Gran Consum	Grup Baucells alimentació	Vic	287	158,18
Gran Consum	Cárnicas Solà S.A	Gurb	141	150,75
Gran Consum	Cárnicas Toni Josep S.L	Vic	160	146,62
Gran Consum	Mafriges S.A	Sant Vicenç de Torelló	236	123,11

Font: Sistema de Anàlisis de Balances Ibèriques (SABI), Bon Preu memòria 2013

Els indicadors de les empreses de la comarca relatius a **la internacionalització** no són massa diferents dels de Catalunya i no són tampoc significativament diferents del l'any anterior. Igual que les dades de Catalunya, i encara que a un ritme lent, la tendència a la comarca és positiva.

Internacionalització

Empreses Osona	2014	2013
Només exporta	2,18%	2,20%
Només importa	3,21%	3,10%
Exporta i importa	5,87%	5,60%
No fa cap activitat exterior	88,74%	89,10%

Font: Sistemas de Anàlisis de Balances Ibèriques, 2013-2014

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

L'anàlisi dels indicadors financers de les empreses d'Osona per al període 2007-2013 mostren en conjunt una bona solvència econòmica a curt termini, fins i tot amb resultats més positius que a l'inici del període d'estudi, i particularment positiu pel que fa a les grans empreses. La mitjana empresa és la que mostra menys solvència a curt termini, com ja ho feia abans del període de crisi econòmica.

En relació al deute, les empreses osonenques presenten un nivell d'endeutament moderat, i independentment de la seva dimensió han reduït progressivament el seu deute. Les empreses d'Osona, excepte la mitjana empresa, se situen en conjunt per sota del nivell d'endeutament de les pimes de la demarcació de Barcelona (52,6%). Destaca aquí el comportament de la gran empresa que fins i tot ha reduït considerablement a partir del 2010 el seu grau d'endeutament fins a nivells inferiors al període pre-crisi.

Pel que fa a la rendibilitat dels resultats se'n desprèn que han estat la microempresa i la mitjana empresa les que més han patit les conseqüències de la crisi econòmica. I és la petita empresa la que denota un comportament més positiu, no només situant-se al capdavant sinó amb una tendència de creixement positiu.

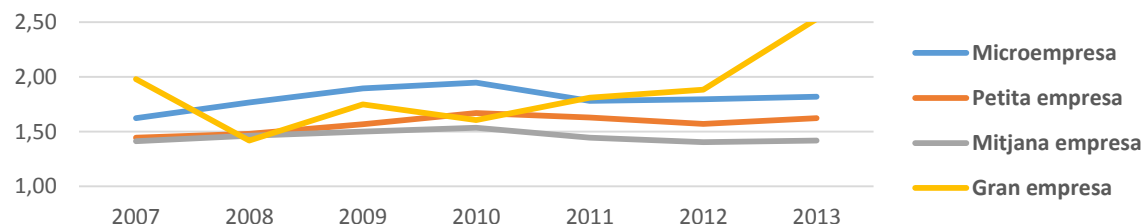
Globalment, la microempresa ha estat capaç de mantenir la seva solvència i controlar el seu nivell d'endeutament, però sense aconseguir millorar la seva rendibilitat, on presenta els resultats més baixos en relació a la resta d'empreses.

Solvència econòmica a curt termini	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Microempresa	1,62	1,77	1,90	1,95	1,78	1,79	1,82
Petita empresa	1,44	1,48	1,57	1,67	1,63	1,57	1,62
Mitjana empresa	1,41	1,46	1,50	1,54	1,44	1,40	1,42
Gran empresa	1,98	1,42	1,75	1,61	1,81	1,88	2,53

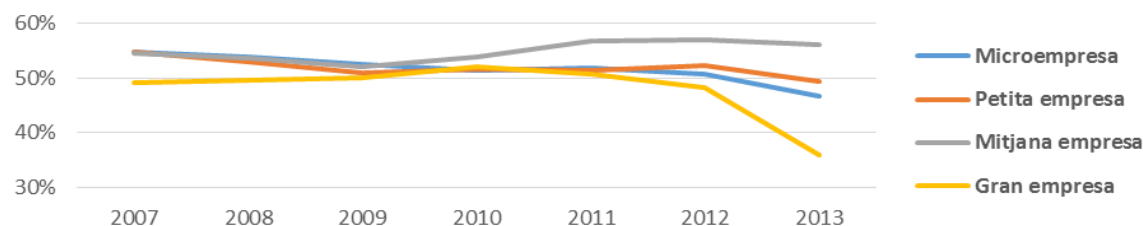
Endeutament	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Microempresa	55%	54%	52%	51%	52%	51%	47%
Petita empresa	55%	53%	51%	52%	51%	52%	49%
Mitjana empresa	55%	54%	52%	54%	57%	57%	56%
Gran empresa	49%	50%	50%	52%	51%	48%	36%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI

Solvència econòmica a curt termini de les empreses d'Osona

Endeutament de les empreses d'Osona

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

La petita empresa és en conjunt la que obté millor puntuació; ha millorat la seva solvència i el seu endeutament amb tendència a la baixa, aconseguint el millor grau de rendibilitat financera.

La mitjana empresa és qui mostra menys variació al llarg d'aquests set anys tant pel que fa a la solvència com a l'endeutament. Malgrat ser la més endeutada no ha aconseguit una reducció en el seu deute, i a més a més obté, juntament amb la microempresa, els resultats més negatius en quant a rendibilitat.

Però a diferència de la microempresa, que ja mostra l'any 2013 un canvi de tendència en positiu, la mitjana empresa segueix mantenint una tendència negativa pel que fa a rendibilitat.

La gran empresa és la que millor respon en general al llarg de tot el període, tot i la gran davallada inicial (2007-2009). És la més solvent i està poc endeutada. Només la petita empresa obté millors resultats en rendibilitat financera.

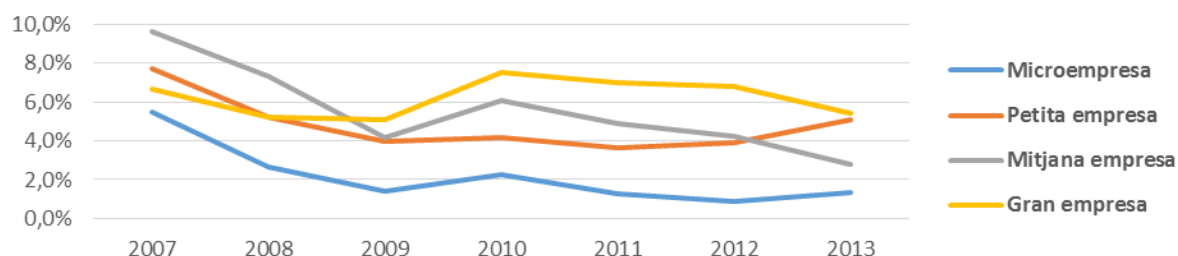
Comparant la rendibilitat financera de les empreses d'Osona amb el conjunt d'empreses de Catalunya, tant la microempresa (0,7% a Osona, 0,4% Catalunya) com la petita (6,6% a Osona, 2,7% a Catalunya) superen els percentatges mitjans de les empreses catalanes, destacant sobretot el bon resultat de la petita empresa osonenca. Només la mitjana empresa (3,9% a Osona) té un resultat lleugerament inferior al català (4,3%).

Rendibilitat econòmica	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Microempresa	5,5%	2,6%	1,4%	2,2%	1,3%	0,9%	1,4%
Petita empresa	7,7%	5,2%	3,9%	4,2%	3,7%	3,9%	5,1%
Mitjana empresa	9,6%	7,3%	4,2%	6,1%	4,9%	4,3%	2,8%
Gran empresa	6,7%	5,2%	5,1%	7,5%	7,0%	6,8%	5,4%

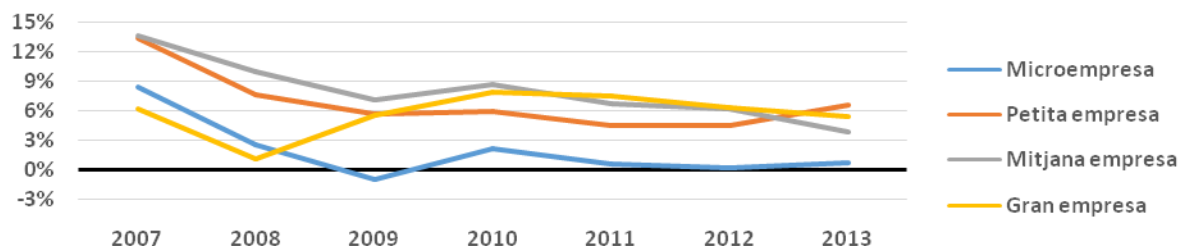
Rendibilitat financera	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Microempresa	8,4%	2,5%	-1,0%	2,2%	0,6%	0,2%	0,7%
Petita empresa	13,4%	7,7%	5,7%	5,9%	4,5%	4,5%	6,6%
Mitjana empresa	13,6%	10,0%	7,1%	8,7%	6,8%	6,3%	3,9%
Gran empresa	6,2%	1,1%	5,5%	7,9%	7,6%	6,4%	5,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Rendibilitat econòmica de les empreses d'Osona

Rendibilitat financera de les empreses d'Osona

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

Les dades referides a les altes i baixes de les empreses a Osona en dels darrers cinc anys mostren com després d'un primer període negatiu, 2011-2012, en el qual la diferència entre altes i baixes era poca, l'any 2013 esdevé punt d'inflexió amb una creació de 282 empreses i una mortalitat només de 84.

Els anys següents, 2014-2015 han estat anys d'estabilitat en conjunt, manteniment pel que fa a creació d'empresa i descens progressiu, tot i que encara important, pel que fa al nombre de baixes.

Per sectors, l'any 2015 el sector serveis aglutina el 65,6% de les empreses de nova creació, i el 62,6% de les baixes. El segueix el sector industrial que agrupa el 16,3% de noves empreses i el 18,3% de les baixes. Al sector de la construcció li correspon per aquest any el 14,4% del total de les altes d'empresa i el 16,5% de les baixes. I finalment el sector primari agrupa el 3,7% de les noves empreses i el 2,6% de les baixes.

Supervivència empresarial

Osona (2011-2015)		
2015	Altes	215
	Baixes	115
	Saldo net	100
2014	Altes	213
	Baixes	134
	Saldo net	79
2013	Altes	282
	Baixes	84
	Saldo net	198
2012	Altes	190
	Baixes	137
	Saldo net	53
2011	Altes	163
	Baixes	128
	Saldo net	35

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Registre mercantil

Altes i baixes per sector - 2015	Altes	Baixes
Sector primari	3,7%	2,6%
Sector industrial	16,3%	18,3%
Sector construcció	14,4%	16,5%
Sector serveis	65,6%	62,6%

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Una anàlisi més detallada mostra que les activitats econòmiques que estan creant més empreses aquest darrer any a Osona han estat els restaurants i establiments de menjar, seguits de la promoció immobiliària, el transport de mercaderia per carretera i les consultories de gestió empresarial.

Destacar que hi ha dues activitats que es troben entre les principals tan pel que fa a altes com a baixes; la promoció immobiliària i el transport de mercaderies per carretera.

Observem també que les principals activitats en creació d'empresa pertanyen al sector serveis o al sector de la construcció, i passa el mateix en les activitats que ocupen les primeres posicions pel que fa a mortalitat empresarial.

Activitats econòmiques (CCAIE-2009) amb més altes empresarials a Osona	2015
5610 – Restaurants i establiments de menjar	15
4110 - Promoció immobiliària	12
4941 - Transporte de mercaderies per carretera	8
7022 – Altres activitats de consultoria de gestió empresarial	8
4121 – Construcció d'edificis residencials	6
6910 – Activitats jurídiques	5

Activitats econòmiques (CCAIE-2009) amb més baixes empresarials a Osona	2015
4110 - Promoció immobiliària	9
4321 – Instal·lacions elèctriques	4
6209 – Altres serveis relacionats amb les tecnologies de la informació	4
4121 – Construcció d'edificis residencials	3
4611 – Intermediaris del comerç de primeres matèries agràries, animals vius	3
4941 - Transport de mercaderies per carretera	3
6820 – Lloguer de béns immobiliaris per compte propi	3
8559 – Altres activitats d'educació ncaa	3

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

Empreses socials

Davant la dificultat d'inserció laboral d'alguns perfils d'aturats, alguns països de la Unió Europea tenen ja una xarxa d'empreses socials que ajuden a inserir aquells col·lectius més desafavorits. A Osona existeix també **una xarxa d'empreses socials** en procés de consolidació que treballa amb col·lectius amb discapacitat física, psíquica i mental, i altres empreses socials encara amb poc impacte, que generen ocupació per als col·lectius amb risc d'exclusió social.

Aquest conjunt d'empreses s'agrupen en el XEISO, xarxa d'entitats d'inserció sociolaboral de la comarca d'Osona, que té per objectiu millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i/o en risc d'exclusió social i la seva inserció en tots els àmbits. Les empreses que formen part d'aquesta xarxa són:

- Associació disminuïts físics d'Osona (ADFO) dirigida a persones amb discapacitat física
- Bugaderia industrial Calandra, dirigida a aquells col·lectius amb disminució intel·lectual, disminució mental o física
- Càritas, entitat de l'església catòlica, dirigida a col·lectius en situació de pobresa i exclusió social
- Creu Roja, dirigida també als col·lectius més vulnerables i en risc d'exclusió
- Fundació Centre Mèdic Psicopedagògic d'Osona (FCMPPO) dirigida a aquelles persones amb problemes de salut mental i drogodependències
- Sant Tomàs-PARMO, Tac Osona, dirigida al col·lectiu amb discapacitat intel·lectual
- Associació TAPÍS, dirigida a persones amb risc psicosocial
- Fundació Humanitària Dr. Trueta, dirigida al col·lectiu amb problemes de salut mental
- Sambucus, cooperativa d'inserció sociolaboral especialitzada en l'atenció a persones en risc d'exclusió.

Índex ADEPG

“L'Índex ADEPG 2015 de competitivitat territorial” mostra una millora dels resultats de la comarca d'Osona respecte l'any anterior, tot i obtenir una puntuació final inferior (índex 2013 = 39,7 sobre 100 ; índex 2014 = 38,6 sobre 100).

Rànquing de competitivitat i sostenibilitat de les comarques de la província de Barcelona	Barcelonès	V. Occidental	Baix Llobregat	Osona	V. Oriental	Maresme	Garraf	Bages	Alt Penedès	Anoia	Berguedà
Posició General al rànquing català de competitivitat	1	2	5	8	9	11	12	13	14	25	31

Font: "Índex ADEPG 2015 de competitivitat territorial"

Amb la 8a. posició en el rànquing català, la comarca obté el seu millor resultat, amb un guany de 6 posicions en les dues darreres edicions. Però val a dir que no és tan que Osona hagi millorat les àrees que componen l'índex sinó més aviat que algunes de les comarques més ben posicionades l'any anterior han empitjorat les seves puntuacions. Segons “L'Índex ADEPG 2015 de competitivitat territorial” Osona, juntament amb el Bages, tot i està més allunyades, tenen un comportament competitiu similar al grup de comarques de la segona corona al voltant de les àrees metropolitanes (Vallès Oriental, Maresme, Garraf, el Baix i l'Alt Camp, Pla de l'Estany, Alt Empordà i la Selva).

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació

1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport

Analitzant la **inversió i despesa per part de l'Administració Pública local**, com a suport a la competitivitat empresarial amb les seves polítiques i programes de desenvolupament econòmic.

En el marc de la província de Barcelona, Osona és la novena comarca en recaptació per habitant (1.056,29 €/hab). I, si bé també ocupa la vuitena posició en despesa per habitant (1.022,65 €), és la cinquena comarca en inversió per habitant, amb 122,11 € per càpita. Com a dada positiva, el deute viu per habitant a la comarca té una mitjana de 464,92 € per habitant, xifra que ens situa com la comarca barcelonina amb menys deute viu, després del Berguedà.

L'evolució d'aquests indicadors des de l'inici de la crisi econòmica mostren una progressiva davallada en inversió i despesa fins l'any 2012, moment a partir del qual van començar a incrementar-se, tot i que molt lentament. L'any 2014 encara no s'havia arribat a la xifra de despesa i inversió per habitant de l'any 2011. Pel que fa al deute per habitant, l'any 2010 és l'any amb el deute més elevat (716,75 €/hab), a partir del qual aquest ha anat minvant fins a l'actualitat. El deute viu per habitant a Osona, com dèiem amb anterioritat era l'any 2014 de 464,92€.

A la comarca trobem l'existència d'una xarxa d'institucions de suport, que busca avançar, com a factor positiu en la seva coordinació. A Osona hi ha **8 oficines de promoció econòmiques** que donen servei als diferents municipis de la comarca i una agència, Creacció, Agència d'Emprenedoria, Innovació i coneixement que treballa conjuntament amb aquestes amb projectes d'abast comarcal.

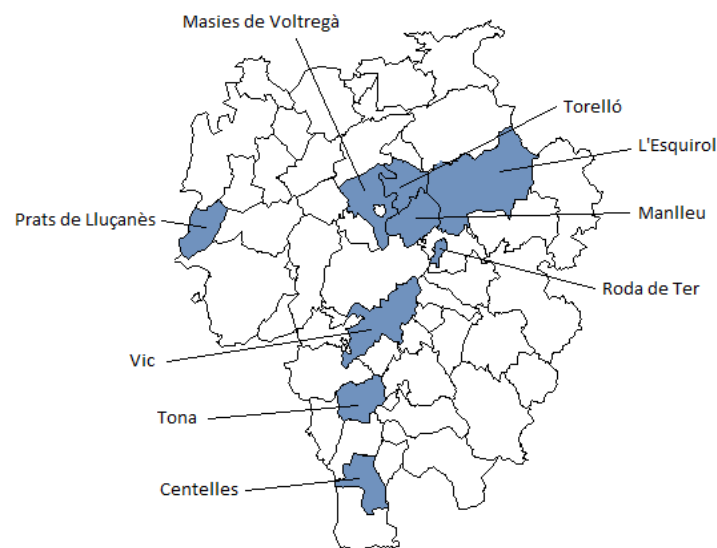
Pressupost municipal 2014

Comarques de la província de Barcelona

	Ingressos corrents/hab.	Despeses/hab.	Inversió/hab.	Deute/hab.
Alt Penedès	1.090,24 €	1.090,24 €	141,52 €	327,98 €
Anoia	1.215,49 €	1.215,01 €	233,07 €	654,79 €
Bages	1.056,29 €	1.004,23 €	81,59 €	543,30 €
Baix Llobregat	978,62 €	978,37 €	67,54 €	510,63 €
Barcelonès	1.405,85 €	1.405,77 €	189,03 €	592,20 €
Berguedà	1.739,08 €	1.729,93 €	277,82 €	685,56 €
Garraf	1.061,16 €	1.060,48 €	32,59 €	844,26 €
Maresme	1.100,43 €	1.099,38 €	81,23 €	724,87 €
OSONA	1.025,50 €	1.022,65 €	122,11 €	464,92 €
Vallès Occidental	947,48 €	945,04 €	5,21 €	610,00 €
Vallès Oriental	1.125,31 €	1.123,60 €	98,99 €	543,07 €

Font: Hermes, Diputació de Barcelona

Localització dels serveis de promoció econòmica d'Osona

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Sectors relacionats i de suport: el cas de les cadenes de valor

El **1r. Informe de competitivitat de la comarca d'Osona** va incloure un capítol d'anàlisi de les cadenes de valor amb més pes a la comarca i la relació entre els sectors que proveeixen, col·laboren o presten serveis als sectors referenciats. Aquestes cadenes eren la **cadena del sector agroalimentari** i la **cadena dels fabricants de béns d'equip**.

Per al present informe s'han treballat 2 nous àmbits sectorials.

d'Aquest any l'Informe inclou el **mapeig del sector TIC** i del **sector de la indústria de l'esport i el turisme actiu** a Osona.

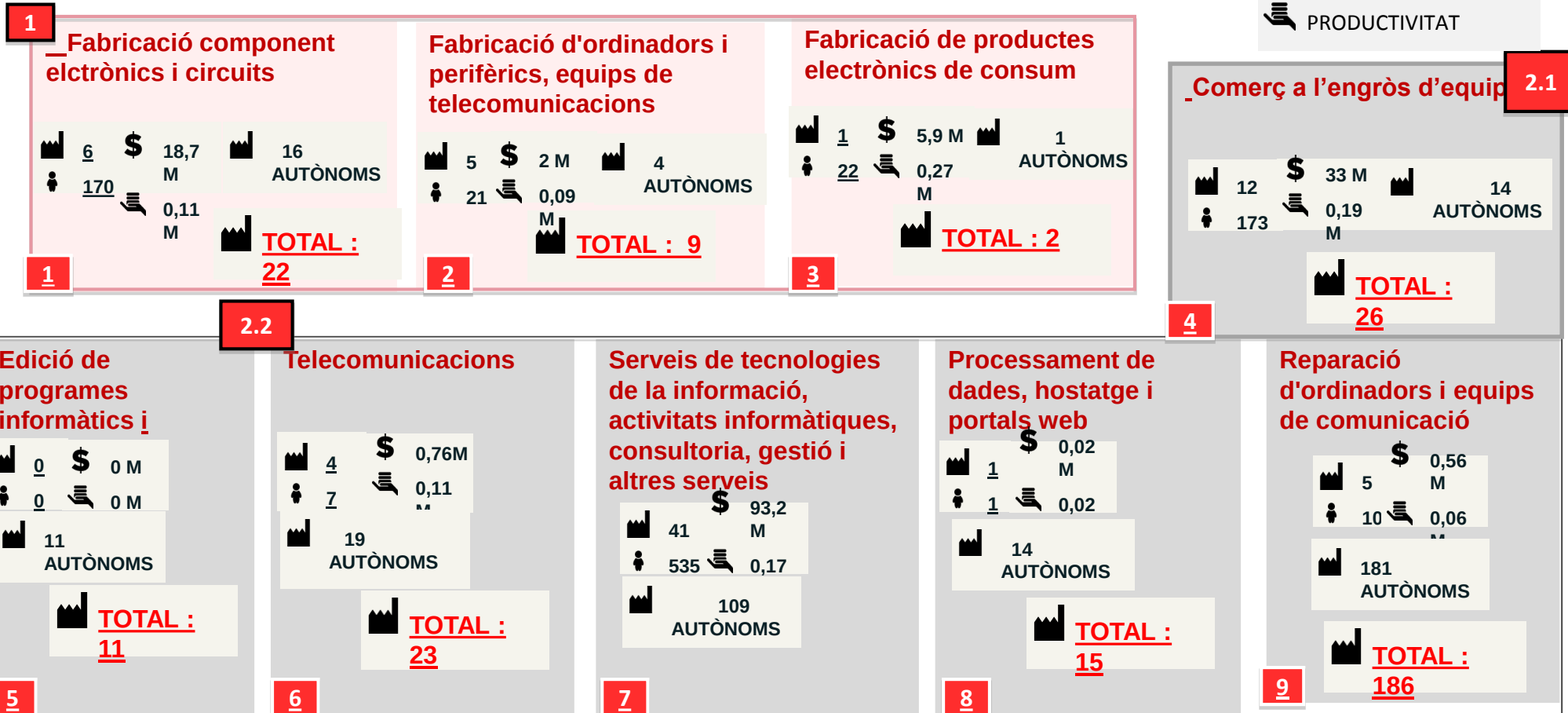
S'incorporen per a cada sector/cadena: les grans magnituds de la cadena-visió general, les fortaleses i àrees de millora, els reptes de futur detectats i els àmbits en què es detecten oportunitats per desenvolupar projectes conjunts.

- **EL SECTOR TIC A OSONA** és un sector emergent a la comarca vinculat al serveis a les empreses que per la seva transversalitat pot ser clau per a la millora de la competitivitat de les empreses. Representa el 2% de les empreses d'Osona, el 4,1% dels treballadors, i el 2% de la facturació de la comarca.
- **EL SECTOR DE LA INDÚSTRIA DE L'ESPORT I EL TURISME ACTIU A OSONA** ha crescut (90,42%) i continuarà creixent en facturació (10,70%). L'evolució en nº de treballadors pel període 2007-2015 també ha estat positiva.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig Sector TIC : Les grans magnituds

Nº EMPRESES
 TREBALLADORS
 FACTURACIÓ
 PRODUCTIVITAT

444 ESTABLIMENTS
 (2% EMP OSONA)
75 EMPRESES + 369 AUTÒNOMS
1.311 LLOCS DE TREBALL(942 ASSALARIATS)
 (4,1% TREB OSONA)

154 M€ FACTURACIÓ
 (2% FAC OSONA)
164 K€ PRODUCTIVITAT
 (329 K€ PROD MITJA OSONA)

75 EMPRESES

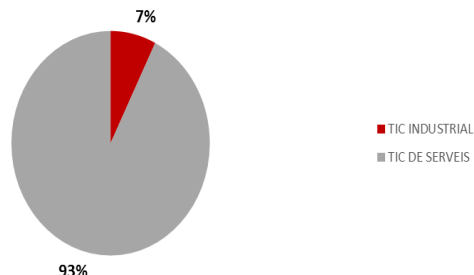
EVOLUCIÓ 2007-2013
 + 25,6 % TREBALLADORS
 + 22,51 % FACTURACIÓ
 - 2,46 % PRODUCTIVITAT

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig Sector TIC : Anàlisi quantitativa – Nombre total d'empreses sector TIC

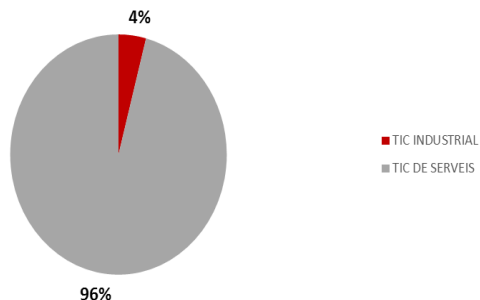
OSONA

Nombre total d'empreses del sector tecnològic, 2013

CATALUNYA

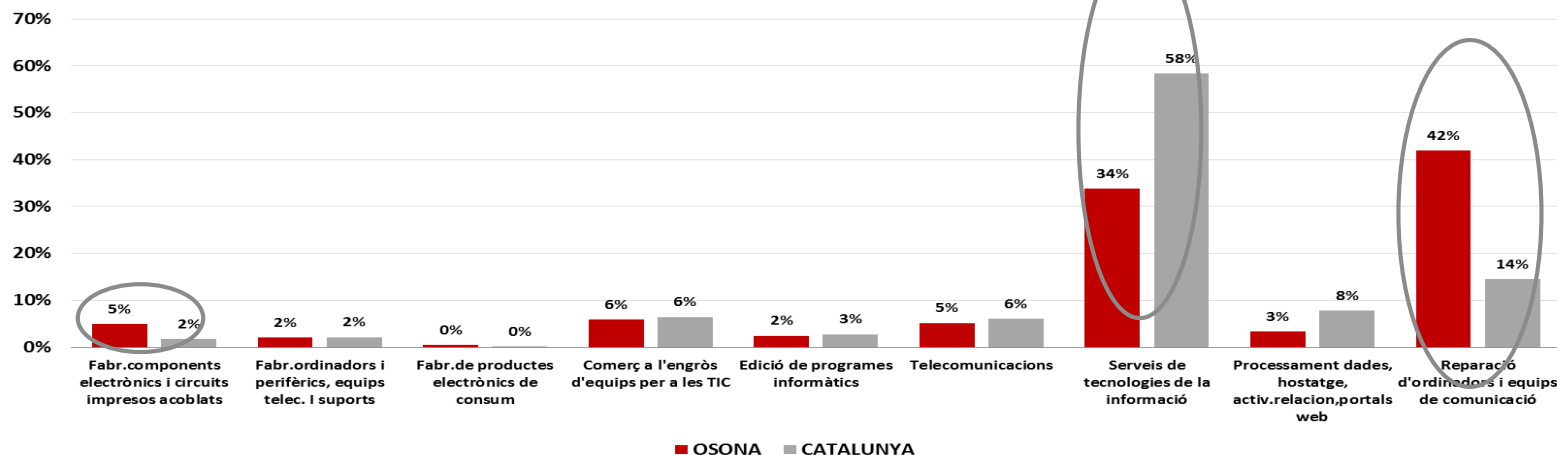
Nombre total d'empreses del sector tecnològic, 2013

- ✓ El sector TIC representa a Osona el 2% de les empreses, mentre que a Catalunya representa el 4,83% del total
- ✓ En els dos casos, el sector TIC serveis representa més del 90% de les empreses.
- ✓ Tot i així a Osona, el pes de les TIC Industrials respecte el total del sector (7%) és superior al de la mitjana a Catalunya (4%).

- ✓ TIC Serveis
 - El subsector de Reparació d'ordinadors representa el 42% del total a Osona vs 14% a Catalunya
 - El subsector de Serveis Tecnològics de la Informació representa el 34% vs 58% a Catalunya
- ✓ TIC industrial
 - El subsector de Fabricació de components electrònics representa el 5% vs el 2% a Catalunya

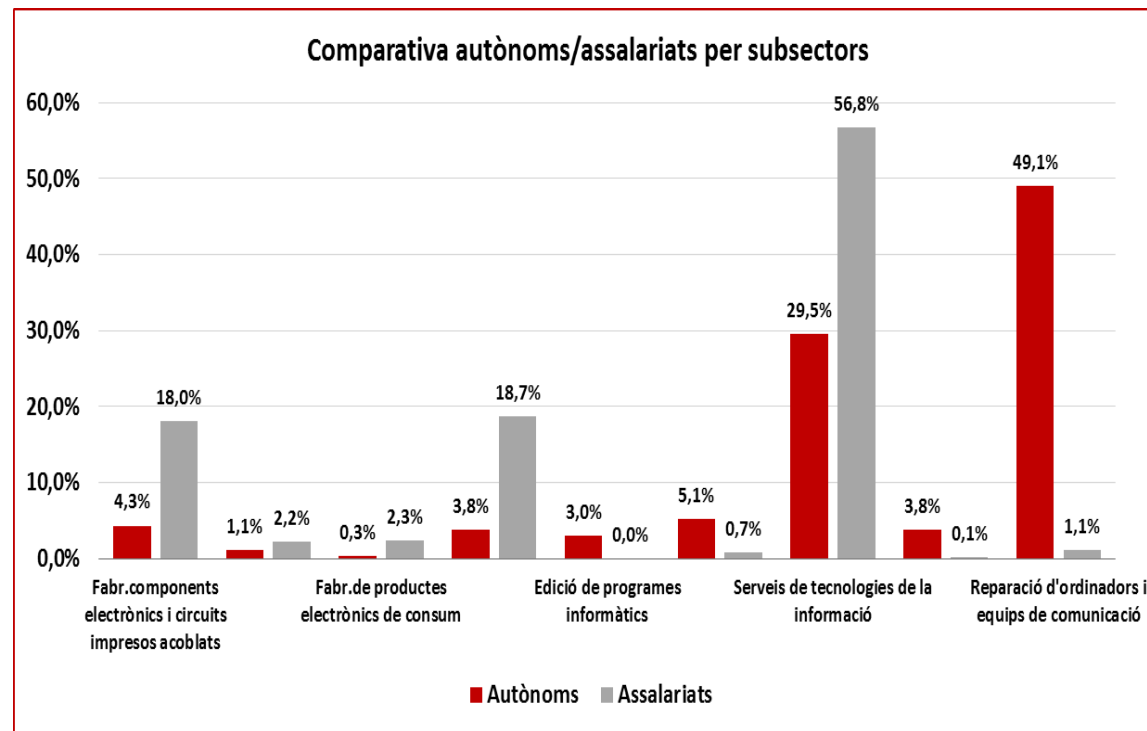
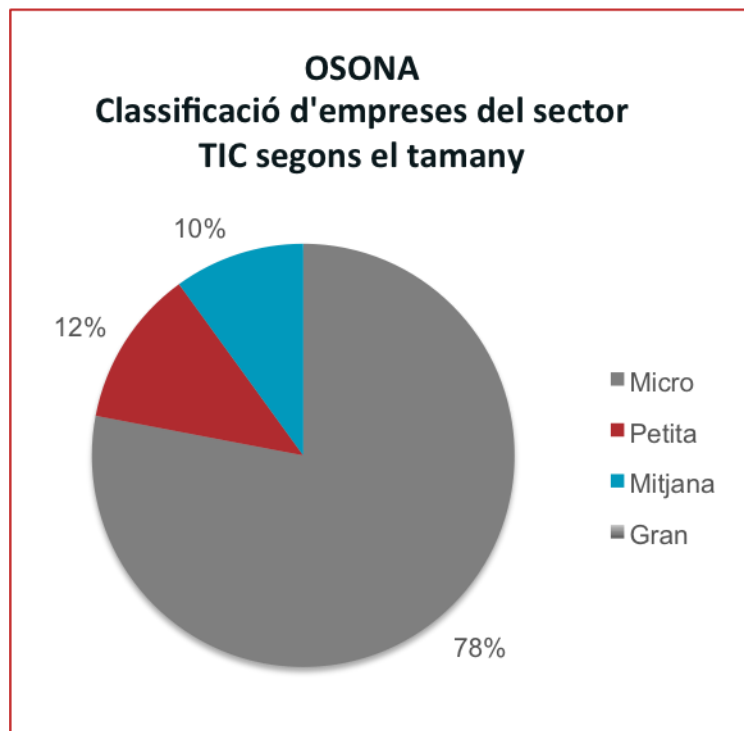
Empreses del sector tecnològic per subsectors, 2013

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig Sector TIC : Anàlisi quantitativa – Estructura empresarial del sec. TIC

LLOCS DE TREBALL

- ✓ La dimensió de les empreses és reduïda, tot i que amb més dimensió que la mitjana d'empreses d'Osona.
- ✓ Els autònoms es concentren en el TIC Serveis. En concret, gairebé la meitat del total es concentren en el subsector de reparació d'ordinadors i equips de comunicació.
- ✓ Si analitzem cada subsector veiem que el pes dels autònoms és molt important en diferents activitats, per exemple en l'edició de programes informàtics i videojocs on hi ha 11 registres tots son autònoms.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig Sector TIC : Evolució 75 empreses (2007-2013)

1

TIC Industrial

Fabricació component electrònics i circuits

\$ -11,75%
 👤 17,24%
 📈 -24,72%

Fabricació d'ordinadors i perifèrics

\$ -19,58%
 👤 -12,50%
 📈 -8,09%

Fabricació de productes electrònics de consum

\$ 51,73%
 👤 120,00%
 📈 -31,03%

2

TIC de Serveis

Edició de programes informàtics i videojocs

\$ -
 👤 -
 📈 -

Serveis de tecnologies de la informació

\$ 37,38%
 👤 17,24%
 📈 16,84%

Processament de dades, hostatge i portals web

\$ -91,90%
 👤 0%
 📈 -91,90%

3

_Comerç a l'engròs d'equips

\$ 12,51%
 👤 72,55%
 📈 -34,79%

4

Telecomunicacions

\$ 131,89%
 👤 40,00%
 📈 65,64%

5

Reparació d'ordinadors i equips de comunicació

\$ -0,42%
 👤 25,00%
 📈 -20,34%

444 ESTABLIMENTS (2% EMP OSONA)
 75 EMPRESSES + 369 AUTÒNOMS
 942 ASSALARIATS / 1.311 LLOCS DE TREBALL
 (4,1% TREB OSONA)

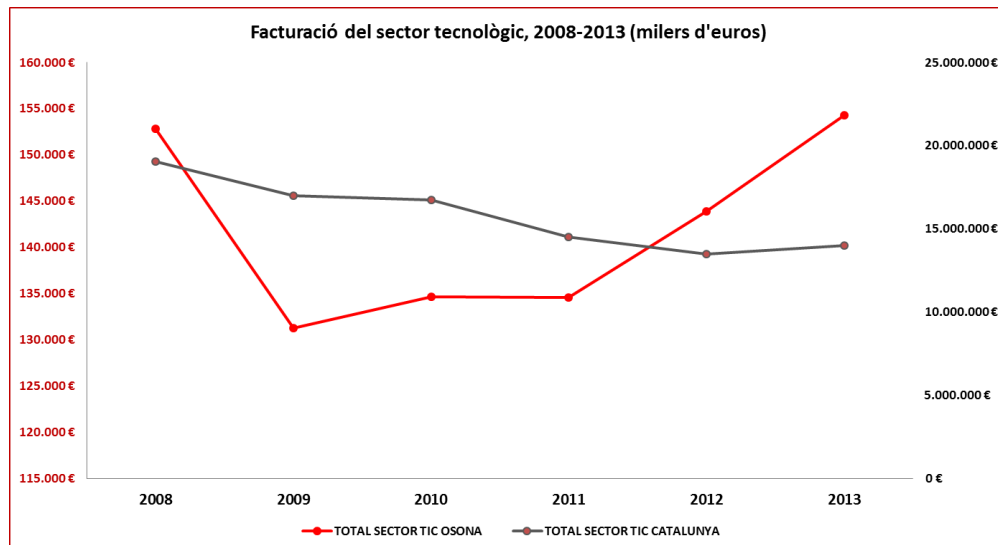
EVOLUCIÓ 2007-2013 (75 empreses)

+ 25,6 % TREBALLADORS
 + 22,51% FACTURACIÓ
 - 2,46 % PRODUCTIVITAT

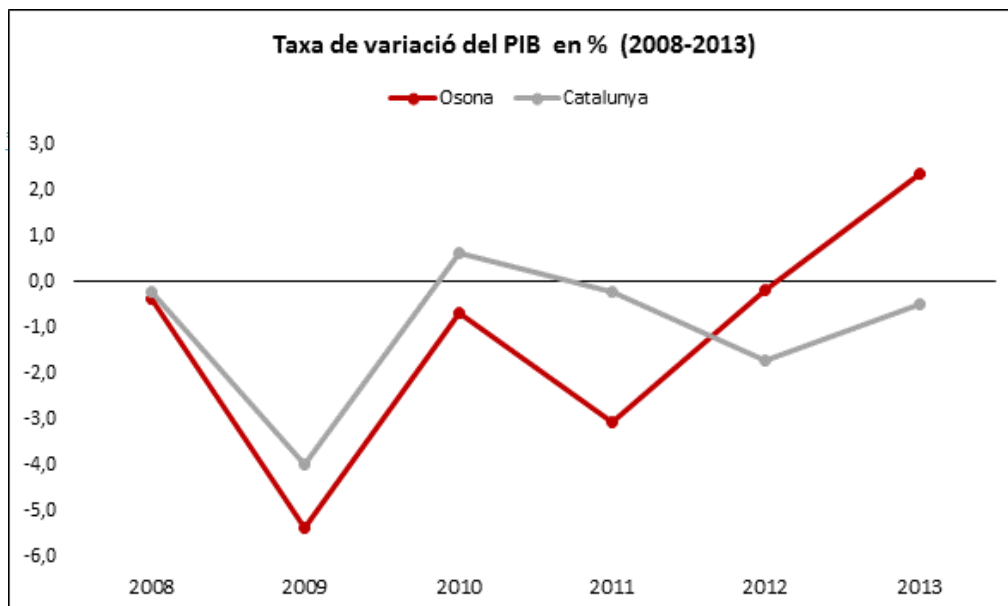
🏢 Nº EMPRESSES
 👤 TREBALLADRS
 \$ FACTURACIÓ
 📈 PRODUCTIVITAT

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Maapeig Sector TIC : Evolució empreses–Facturació comparativa amb Catalunya

- ✓ Des del 2011, les empreses del sector TIC d'Osona recuperen nivells de facturació fins situar-se per sobre 2008
- ✓ Pel sector TIC al conjunt de Catalunya, l'evolució és més plana. Des del 2012 s'ha aconseguit aturar la caiguda
- ✓ Aquest creixement del TIC d'Osona ve impulsat pels subsectors de: Fabricació de components electrònics i de consum, i Serveis de tecnologies de la informació
- ✓ El TIC Osona té un comportament molt similar a la corba de creixement del PIB d'Osona, que ve molt marcada pel pes de l'aportació de la indústria, que ha passat del 31% a gairebé el 37% en un any, quan la mitjana catalana és del 20,35%.

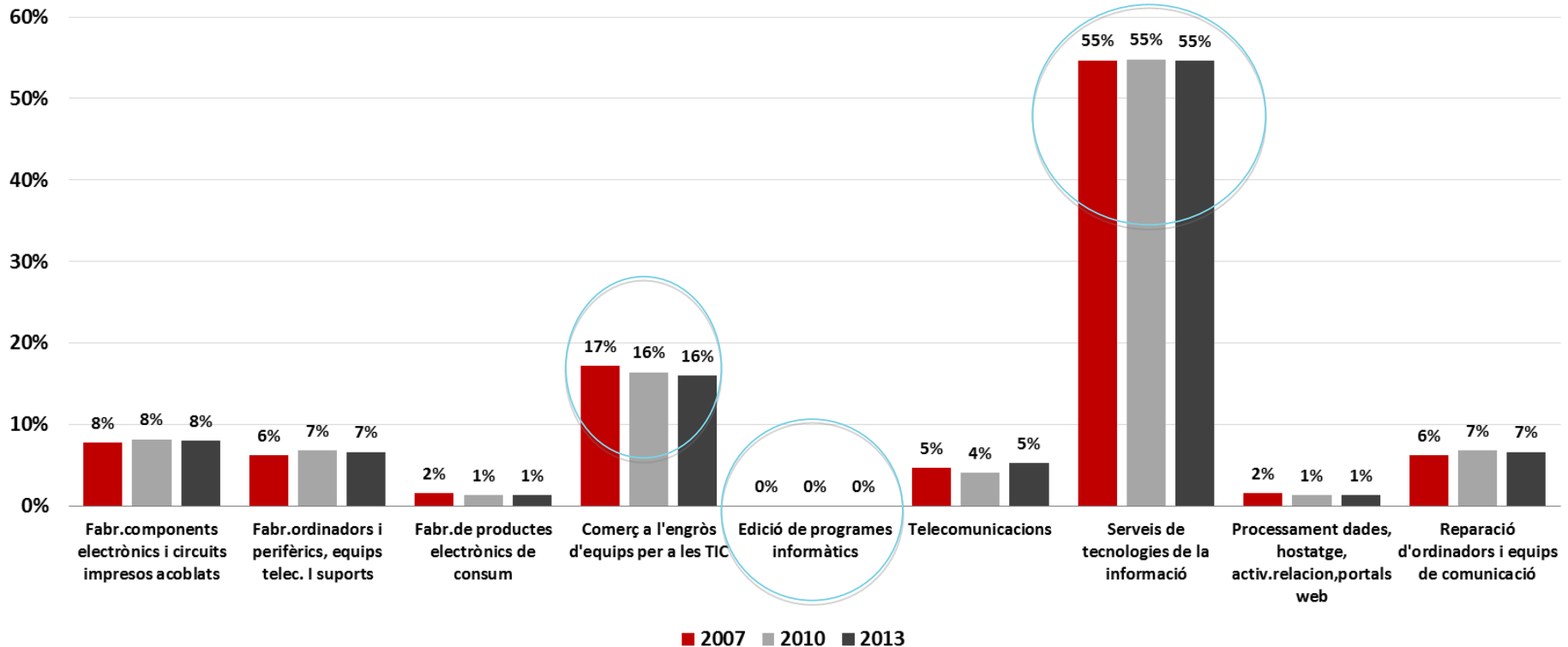
Analitzant les dades de Creixement del VAB Industrial a Osona veiem que:

- ✓ Creixement del VAB Industrial a Osona: 4,09%
 - El subsector de les TIC Industrials que més ha impulsat aquest creixement ha estat: Productes informàtics, electrònics i òptics (16,8%).
- ✓ Creixement del VAB Serveis a Osona: 3,84%
 - El subsector de les TIC Serveis que més ha impulsat aquest creixement ha estat: Informació i Comunicacions (5,1%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig Sector TIC : Evolució anàlisi quantitativa – Nombre d'empreses

Empreses del sector tecnològic per subsectors, 2007-2013 (percentatge)

Font: Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics, 2014

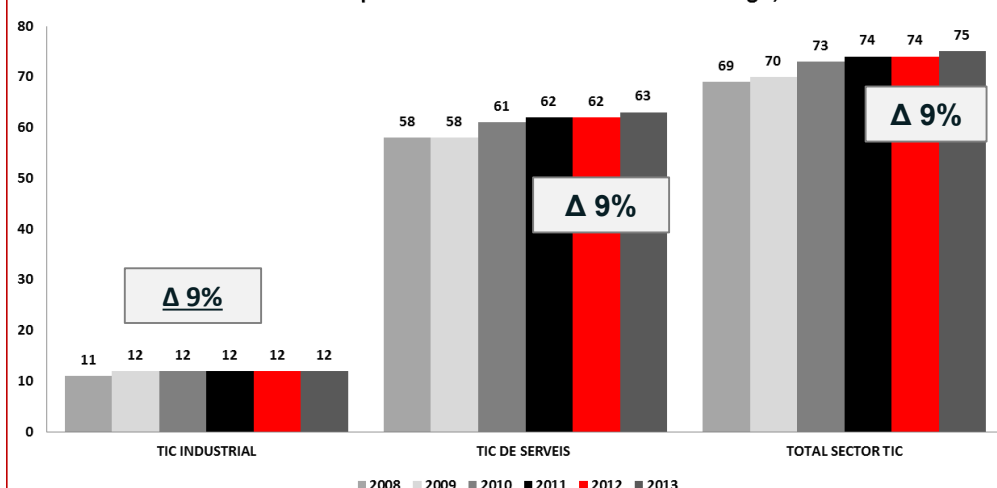
* només empreses , no autònoms

- ✓ Destaca l'estabilitat del nombre d'empreses actives en gairebé tots els subsectors malgrat la crisi (aprox. 75 empreses)
- ✓ EL 55% de les empreses es concentren al subsector de serveis tecnològics de la informació, el 16% a Comerç a l'engròs d'equips per TIC
- ✓ No hi ha cap empresa d'edició de programes informàtics

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

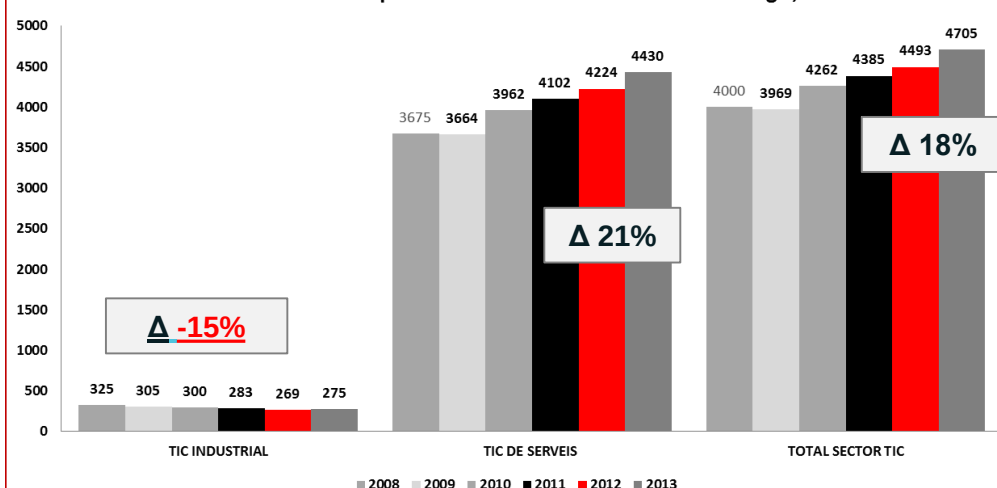
4.4. Mapeig Sector TIC : Nombre d'empreses – Comparativa amb Catalunya

OSONA. Nombre d'empreses amb assalariats al sector tecnològic, 2008-2013

Font: Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics, 2014

CATALUNYA. Nombre d'empreses amb assalariats al sector tecnològic, 2008-2013

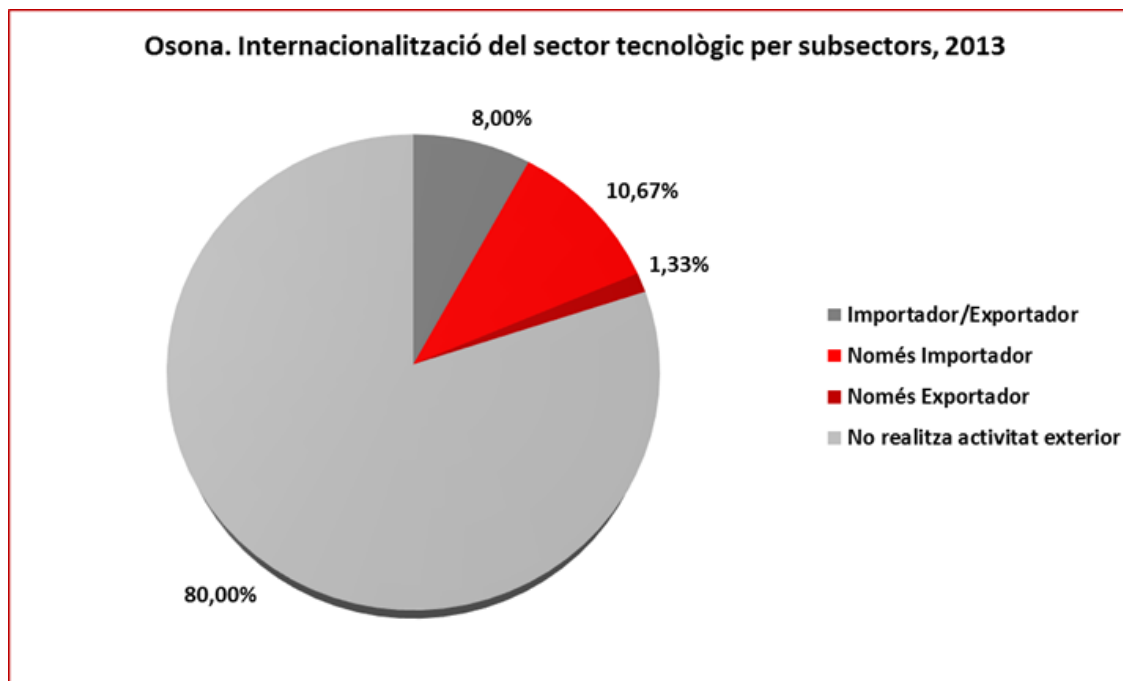
Font: Baròmetre del sector tecnològic a Catalunya, 2014

* només empreses , no autònoms

- ✓ Nombre d'empreses TIC industrial amb assalariats: Millor comportament a Osona vs. Catalunya: s'incrementa un 9% mentre Catalunya cau un 15%.
- ✓ Els altres dos subsectors mantenen el creixement del 9% a Osona mentre Catalunya els creixements són més importants

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig Sector TIC : Anàlisi quantitativa - Internacionalització

Font: Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics, 2014
* només empreses , no autònoms

- ✓ Els indicadors d'exportació són molt negatius, el 80% no realitza cap activitat exterior. És un sector que realitza més activitat importadora que exportadora.
- ✓ Només el 9,33% de les empreses té activitat exportadora.

ESTRUCTURA PRODUCTIVA

- Sector atomitzat, amb empreses de poca dimensió i un pes molt important dels autònoms.
- Sector empresarial molt estable.
- Pes del subsector TIC Industrial superior a la mitjana de Catalunya.
- Forta concentració dels autònoms en el subsector de reparació d'ordinadors i aparells.

GESTIÓ, PRODUCTE/SERVEI

- Necessitat d'incorporar capacitats bàsiques en acció comercial, màrqueting i vendes.
- Empreses amb bona qualitat tècnica, molt centrades en projectes a mida (dificultats per paquetitzar i evolucionar a negocis escalables)
- Molts esforços en actualització i millora continua però poca innovació real (confusió concepte).
- Dificultat en avançar cap a nous models de negoci
- No hi ha projectes amb perfil start-up
- Hi ha poques empreses focalitzades en identitat i ecosistema digital.

TALENT/PERSONES

- Dos perfils d'empresa diferenciats: unes amb antiguitat que s'han mantingut estables amb ofici i solidesa, i l'aparició d'una nova generació molt recent.
- Visió contradictòria sobre la disponibilitat de perfils professionals adequats al mercat (pes de les capacitats tècniques i les transversals).
- Bona assimilació de tendències a nivell tècnic però no en la seva aplicació en model de negoci.

COL·LABORACIÓ

- Pocs marcs o espais definits per a la col·laboració/cooperació dins del propi sector.
- Predisposició a la cooperació.

MERCATS

- Empreses molt focalitzades en mercat molt local.
- Indicadors d'internacionalització negatius. Només el 9,33% exporta i el 80% no té activitat exterior).
- Manca d'una visió clara i de qualitat del sector des del propi sector.
- Manca de reconeixement del sector des del mercat.

FORTALESES / OPORTUNITATS

- ✓ Sector madur que s'ha mantingut estable durant l'impacte de la crisi.
- ✓ Existència d'un sector emergent jove, amb talent i capacitats.
- ✓ Bons coneixements tècnics i experiència.
- ✓ Sector industrial potent en el que posicionar-se com a partner tecnològic (evolució cap a Indústria 4.0).
- ✓ Ecosistema formatiu proper al qual vincular-se.

ÀREES DE MILLORA

- ✓ Dimensió per assumir projectes més grans i visió per superar el local
- ✓ Falta cultura Innovadora.
- ✓ Baix compromís amb la internacionalització
- ✓ Manca d'una visió clara i coneixement dins del propi sector.
- ✓ Manca de reconeixement del sector des del mercat.
- ✓ Capacitats bàsiques en acció comercial, màrqueting i vendes
- ✓ Connectivitat i infraestructures.
- ✓ Manca d'espais de col·laboració, co-creació, innovació oberta i de cultura col·laborativa

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig de la indústria de l'esport i el turisme actiu

> 90 Empreses i Clubs
> 28 M€ Facturació

Empreses

Administració
Pública

Ciència
Tecnologia i
Formació

Entitats
esportives

Generalitat de Catalunya:

- Agència Catalana de Turisme
- Esportcat
- ACCIÓ

Diputació de Barcelona:

- Barcelona Province
Convention Bureau

Consell Comarcal:

- Servei d'esports
- Consell esportiu d'Osona

50 Ajuntaments

Formació Universitària (UVIC)

- Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Master en Entrenament Esportiu en Etapes de formació
- Master in Sport Management
- GREAF
- GREF
- SPARG

Cicles Formatius

- CEES
- IES Jaume Callís
- IES Pere Barnils

Centres d'altres territoris que fan formació a Osona

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig de la indústria de l'esport i el turisme actiu

- ✓ L'evolució en nombre de treballadors per al període 2007-2015 ha estat positiva
- ✓ Els sector esportiu a Osona ha crescut (90,42%) i continuarà creixent en facturació (10,70%)
- ✓ Les vendes dels productes i serveis es fan majoritàriament al mercat local. Un 53% de les vendes es realitzen a Osona i un 42% a la resta de Catalunya.
- ✓ Només un 1,94% dels entrevistats realitzen vendes al mercat internacional.
- ✓ La majoria dels entrevistats (68%) pensen que el mercat no està saturat.
- ✓ La majoria dels entrevistats pensen que ells són més competitius que la competència en general. En allò que són més competitius és en qualitat del servei, atenció al client i gamma de productes, i en el que menys en preu i servei post-venda.
- ✓ Quasi tots els agents entrevistats ofereixen serveis i productes a mida dels clients.
- ✓ Tots els entrevistats creuen que té sentit innovar en el sector i principalment innovar oferint nous serveis i productes, oferint nova segmentació de clients i oferint nous canals de comunicació.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.4. Mapeig de la indústria de l'esport i el turisme actiu

FORTALESES

- Entorn natural: Montseny, Guillerries, Lluçanès, Pantà de Sau, etc.
- Història i cultura de la Comarca
- 3235 places en cases de colònies i similars
- Cases rurals, hotels rurals i urbans, i càmpings
- Molta diversitat en l'oferta: educació i lleure associat, lleure experiencial (globus, hípica, etc)
- Epicentre de l'activitat outdoor
- Agents clau al voltant d'Osona: allotjaments
- Esportistes d'èxit: escalada, motor, triatló, hípica, ciclisme...
- UVIC
- Xarxa de clubs
- Algunes botigues rellevants funcionen com a dinamitzadors

ÀREES DE MILLORA

- Conflicte amb propietaris per l'accés al seu terreny
- Manca de marcatge de camins
- Impacte en entorn de motor-esport i golf
- Atomització del sector, events puntuals
- Poca paquetització dels serveis
- Molt poc èmfasis en els serveis associats a les activitats esportives, iniciatives puntuals
- Mercat laboral esportiu precari, voluntariat
- Moltes agències de viatges, la majoria emissores, alguna té activitats com a receptiva amb iniciatives singulars
- Manca aliances públics-privats
- Manca de projecte i manca de lideratge
- Perspectiva de mercat molt local
- Manca d'esponsors
- Burocràcia excessiva i resposta lenta

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

- 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
- 4.2. Condicions dels factors productius
- 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
- 4.4. Sectors relacionats i de suport
- 4.5. Condicions de la demanda

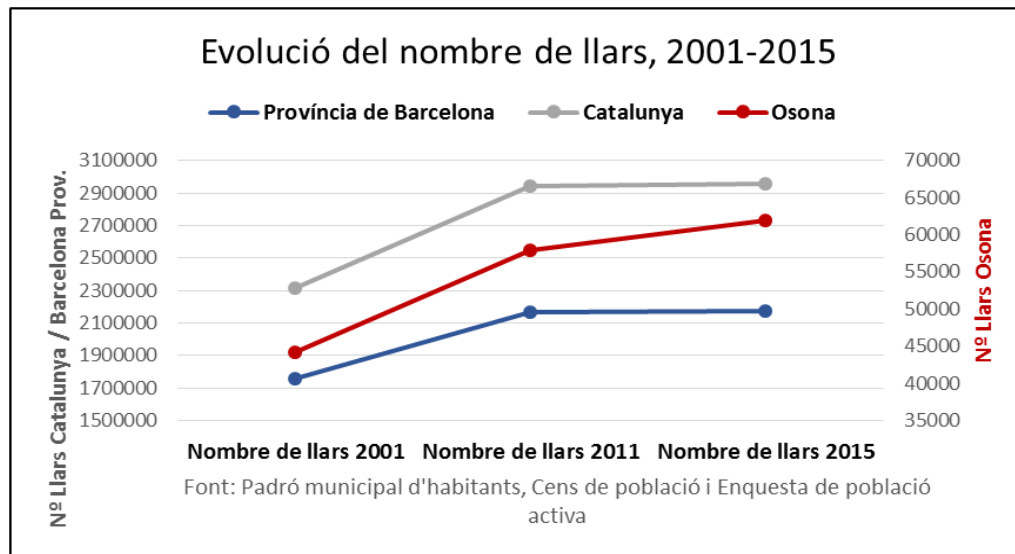
5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

- 6.1. Índex de gràfics i taules
- 6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
- 6.3. Bibliografia i referències

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Actualment, hi ha a Osona 61.909 llars, segons les dades del Padró municipal d'habitants d'aquest 2015.

Durant el període 2001-2015 el nombre de llars s'ha incrementat a tot el territori català, però **cal destacar l'increment del nombre de llars a la comarca d'Osona**, amb un creixement del 40,1%, molt per damunt de la mitjana del creixement català (27,6%) o provincial (23,7%). Al llarg dels darrers 15 anys només hi ha un municipi a la comarca que ha disminuït el nº de llars; Santa Cecília de Voltregà, on les llars han disminuït un -1,7%.

Per contra, els municipis on més han augmentat els nuclis familiars han estat Muntanyola (78,4%), Sant Martí de Centelles (71,2%), Santa Eulàlia de Riuprimer (69,3%), Tavèrnoles (60,8%), Vic (54,4%), Tona (51,1%) i Seva (51%).

El gràfic d'evolució superior mostra com durant la dècada de 2001-2011 l'increment de llars es va produir arreu del país, estabilitzant-se en el període de crisi econòmica. Mentre que a Osona el nombre de llars, encara que més lleugerament, va continuar augmentant tot i la crisi.

Nombre de llars. Evolució

Municipi	Nombre de llars 2015	Nombre de llars 2011	Nombre de llars 2001	Variació 2001-2015
Alpens	128	122	101	26,7%
Balenya	1.445	1.392	1.032	40,0%
Brull, El	84	76	57	47,4%
Calldenes	926	917	620	49,4%
Centelles	3.001	2.960	2.056	46,0%
Collsuspina	129	123	94	37,2%
Espinelves	89	92	69	29,0%
Esquirol, L'	859	824	716	20,0%
Folgueroles	807	781	584	38,2%
Gurb	773	757	600	28,8%
Lluçà	109	94	87	25,3%
Malla	83	81	59	40,7%
Manlleu	7.817	7.353	5.869	33,2%
Masies de Roda, Les	263	275	225	16,9%
Masies de Voltregà, Les	1.206	1.138	955	26,3%
Montesquiu	416	370	320	30,0%
Muntanyola	223	203	125	78,4%
Olost	467	445	399	17,0%
Orís	110	111	73	50,7%
Orià	188	195	188	0,0%
Perafita	183	159	134	36,6%
Prats de Lluçanès	1.051	972	900	16,8%
Roda de Ter	2.404	2.266	1.747	37,6%
Rupit i Pruit	130	133	123	5,7%
Sant Agustí de Lluçanès	33	32	27	22,2%
Sant Bartomeu del Grau	332	329	318	4,4%
Sant Boi de Lluçanès	191	191	169	13,0%
Sant Hipòlit de Voltregà	1.391	1.362	1.067	30,4%
Sant Julià de Vilatorrada	1.123	1.060	808	39,0%
Sant Martí d'Albars	36	40	33	9,1%
Sant Martí de Centelles	481	442	281	71,2%
Sant Pere de Torelló	1.004	992	761	31,9%
Sant Quirze de Besora	926	909	753	23,0%
Sant Sadurní d'Osormort	35	38	28	25,0%
Sant Vicenç de Torelló	795	791	651	22,1%
Santa Cecília de Voltregà	57	54	58	-1,7%
Santa Eugènia de Berga	868	839	622	39,5%
Santa Eulàlia de Riuprimer	486	428	287	69,3%
Santa Maria de Besora	65	62	60	8,3%
Seva	1.373	1.282	909	51,0%
Sobremunt	27	19	25	8,0%
Sora	78	68	64	21,9%
Taradell	2.394	2.257	1.718	39,3%
Tavèrnoles	119	108	74	60,8%
Tavertet	63	56	57	10,5%
Tona	3.097	3.048	2.050	51,1%
Torelló	5.700	5.363	4.299	32,6%
Vic	17.689	15.744	11.456	54,4%
Vidrà	66	62	53	24,5%
Viladrau	447	406	311	43,7%
Vilanova de Sau	142	145	124	14,5%
Osona	61.909	57.968	44.196	40,1%
Província de Barcelona	2.170.100	2.168.607	1.754.332	23,7%
Catalunya	2.955.000	2.944.944	2.315.856	27,6%

Font: Padró municipal d'habitants, Cens de població i habitatges i Enquesta de Població Activa

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

De les **61.909 llars** que hi ha a la comarca d'Osona, un 64% són llars formades per entre 2 i 4 persones, tot i això l'increment de llars a la comarca durant els darrers anys ha coincidit amb l'**increment de les llars unipersonals**. La **taxa de llars unipersonals a Osona (28,8%)** és superior a la mitjana catalana (25,1%).

La tendència d'aquest darrers 15 anys ha estat a disminuir el nombre d'habitants per llar. Així doncs, mentre que en l'actualitat predominen les llars on viu només una persona (28,8%), seguides de les llars on viuen 2 persones (26,3%), l'any 2001 predominaven les llars amb 2 persones (26,5%), seguides quasi per igual per les llars amb 4 persones (22,4%) i les de 3 persones (22,3%). Les llars que més han disminuït són aquelles on vivien 5 persones (de 11,3% al 2001 a 7,2% actual).

Membres per llar Osona	1	2	3	4	5 i més
Població espanyola	26,2%	27,8%	21,3%	18,5%	6,2%
Població estrangera	45,2%	17,0%	12,6%	12,0%	13,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del
Padró municipal d'habitants

Llars segons el nombre de persones (2015)

	1	2	3	4	5 i més
Alpens	39,8%	21,9%	16,4%	14,8%	7,0%
Balençà	26,7%	24,5%	22,7%	19,9%	6,2%
Brull, el	32,1%	17,9%	13,1%	9,5%	27,4%
Calldenes	25,6%	27,0%	21,0%	19,9%	6,6%
Centelles	27,8%	28,4%	21,0%	17,1%	5,7%
Collsuspina	24,8%	24,0%	24,0%	19,4%	7,8%
Espinelles	38,2%	27,0%	15,7%	9,0%	10,1%
Esquirol, l'	29,6%	26,5%	17,6%	18,7%	7,6%
Folgueroles	18,7%	23,7%	21,7%	28,3%	7,7%
Gurb	15,8%	17,1%	18,9%	30,1%	18,1%
Lluçà	28,4%	23,9%	22,0%	17,4%	8,3%
Malla	13,3%	19,3%	30,1%	18,1%	19,3%
Manlleu	26,9%	27,2%	20,4%	17,3%	8,2%
Masies de Roda, les	17,9%	34,2%	19,4%	20,9%	7,6%
Masies de Voltregà, les	21,7%	26,5%	24,8%	20,5%	6,5%
Montesquiu	35,1%	27,2%	20,2%	14,4%	3,1%
Muntanyola	26,0%	23,8%	18,4%	20,6%	11,2%
Olost	28,7%	23,6%	23,8%	18,0%	6,0%
Orís	29,1%	20,9%	20,9%	15,5%	13,6%
Oristà	22,3%	22,9%	21,8%	18,6%	14,4%
Perafita	34,4%	27,3%	19,1%	14,8%	4,4%
Prats de Lluçanès	29,1%	27,7%	20,5%	17,9%	4,9%
Roda de Ter	26,8%	25,8%	21,6%	19,5%	6,4%
Rupit i Pruit	42,3%	24,6%	15,4%	13,1%	4,6%
Sant Agustí de Lluçanès	39,4%	18,2%	12,1%	15,2%	15,2%
Sant Bartomeu del Grau	28,6%	27,1%	22,3%	13,6%	8,4%
Sant Boi de Lluçanès	33,5%	22,5%	18,3%	18,3%	7,3%
Sant Hipòlit de Voltregà	28,2%	27,6%	20,4%	18,9%	4,9%
Sant Julià de Vilatorrada	22,9%	24,3%	21,0%	20,9%	10,9%
Sant Martí d'Albars	30,6%	11,1%	19,4%	13,9%	25,0%
Sant Martí de Centelles	33,3%	26,8%	20,0%	13,9%	6,0%
Sant Pere de Torelló	30,2%	25,3%	20,7%	18,3%	5,5%
Sant Quirze de Besora	30,0%	31,3%	20,6%	13,2%	4,9%
Sant Sadurní d'Osormort	31,4%	25,7%	28,6%	11,4%	2,9%
Sant Vicenç de Torelló	27,2%	28,4%	19,1%	19,0%	6,3%
Santa Cecília de Voltregà	19,3%	19,3%	24,6%	15,8%	21,1%
Santa Eugènia de Berga	24,8%	28,3%	20,6%	20,0%	6,2%
Santa Eulàlia de Riuprimer	22,6%	27,0%	22,6%	21,2%	6,6%
Santa Maria de Besora	33,8%	24,6%	21,5%	12,3%	7,7%
Seva	29,1%	26,1%	18,4%	20,5%	5,8%
Sobremunt	25,9%	14,8%	22,2%	25,9%	11,1%
Sora	35,9%	14,1%	28,2%	16,7%	5,1%
Taradell	24,1%	26,5%	22,9%	19,2%	7,2%
Tàvèrnoles	31,1%	16,0%	20,2%	22,7%	10,1%
Tavertet	50,8%	23,8%	6,3%	11,1%	7,9%
Tona	25,9%	26,9%	21,3%	18,9%	7,0%
Torelló	28,1%	29,0%	20,8%	16,6%	5,5%
Vic	33,4%	25,3%	18,4%	15,5%	7,5%
Vidrà	24,2%	25,8%	21,2%	22,7%	6,1%
Viladrau	33,3%	26,4%	16,1%	16,8%	7,4%
Vilanova de Sau	39,4%	27,5%	16,2%	12,0%	4,9%
Osona	28,8%	26,3%	20,1%	17,6%	7,2%
Catalunya	25,2%	31,6%	20,8%	16,8%	5,7%

Font: Padró municipal d'habitants i Enquesta de població Activa

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

L'anàlisi d'aquests i altres indicadors complementaris ens dona com a resultat **dos tipologies de llars unipersonals a la comarca;**

-D'una banda les **d'alguns col·lectius de població estrangera** que no tenen aquí constituïda família. Analitzant les llars unipersonals per nacionalitat observem que les llars de població estrangera, en general, tenen una taxa superior (45,2% en el seu conjunt), sobretot pel que fa a algunes nacionalitats, com la població originària del Regne Unit (83,1%), Brasil (81,7%), Argentina (74,1%), Geòrgia (74,1%), Itàlia (75,3%), França (75%) o Colòmbia (71,4%).

-I per altra banda les **habitades per persones de més edat i que viuen soles**. Els municipis de la comarca que formen part d'aquest segon grup són precisament aquells amb les taxes de llars unipersonals més elevades: Tavertet (50,8%), Rupit i Pruit (42,3%), Alpens, (39,8%), Sant Agustí del Lluçanès (39,4%), Vilanova de Sau (39,4%) i Sora (35,9%). Tots ells municipis amb taxes d'estrangeria baixes i índex d'envelliment elevats.

A banda de l'anàlisi de llars unipersonals, a la comarca trobem alguns municipis que es distingeixen per tenir una tipologia diferenciada en quant a les característiques del nucli familiar. Aquest és el cas de Gurb o Folgueroles on predominen les llars amb 4 membres (30,1% i 28,3% respectivament), o Malla i Santa Cecília de Voltregà on predominen les llars amb 3 membres (30,1% i 24,6% respectivament). Sovint, sobretot en el primer cas, es tracta de municipis de marcat caràcter familiar, pares amb fills menors d'edat.

A Osona, des de la dècada dels 90', el nombre de persones per llar ha disminuït mentre la grandària de la llar, la seva superfície útil es mantenia. La tendència es reproduïx a Catalunya tot i que amb mitjanes de per superfície per llars menors.

Taxa de llars unipersonals per nacionalitat. 2015

Principals nacionalitats	Nº de llars a Osona	Taxa llars unipersonals
Espanyola	53.463	26,2%
Marroquina	2.832	32,8%
Ghanesa	695	28,8%
Romanesa	535	32,1%
Polonesa	349	37,2%
Índia	323	24,5%
Colombiana	276	71,4%
Nigeriana	269	39,0%
Xinesa	259	15,8%
Equatoriana	221	59,3%
Senegalesa	207	39,6%
Italiana	182	75,3%
Francesa	176	75,0%
Boliviana	153	62,7%
Regne Unit	130	83,1%
Brasilera	120	81,7%
Argentina	116	74,1%
Georgiana	89	74,2%
Russa	84	66,7%
Búlgara	82	29,3%
Uruguaina	82	59,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Padró municipal d'habitants

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Més enllà de la tipologia de les llars de la comarca és imprescindible l'anàlisi dels recursos dels quals disposen les famílies que formen aquestes llars, l'anàlisi de les rendes familiars i la seva capacitat de despesa i/o consum.

L'any 2012, Osona es posicionava en 13è lloc en **RBFD** respecte al conjunt de comarques catalanes, amb una mitjana de **16.000 € de RBFD per habitant**. Les dades de la Diputació de Barcelona referides a l'any 2013-2014, mostren però un lleuger descens d'aquest indicador fins a situar en 15.583 € la RBFD per habitant. Observant l'evolució 2008-2014 destaca la caiguda general en les rendes de l'any 2009 i la seva lenta recuperació fins a l'actualitat però encara sense arribar als nivells de l'any 2008 (15.725 €).

L'any 2008 va ser l'any en què l'**import de l'IRPF per declarant** va arribar al seu màxim; **19.262 € per declarant a Osona** i 21.928 € per declarant a Catalunya. A partir d'aquell any aquesta xifra ha anat disminuint al conjunt de Catalunya fins arribar als 20.724 € per declarant l'any 2013. Osona, malgrat la disminució durant el període 2008-2012, l'any 2013 amb un import de 18.398 € per declarant ja se supera l'exercici anterior.

Tot i la més ràpida recuperació de la comarca l'any 2013, a nivell del territori català, **Osona es va situar en la 16a posició del rànquing comarcal relatiu a la base imposable per declarant de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)**. Només cinc comarques catalanes (el Barcelonès, el Garraf, el Vallès Occidental, el Baix Llobregat i el Maresme) es van posicionar per damunt de la mitjana catalana (20.724 € per declarant).

Pel que fa a les pensions, l'import mitjà de **la pensió contributiva a Osona (937,20 €) és també inferior al de la mitjana catalana (998,90 €)**.

Osona 2012

Àrees Bàsiques de Serveis Socials	Mitjana de les pensions contributives de la població de 65 anys i més	% de població amb pensió no contributiva	% aturats amb prestació per desocupació	% població amb Renda Mínima d'Inserció
Mancomunitat de la Plana	913,20 €	1,20%	64,00%	0,80%
Manlleu	962,20 €	1,00%	55,90%	3,20%
Vic	993,30 €	1,10%	54,60%	2,10%
Resta de municipis d'Osona	913,00 €	1,00%	63,80%	0,90%
Osona (mitjana comarcal)	937,20 €	1,00%	59,80%	1,50%
Catalunya	998,90 €	1,40%	57,20%	0,80%

Osona 2012

Àrees Bàsiques de Serveis Socials	% llars que reben ajuda per pagar el lloguer	% població que rep ajuda alimentària	% infants de 0-8 anys que reben ajuda alimentària
Mancomunitat de la Plana	0,50%	2,90%	6,30%
Manlleu	2,10%	10,30%	50,80%
Vic	1,40%	9,10%	17,60%
Resta de municipis d'Osona	0,50%	2,80%	6,50%
Osona (mitjana comarcal)	1,00%	5,60%	16,20%
Catalunya	0,60%	4,20%	7,80%

Font: Idescat

Vic i Manlleu, amb 993,30 € i 962,20 € de mitjana respectivament, són els municipis amb l'import de pensió més elevat, segons la distribució per àrees bàsiques de Serveis Socials.

Les dades de percentatge de **població amb pensió no contributiva** i del percentatge **d'aturats amb prestació per desocupació deixen a la comarca en una situació més negativa comparada amb la resta de Catalunya**. A Osona hi ha un 1% de població amb dret a pensió no contributiva mentre que a Catalunya aquesta dada equival a l'1,4% de la població. Pel que fa als aturats, un 59,80% d'aquests han exhaurit la seva prestació (la mitjana catalana és del 57,20%).

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

El percentatge de població a Osona amb Renda Mínima d'Inserció l'any 2012 era de l'1,5%, destacant alguns municipis com Manlleu (3,2%) o Vic (2,1%). A Catalunya la població amb Renda Mínima d'Inserció corresponia al 0,8% del total.

Els indicadors demogràfics de risc de pobresa i exclusió social ens fan anar més enllà de l'anàlisi econòmic. Aquests indicadors desagregats per àrees bàsiques de Serveis Socials permeten fer una comparativa intra-comarcal i amb les mitjanes de Catalunya.

El percentatge de famílies monoparentals, amb un 0,9%, situen a la comarca en el mateix punt que la resta de Catalunya. A nivell comarcal els municipis de Vic (1%) i Manlleu (1%) i els municipis que formen part de la Mancomunitat de la Plana (1,1%) tenen taxes lleugerament per damunt de la mitjana. Però **on trobem més diferències és en l'indicador de famílies amb 3 fills o més, no només per situar a Osona (3,1%) un percentatge més elevat de famílies en aquesta situació (3,1%) que a la resta de Catalunya (2,6%) sinó per les taxes força més elevades en determinats municipis com Manlleu (3,9%) i Vic (3,4%) o alguns municipis de la Mancomunitat de la Plana que eleven la mitjana d'aquesta al 3,2%.** Aquest és un indicador que coincideix força amb la taxa d'estrangeria. A nivell català, poques comarques superen el percentatge mitjà d'Osona; només el Gironès amb un 3,6% i l'Anoia amb un 3,5%.

Indicadors demogràfics de risc de pobresa i exclusió social

Osona 2012

Àrees Bàsiques de Serveis Socials	% famílies monoparentals	% famílies amb 3 fills o més	% població de 75 anys o més que viu sola
Mancomunitat de la Plana	1,1%	3,2%	22,4%
Manlleu	1,0%	3,9%	26,3%
Vic	1,0%	3,4%	37,6%
Resta de municipis d'Osona	0,8%	2,5%	25,2%
Osona (mitjana comarcal)	0,9%	3,1%	28,0%
Catalunya	0,9%	2,6%	28,1%

Font: Idescat

Indicadors demogràfics de risc de pobresa i exclusió social

Comarques 2012

comarques	% famílies monoparentals	% famílies amb 3 fills o més	% població de 75 anys o més que viu sola
Alt Camp	0,9%	2,6%	27,8%
Alt Empordà	0,9%	2,5%	29,5%
Alt Penedès	0,9%	3,1%	25,4%
Alt Urgell	0,7%	1,8%	27,5%
Alta Ribagorça	0,8%	1,1%	24,8%
Anoia	0,9%	3,5%	27,0%
Aran	0,3%	1,3%	25,2%
Bages	0,8%	2,5%	26,6%
Baix Camp	1,0%	3,2%	29,4%
Baix Ebre	0,9%	2,6%	25,8%
Baix Empordà	0,7%	2,4%	28,2%
Baix Llobregat	0,9%	2,7%	24,0%
Baix Penedès	0,9%	2,7%	24,6%
Barcelonès	0,9%	2,1%	30,7%
Berguedà	0,6%	1,8%	28,1%
Cerdanya	0,5%	2,1%	31,3%
Conca de Barberà	0,6%	2,4%	26,3%
Garraf	1,0%	2,5%	28,4%
Garrigues	0,2%	1,5%	34,3%
Garrotxa	0,8%	2,2%	29,8%
Gironès	1,0%	3,6%	28,6%
Maresme	0,9%	2,8%	24,6%
Montsià	0,9%	2,1%	24,6%
Noguera	0,8%	2,5%	29,3%
Osona	0,9%	3,1%	28,0%
Pallars Jussà	0,5%	1,6%	36,0%
Pallars Sobirà	0,4%	1,5%	34,7%
Pla d'Urgell	0,7%	2,5%	28,9%
Pla de l'Estany	0,7%	3,1%	23,9%
Priorat	0,9%	2,3%	27,6%
Ribera d'Ebre	0,5%	1,8%	29,6%
Ripollès	0,4%	1,6%	30,7%
Segarra	0,6%	2,4%	29,4%
Segrià	0,8%	2,3%	30,3%
Selva	0,7%	2,4%	25,3%
Solsonès	0,5%	2,4%	31,4%
Tarragonès	1,1%	3,0%	28,6%
Terra Alta	0,4%	1,8%	21,1%
Urgell	0,7%	2,3%	33,7%
Vallès Occidental	0,8%	3,0%	26,1%
Vallès Oriental	0,9%	2,9%	24,3%
Catalunya	0,9%	2,6%	28,1%

Font: Idescat

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

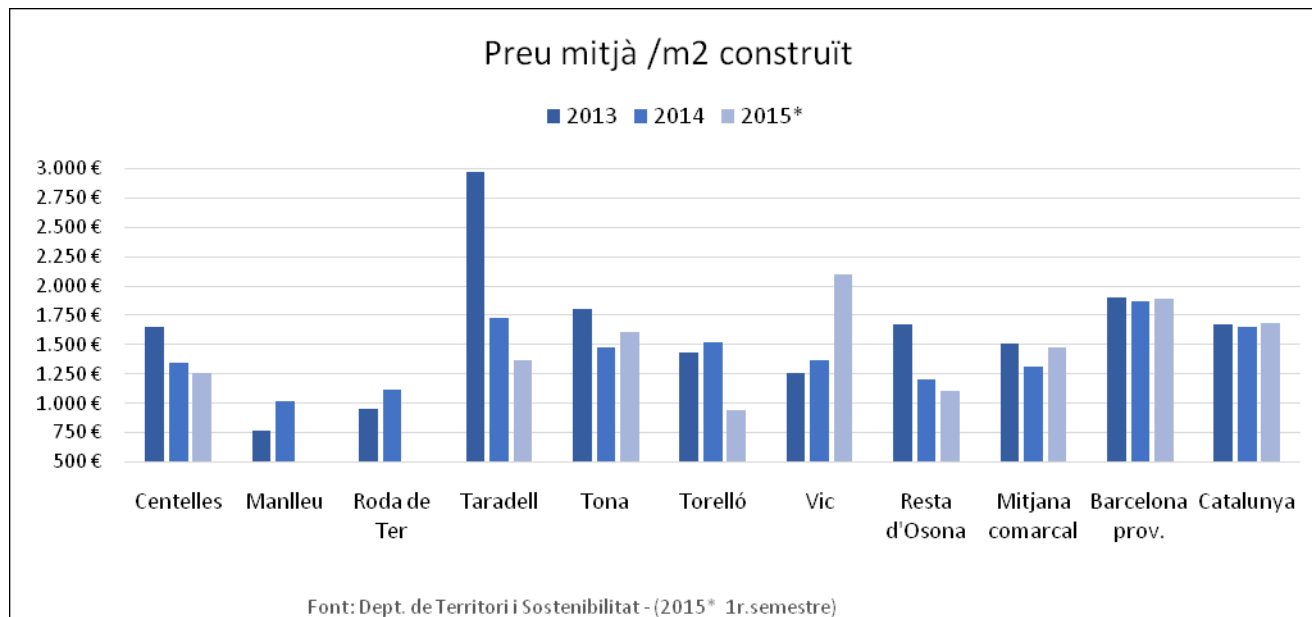
Respecte al **percentatge de població de 75 anys o més que viu sola** (28%) a la comarca no varia pràcticament del percentatge mitjà de Catalunya (28,1%). Però és molt significatiu el **37,6% de la ciutat de Vic**, el percentatge més elevat de totes les àrees bàsiques de Serveis Socials de Catalunya, només comparable al percentatge del Pallars Jussà (36%), el Pallars Sobirà (34,7%) o les Garrigues (34,3%) a nivell de comarca, o de Figueres (33,7%) a nivell municipal.

L'evolució de l'inici de construcció de nous habitatges va caure sobtadament l'any 2008, moment d'inici del període de crisi econòmica, a tot el territori català, fins arribar al seu moment més baix l'any 2013.

A Osona, l'impacte ha representat passar de construir 3.826 habitatges l'any 2006 a construir-ne 37 l'any 2013. La tendència a la baixa ha estat la mateixa a tota Catalunya, incrementant-se lleugerament l'inici d'edificació el passat 2014.

Aquesta evolució en l'inici de construcció d'habitatge ha anat acompanyada d'un descens en el preu del m2 construït, molt més acusat a Osona del que ho ha estat de mitjana a la resta de la demarcació de Barcelona i a la resta de Catalunya.

El gràfic superior on es mostra el preu mitjà/m2 construït dels darrers tres anys destaca la caiguda de preu a Taradell l'any 2014, fins a aquell moment municipi amb preus mitjans molt per damunt de la mitjana comarcal, i l'augment de preus a Vic durant el primer semestre del 2015.

Preu mitjà habitatge nou

*2015 només 1r. Semestre – Municipis de més de 5.000 hab.

Preu mitjà habitatge (milers d'€)	2013	2014	2015*
Centelles	154,3	138,5	121,2
Manlleu	59,7	69,2	-
Roda de Ter	86,4	105,2	-
Taradell	286,2	152,3	88,2
Tona	160,8	126,4	88,9
Torelló	169,8	118,4	100,0
Vic	109,7	114,0	176,4
Municipis d'Osona <5000 hab	168,9	109,0	120,1
OSONA	142,3	116,8	133,9
BARCELONA PROVÍNCIA	177,7	177,3	181,4
CATALUNYA	156,0	158,8	165,6

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

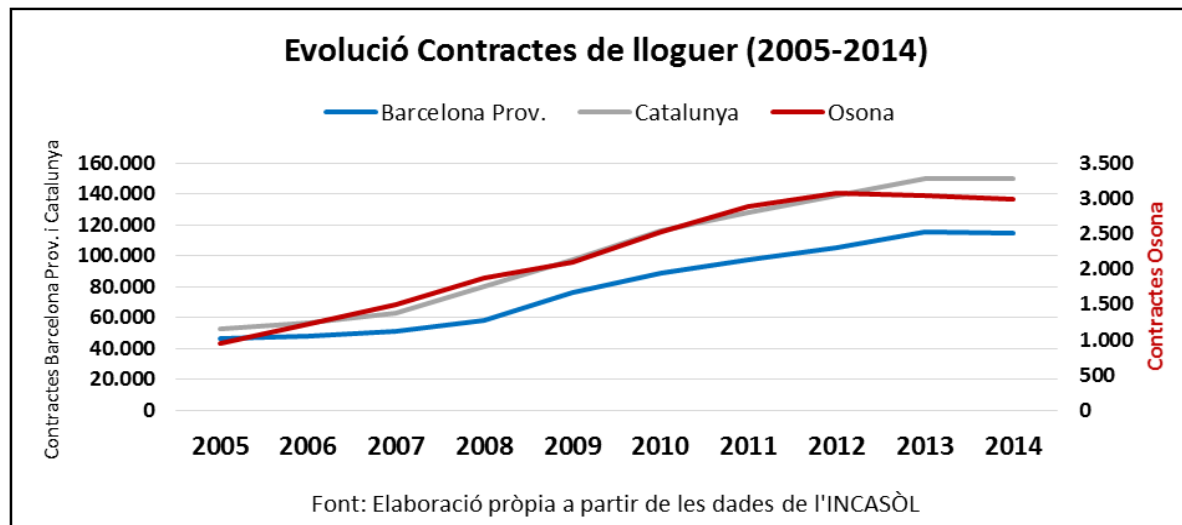
4.5. Condicions de la demanda

A la comarca l'habitatge de nova construcció ha passat d'una mitjana de 142,3 milers d'€ l'any 2013 a 133,9 milers d'€ l'any 2015. Tot i haver-hi diferències importants entre els municipis, el 2014 va ser l'any en què es van registrar els preus més baixos, amb una tendència a un lleuger augment per aquest 2015. No tenim habitatge nou a Manlleu i Roda de Ter aquest any, però aquests dos municipis són els que van registrar els preus més baixos del grup de municipis >5000 habitants durant els darrers dos anys.

Taxa de variació dels contractes de lloguer

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Osona	28,7%	22,5%	25,0%	11,4%	20,7%	14,6%	6,5%	-1,3%	-1,6%
Barcelona Prov.	3,5%	6,9%	13,8%	30,5%	17,0%	9,5%	8,2%	9,4%	-0,6%
Catalunya	7,3%	10,3%	27,9%	22,1%	18,8%	10,0%	8,5%	8,4%	-0,3%

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat, a partir de les dades de l'INCASÒL

Pel que fa als contractes de lloguer, les dades del període 2005-2014 mostren com aquests han augmentat progressivament a la comarca, fins l'any 2012. L'any 2013 i 2014 els contractes comencen a davallar donant taxes de variació negatives. Tant a la província de Barcelona com a Catalunya en conjunt, la dinàmica mostra el mateix creixement continuat però amb la diferència que l'aturada i posterior davallada no es dona fins un any més tard, al 2013.

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

L'indicador d'habitatges per règim de tinença a Osona no es diferencia massa de la resta de la província i de Catalunya. Potser destacaríem un major nombre d'habitatge gratuït (un 2,3%) i un menor nombre de llogaters (19%), que actualment es preveu inferior, tenint en compte el decreixement dels darrers anys en el mercat de lloguer.

Les dades referides als volums d'aigua facturats procedents de l'Agència Catalana de l'aigua (ACA) mostren en conjunt una ràtio superior a Osona (153 m3/abonat) que al conjunt català (142 m3/abonat). Cal però matisar aquesta dada per tractar-se d'una mitjana entre el consum per a ús domèstic i el consum per a ús industrial.

El consum d'aigua per a ús domèstic a la comarca (124 litres per persona i dia) és inferior a la mitjana de consum domèstic català (140 litres per persona i dia). Aquesta dada varia molt si desagreguem per municipis; Sant Julià de Vilatorrada (319 litres/pers./dia), Espinelves (305 litres/pers./dia), Tavertet (277 litres/pers./dia), Viladrau (270 litres/pers./dia), són els municipis amb consums més elevats, mentre que Santa Cecília de Voltregà (71 litres/pers./dia), Orís (89 litres/pers./dia), Sant Hipòlit de Voltregà (91 litres/pers./dia) i Oristà (96 litres/pers./dia), presenten els consums més baixos.

Volums d'aigua facturats per tipus d'ús (dades en m3)

2013	ÚS DOMÈSTIC			ÚS INDUSTRIAL		TOTAL	
	Volum facturat	% (*)	Litres/pers./dia	Volum facturat	% (*)	Volum facturat	% (*)
Alpens	19.392	-8,3%	175	5.183	14,2%	24.575	-4,3%
Balenya	156.151	-0,1%	115	43.823	-2,6%	199.974	-0,6%
Brull, el	20.778	-0,9%	214	109.395	-9,3%	130.173	-8,1%
Calldetenes	105.170	-3,5%	116	32.650	-18,2%	137.820	-7,4%
Centelles	320.057	-0,9%	119	254.325	1,8%	574.382	0,3%
Espinelves	21.489	0,0%	305	101.496	-2,9%	122.985	-2,4%
Esquirol, l'	104.225	-13,0%	130	392.142	15,5%	496.367	8,0%
Folgueroles	87.940	-9,2%	107	51.469	11,7%	139.409	-2,4%
Gurb	92.034	-3,3%	98	893.081	2,7%	985.115	2,1%
Lluçà	12.108	-4,4%	137	5.272	-2,7%	17.380	-3,9%
Malla	10.086	-17,8%	105	5.533	-12,6%	15.619	-16,0%
Manlleu	826.818	-1,2%	111	344.134	-1,9%	1.170.951	-1,4%
Masies de Roda, les	36.914	-10,6%	136	29.026	2,1%	65.940	-5,4%
Masies de Voltregà, les	132.960	-7,6%	115	262.877	-33,4%	395.837	-26,4%
Montesquiu	44.935	-6,4%	135	12.476	-15,2%	57.411	-8,6%
Muntanyola	38.424	0,0%	180	225	-38,9%	38.649	-0,4%
Olost	55.341	-9,2%	128	38.259	21,9%	93.600	1,4%
Orís	9.254	-8,9%	89	44.671	-2,0%	53.925	-3,3%
Oristà	18.453	-9,7%	96	20.204	0,7%	39.657	-4,7%
Perafita	20.357	-16,1%	132	12.865	-5,6%	33.222	-12,3%
Prats de Lluçanès	106.303	-3,4%	109	56.045	-6,3%	162.348	-4,4%
Roda de Ter	241.486	-5,3%	108	47.425	-3,6%	288.911	-5,0%
Rupit i Pruit	21.988	14,1%	204	10.765	6,8%	32.753	11,6%
Sant Agustí de Lluçanès	7.607	-21,2%	227	1.557	-12,2%	9.164	-19,8%
Sant Bartomeu del Grau	33.576	-9,8%	104	11.725	-34,0%	45.301	-17,6%
Sant Boi de Lluçanès	25.777	-11,1%	128	20.334	7,7%	46.111	-3,7%
Sant Hipòlit de Voltregà	117.191	-23,8%	91	31.747	-19,5%	148.938	-23,0%
Sant Julià de Vilatorrada	147.364	-0,6%	319	69.564	59,9%	216.928	13,1%
Sant Martí d'Albars	6.292	-13,6%	164	15.237	19,9%	21.529	7,7%
Sant Martí de Centelles	61.192	-1,3%	151	8.924	-9,2%	70.116	-2,4%
Sant Pere de Torelló	101.729	-7,3%	114	72.277	10,1%	174.006	-0,8%
Sant Quirze de Besora	110.065	0,0%	139	27.551	10,8%	137.616	2,0%
Sant Sadurní d'Osormort	nd	nd	nd	2.686	-23,5%	2.686	-23,5%
Sant Vicenç de Torelló	91.626	-8,3%	125	184.105	4,7%	275.731	0,0%
Santa Cecília de Voltregà	4.618	-15,3%	71	2.232	-17,1%	6.850	-15,9%
Santa Eugènia de Berga	93.930	-1,4%	115	404.154	26,4%	498.083	20,0%
Santa Eulàlia de Riuprimer	53.286	-4,5%	119	18.754	131,1%	72.040	12,8%
Santa Maria de Besora	7.498	-48,8%	126	3.699	-49,1%	11.197	-48,9%
Seva	206.143	-1,8%	162	119.687	-8,0%	325.830	-4,2%
Sobremunt	6.190	-1,4%	188	1.637	107,7%	7.827	10,8%
Sora	13.940	27,2%	221	2.977	56,9%	16.917	31,6%
Taradell	274.655	-10,1%	121	120.671	-18,9%	395.326	-13,0%
Tavernoles	16.840	-7,9%	146	6.944	-9,4%	23.784	-8,4%
Tavertet	12.856	-23,7%	277	2.959	1,1%	15.815	-20,0%
Tona	344.621	-5,9%	117	121.083	2,4%	465.704	-3,8%
Torelló	583.911	-3,5%	115	272.357	1,3%	856.268	-2,0%
Vic	1.941.764	-4,2%	128	1.755.783	-2,0%	3.697.547	-3,1%
Vidrà	9.532	6,2%	157	14.099	34,9%	23.631	21,6%
Viladrau	104.933	-20,3%	270	103.847	15,2%	208.780	-5,9%
Vilanova de Sau	17.380	-16,5%	144	16.076	-0,8%	33.456	-9,6%
Osona	6.913.767		124	5.018.566		11.932.333	
Catalunya	386.369.222		140	172.211.566		558.580.789	

(*) Percentatge respecte l'any anterior. Font: Agència Catalana de l'aigua

Habitatges segons tinença

	Propietat	Lloguer	Gratuït	Altres formes
Osona	74,2%	19,0%	2,3%	4,5%
Barcelona Prov.	74,2%	20,2%	1,7%	3,9%
Catalunya	74,3%	19,8%	1,8%	4,1%

Font: Idescat, Cens 2011

4. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

4.5. Condicions de la demanda

Pel que fa al consum d'aigua per a ús industrial, les empreses de la comarca presenten un consum (476 m3/abonat) per damunt del ràtio de consum mitjà català (442 m3/abonat). Els municipis amb ràtios més elevats són Espinelves, Viladrau, l'Esquirol, Orís, Gurb, Sant Martí d'Albars i Santa Eugènia de Berga.

Aquestes dades corresponen a l'any 2013 que comparat amb els consums de l'any anterior, en general mostren un descens en el consum quasi en tots els municipis. Destaca la variació de consum d'aigua de Santa Maria de Besora (-48.9%), de Les Masies de Voltregà (-26,4%) o Sant Hipòlit (-23%). Per contra van incrementar consums Sora (+31,6%), Vidrà (21,6%), Santa Eugènia de Berga (20%) o Sant Julià de Vilatorrada (+13,1%).

Per acabar, esmentar que els resultats de l'Índex ADEPG 2015 no posicionen massa positivament a dos de les tres subdimensions que conformen les condicions de la demanda i que indicarien una demanda poc sofisticada. Una 16a posició pel que fa a "innovació i desenvolupament tecnològic", amb 32,6 punts respecte als 32,1 de l'any anterior, que representen el guany d'una posició, i una 13a posició en "volum de mercat i activitat" amb la pèrdua de dues posicions. En canvi és la 4rta comarca catalana en "esperit emprenedor i dinamisme empresarial", tot i que un dels factors que hi pesa és l'elevat nombre d'autònoms, només superada per l'Alta Ribagorça, la Cerdanya i la Vall d'Aran.

Índex ADEPG 2015. Rànquing de competitivitat i sostenibilitat de les comarques de la província de Barcelona												
Dimensions	Subdimensions	Barcelonès	V. Occidental	Baix Llobregat	Osona	V. Oriental	Maresme	Garraf	Bages	Alt Penedès	Anoia	Berguedà
CONDICIONS DE LA DEMANDA	Innovació, desenvolupament tecnològic	1	3	9	16	7	20	25	10	13	15	22
	Volum de mercat i d'activitat	1	2	3	13	8	6	16	19	11	20	32
	Esperit emprenedor i dinamisme empresarial	18	20	23	4	14	11	6	26	41	38	16

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Presentació
- 1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

- 4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu
- 4.2. Condicions dels factors productius
- 4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial
- 4.4. Sectors relacionats i de suport
- 4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

- 6.1. Índex de gràfics i taules
- 6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori
- 6.3. Bibliografia i referències

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Diamant de la comarca d'Osona

4.2. CONDICIONS DELS FACTORS PRODUCTIUS

- ✓ Envelliment de la població tot i que, en conjunt, amb una població menys envellida que la mitjana catalana.
- ✓ Increment de la contractació durant l'any 2015
- ✓ Posició geogràfica favorable respecte als grans eixos viaris d' infraestructures
- ✓ Bones Infraestructures educatives
- ✓ Creixement dels autònoms en determinats sectors
- Per primer cop des del 1991 es perd població (decreixement del 0,1%).
- Importants desequilibris territorials d'estructura demogràfica, àrees amb elevat índex d'envelliment.
- Important grau de dependència i amb tendència a incrementar-se
- Nivell formatiu baix (percentatge molt baix de població amb estudis post-obligatoris. Abandonament prematur dels estudis.
- Desajust entre oferta formativa de Formació Professional i necessitats del teixit productiu.
- Important pes de l'atur de llarga durada.
- Increment de la taxa de contractació temporal (88% any 2015; 80,9% any 2008)
- Opacitat respecte al desplegament de xarxa de fibra òptica, polígons industrials sense cobertura
- Comunicacions públiques intracomarcals deficientes. Es manté la xarxa ferroviària deficient

4.3. CONTEXT PER A L'ESTRATEGIA I LA RIVALITAT EMPRESARIAL

- ✓ Sector industrial consolidat com a motor econòmic amb un pes important en l'estructura productiva (31,9% d'ocupació, 36,97 del PIB)
- ✓ Resiliència empresarial. Existència d'una dinàmica pròpia competitiva responsable de la recuperació en la creació de llocs de treball més enllà de les dinàmiques globals i capaç de compensar la seva estructura productiva negativa.
- Manca d'una estructura empresarial òptima per la creació de llocs de treball.
- Dimensió empresarial petita (Percentatge molt elevat de microempreses i poca empresa mitjana).
- Concentració dels llocs de treball en pocs municipis de la comarca.
- Precarietat laboral i increment del nombre d'autònoms respecte als assalariats, sobretot en el subsector de sacrifici de bestiar i elaboració de productes carnis.
- Un sector serveis poc desenvolupat i molt localitzat a Vic.
- Baixa ocupació en empreses d'alt contingut tecnològic i serveis basats en el coneixement (només el 28,8%, mentre que la mitjana catalana és del 50,2%).

4.4. SECTORS RELACIONATS I DE SUPORT

- ✓ Existència d'una bona xarxa d'institucions de suport.
- ✓ Millores en la coordinació i desenvolupament dels serveis als emprenedors(creació i consolidació).
- ✓ A nivell global, baix endeutament de les administracions locals.
- ✓ Bon comportament del sector TIC: impuls del subsector productes informàtics, electrònics i òptics (16,8%) i Informació i Comunicacions (5,1%)..
- Dificultats en l'establiment de dinàmiques col.laboratives, malgrat la tendència a la millora
- Manca de centres de recerca tecnològica
- Pèrdua del -5,10% en les afiliacions OACT durant el període 2008-2014

4.5. CONDICIONS DE LA DEMANDA

- ✓ Augment del nombre de llars (increment de la massa crítica de consum).
- ✓ Facilitat d'accés a l'habitatge (preu mitjà/m2 inferior a la mitjana catalana).
- ✓ Noves oportunitats de negoci al voltant de l'envelliment de la població i l'augment de l'esperança de vida.
- Increment de les llars unipersonals, bé per a col·lectius de població estrangera, bé per a gent gran que viu sola.
- Disminució de la RBFD/habitant a partir de l'inici de la crisi, amb importants diferències entre municipis.
- Poder adquisitiu inferior a la mitjana catalana; rendes (IRPF) i pensions contributives més baixes.
- Manca de compra pública innovadora i en general una demanda poc sofisticada.
- Més població en risc de pobresa i exclusió social (més llars amb ajudes per pagar lloguer, més població amb ajuda alimentària, més població amb renda mínima d'inserció).

Destacant la importància de la indústria com a element transformador del model productiu de la comarca, valorant l'impacte en diferents variables.

Dimensió **PRODUCTIVA**

Dimensió **FORMATIVA**

El desenvolupament del territori dependrà també de **tenir una població apropiadament formada**. Les dades del darrer informe indicaven aquí un espai de preocupació i millora.

Valorar el risc que existeix d'evolucionar cap a un **territori dual**. Hem de ser capaços d'identificar aquestes diferents realitats entenent que les estratègies de transformació han de considerar també les singularitats de cada part del territori.

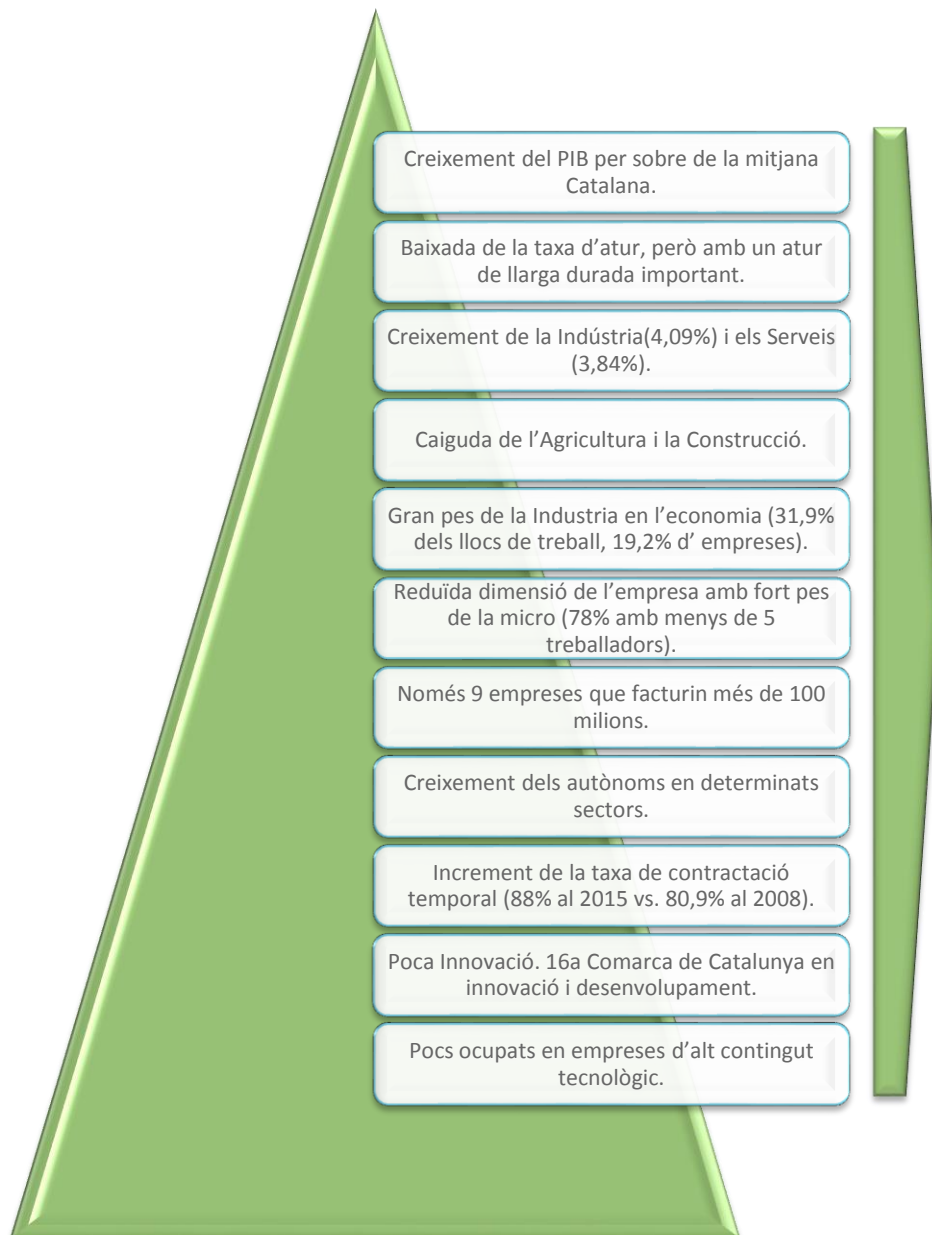
Dimensió **TERRITORIAL**

Dimensió **SOCIAL**

Identificar les **diferents realitats i el seu impacte social** per treballar perquè la sortida de la crisi i l'avenç cap al benestar sigui conjunt a tot el territori.

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

Plantejar el repte de la dimensió empresarial

✓Desenvolupar instruments de suport a la micro i petita empresa que facilitin la vertebració de models de negoci escalables, que ajudin a implementar economies d'escala, millores en la productivitat, especialització, accés a nous mercats etc...

Millorar el sistema d'innovació de la comarca .

✓Impulsar el desenvolupament dels serveis intensius en coneixement com a palanca de transformació dels models de negoci empresarial.

✓En el cas de les petites empreses hem de fer front de manera preferent a les seves mancances en innovació organitzativa i comercial, desenvolupant instruments d'innovació no tecnològica.

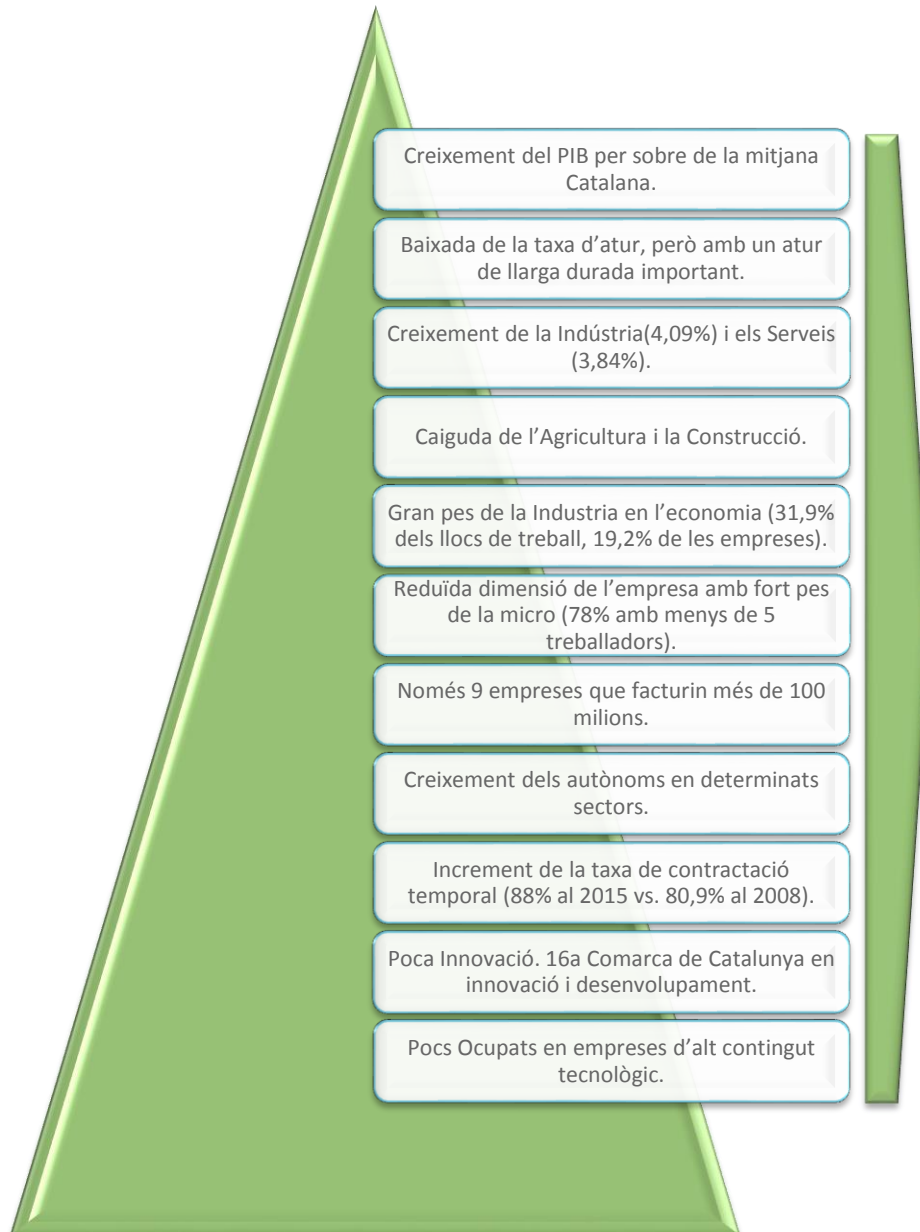
✓Fomentar la incorporació de les Tic a l'empresa i el desenvolupament del propi sector a la comarca. En aquesta línia s'ha començat a treballar en el projecte Economia Digital d'Osona.

Impulsar el procés d'adaptació de les empreses a la Quarta Revolució Industrial (Indústria 4.0)

✓Treballar per la generació de llocs de treball qualificats a través de la transformació de la indústria cap a una indústria 4.0, on les noves tecnologies de la informació s'integren en els processos productius, s'incrementen els nivells d'automatització i on la indústria es torna més intel·ligent, continuant apostant per la indústria com a valor de la comarca.

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

No deixar perdre el potencial vinculat al sector primari com a valor diferencial de la comarca.

✓Treballar de manera específica noves formes de comercialització, de generació de nous productes i models de negoci. Per exemple vincular el sector a l'explotació de nous negocis, com ara el turisme actiu.

✓Abordar les seves dificultats buscant solucions innovadores en treball col·laboratiu i fent arribar un coneixement pràctic de les noves tendències en distribució, packaging i un coneixement profund de les necessitats del nou consumidor.

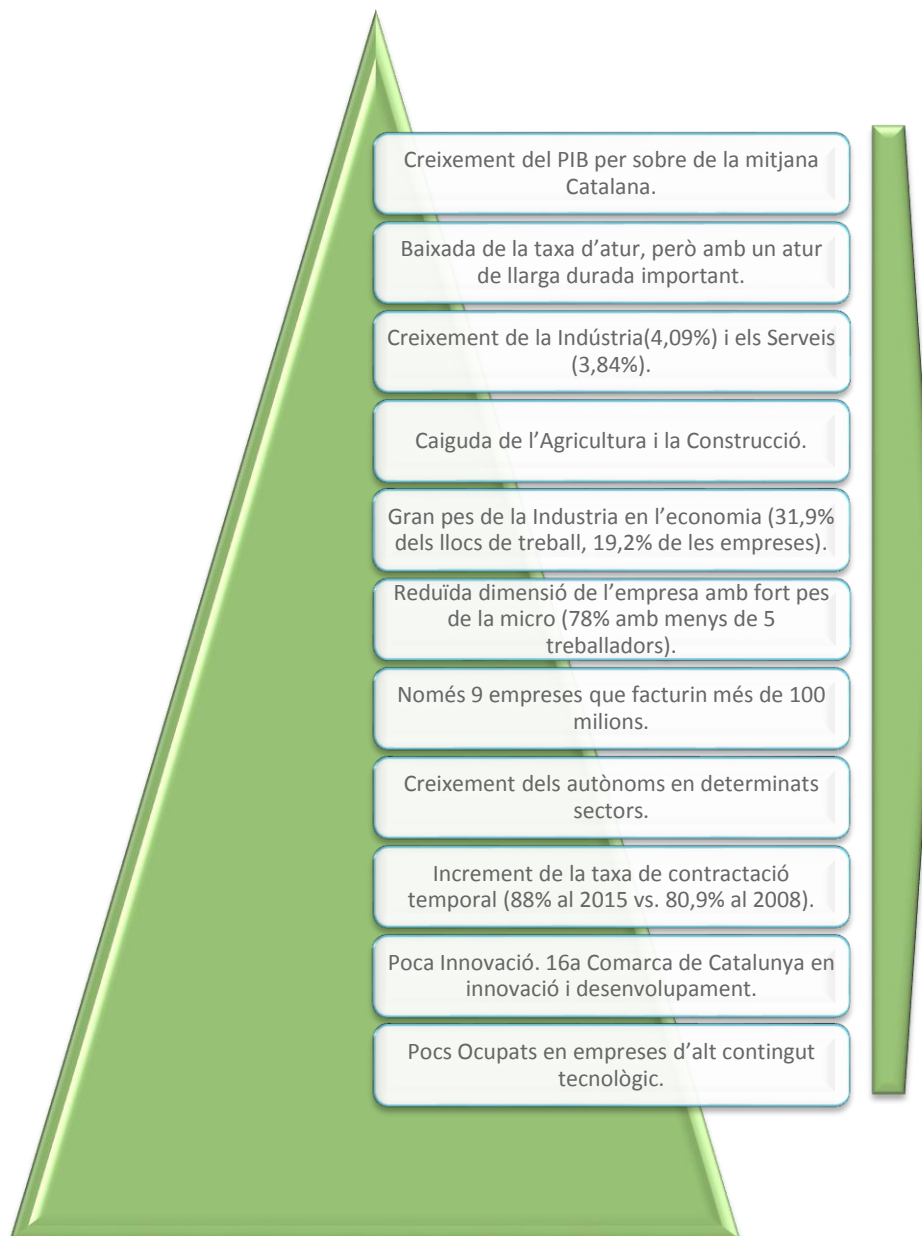
✓Continuar treballant per donar una resposta territorial i integral al problema dels purins. S'ha creat la Taula per a la Gestió Sostenible de la Ramaderia a Osona.

Vertebrar i dinamitzar comunitats que actuïn com a ecosistemes en diferents àmbits amb l'objectiu de:

✓Construir espais de relació basat en la confiança i la transparència que actuïn com a generador de sinergies i oportunitats entre empreses, fomentant la cultura col·laborativa i ajudant, especialment a les més petites a pensar "més enllà de la comarca".

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

Emprenedoria.

✓ Afavorir el naixement i consolidació d'emprenedors i el descobriment de nous projectes que donin lloc a la creació de noves activitats econòmiques, fent especial èmfasi en l'objectiu del reequilibrament del territori.

✓ Potenciar l'emprenedoria del sector industrial, treballant en la recerca de noves formes d'emprenedoria corporativa o altres programes que permetin fer-ho, com per exemple el Programa Reempresa.

Fer front al repte de la internacionalització

✓ Analitzar específicament els problemes que bloquegen la internacionalització en les petites empreses i abordar-les en un treball alhora individual i col·lectiu ja sigui per sector, comunitats o equips de treball.

✓ Entendre la internacionalització en un sentit més ampli, desenvolupant instruments d'atracció de talent, per exemple desenvolupar algun programa per a captar talent emprenedor internacional, oferint espais, recursos, etc de la comarca.

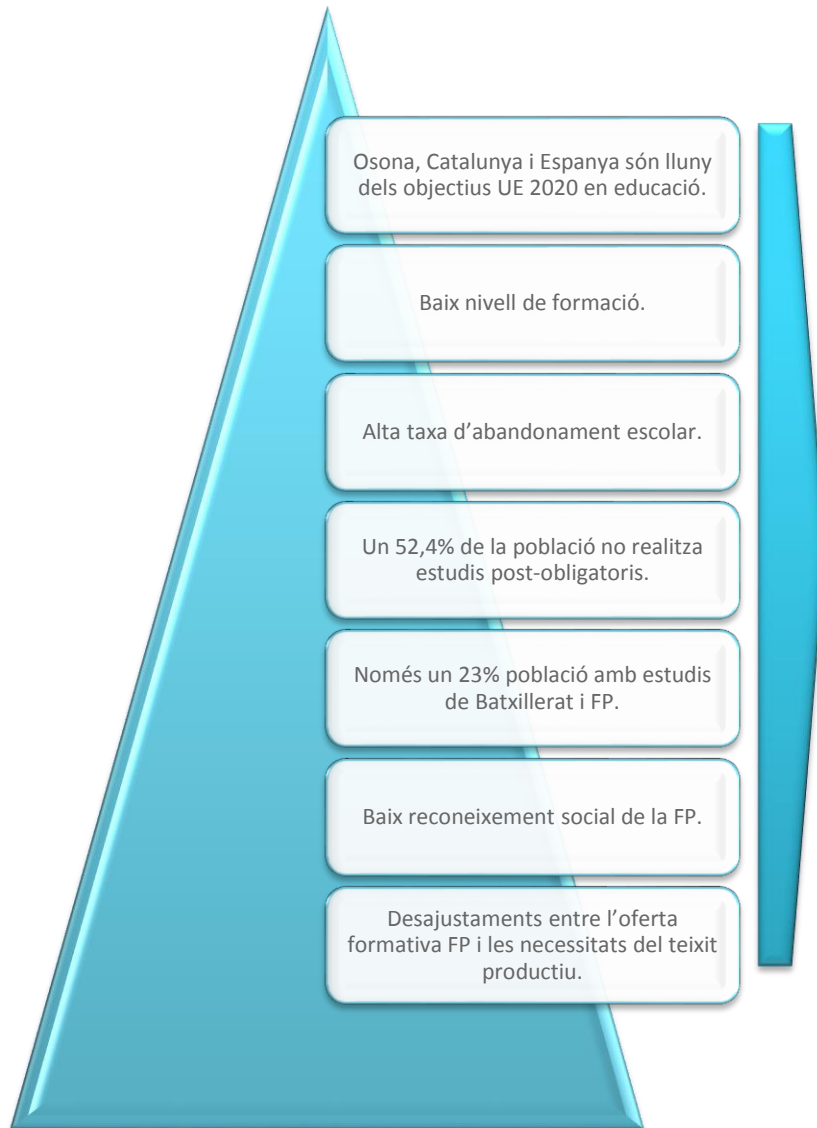
Promoure el debat sobre el futur de l'ocupació a la comarca

✓ Obrir una reflexió sobre l'evolució del mercat de treball. Les feines del futur, encara no s'han creat. Les feines antigues les substitueixen noves professions fet que genera un desajustament amb l'oferta educativa.

✓ Identificar els perfils d'autònoms de la comarca i desenvolupar projectes específics per aquest col·lectius de manera segmentada.

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

Incidir en la transició del món educatiu al món laboral dels joves de la comarca

- ✓ Millorar la coordinació interna entre els diferents agents vinculats al sistema de transició escola-treball, ja sigui en matèria d'orientació, de formació inicial, de formació qualificada i d'inserció.
- ✓ Potenciar l'acompanyament a través de programes de mentoratge, com a instrument facilitador del jove en el seu procés de creixement i disseny del seu propi projecte professional.
- ✓ Abordar des dels diferents prismes la problemàtica de l'abandonament escolar aprofundint en els seus motius.

Reforçar l'aposta per la formació professional.

- ✓ Consolidar el projecte de formació professional a Osona per a la millora de l'encaix entre el mapa formatiu i d'orientació professional amb la demanda del sector productiu a la comarca d'Osona.
- ✓ Definir i establir un sistema territorial de concertació i governança de la formació professional a Osona reforçant el desenvolupament de la formació dual i en alternança a la comarca.
- ✓ Implementar un pla global de treball per a fomentar les vocacions industrials a la comarca.

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

Decreixement de la població.

Descens de la taxa d'estrangeria i de la taxa de creixement natural.

Població menys envellida que la mitjana catalana però amb desequilibris territorials.

Creixement en el nombre d'emigrants del 146% des del 2009. El 34,2% tenen menys de 40 anys.

Taxa d'atur inferior a la mitjana Catalana però amb taxa d'atur de llarga durada molt més elevat

Alt percentatge de població amb renda mínima d'inserció.

Nombre de famílies amb tres o més fills superior en aquells municipis on hi ha més immigració.

Creixement d'elles llars unifamiliars

Vertebrar un teixit d'empreses socials al territori

✓ Fomentar l'existència d'empreses socials al territori, reforçant noves formules d'economia social i col·laborativa dins el sector productiu posant especial focus a respondre els reptes de l'envelliment i la inserció dels col·lectius més desfavorits.

✓ Incorporar el vector social en alguns dels instruments existents, per exemple desenvolupant activament una vessant més social del Programa Reempresa.

✓ Generar instruments d'emprenedoria específics per al foment dels emprenedors entre la població nouvinguda.

Empreses amb valors

✓ Reconèixer i reforçar el valor de les empreses amb projectes a llarg termini, vinculats i arrelats al desenvolupament del territori i amb fort compromís intergeneracional.

✓ Afavorir la innovació social dins les empreses i en general els valors de participació sostenibilitat i responsabilitat de les empreses.

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

Es perfilen dues àrees territorials força diferenciades.

Importants diferències també a nivells de municipis

Concentració de la població i dels llocs de treball en determinades zones

Concentració de la taxa d'immigració

Important concentració de l'atur en alguns municipis que disparen la mitjana comarcal

Importants diferències territorials en comunicacions i serveis

Incorporar elements de re equilibrament territorial en la definició i execució dels diferents instruments

✓Posar en valor els municipis més desfavorits aprofitant les seves singularitats per generar noves oportunitats.

✓Identificació de “punts calents” en el territori i establir respostes ad hoc per a ells, a través de taules de treball específiques per abordar-los coordinadament.

✓Millorar la mobilitat a la part del territori amb deficiència de serveis, per exemple via respostes d'Economia col·laborativa aplicada al transport rural

Treballar per garantir la sostenibilitat del territori.

✓Potenciant el concepte global de Smart Rural i Smart City, aplicant l'ús de la tecnologia en la millora de la qualitat de vida i el desenvolupament sostenible, adaptant-ho a les característiques de la comarca.

Desenvolupar accions que permetin retenir talent i recuperar el que ha marxat.

✓Aprofitar els professionals que venen a formar-se per a que es quedin a treballar a la comarca i recuperar aquells que han marxat posant en valor la singularitat del territori com a fet diferencial.

5. Posicionament competitiu de la comarca d'Osona

Principals reptes de futur

Es perfilen dues àrees territorials força diferenciades.

Importants diferències també a nivells de municipis

Concentració de la població i dels llocs de treball en determinades zones

Concentració de la taxa d'immigració

Important concentració de l'atur en alguns municipis que disparen la mitjana comarcal

Importants diferències territorials en comunicacions i serveis

La comprensió i anàlisi de la creixent complexitat requereix de noves maneres de treballar:

✓ Fomentar noves maneres d'aproximar-se al teixit empresarial, com pot ser l'aproximació via conceptes com cadenes de valor, comunitats, clústers o sectors assumint el rol de catalitzadors i facilitadors incentivant la innovació pública.

✓ Dissenyar espais de planificació estratègica comarcal que actuïn com entorns de coordinació entre agents on els diversos enfocaments de les problemàtiques puguin ser presents, amb participació públic-privada. Consolidar el projecte Creacció com a espai de diàleg i lideratge de projectes comarcals que representin tot el territori.

✓ Revisar el concepte de competitivitat, incorporant una visió més holística i assumint que les polítiques de creixement i de benestar han de reforçar-se mútuament.

La utilització de noves eines demanarà també:

✓ Comptar amb fonts d'informació, dades organitzades ajustades a la realitat, comparables a nivell internacional i contrastables a nivell subcomarcal.

✓ Desenvolupar eines d'intel·ligència estratègica que aportin informació i coneixement en el desenvolupament d'estratègies i polítiques, avaluació, prospectiva enfocada a l'anàlisi de tendències de futur i avaluació d'impacte.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació

1.2. Metodologia utilitzada

2. CONTEXT. MEGATENDÈNCIES

3. PRESENTACIÓ DE LA COMARCA D'OSONA

4. POSICIONAMENT COMPETITIU DE LA COMARCA D'OSONA

4.1. Principals indicadors de desenvolupament competitiu

4.2. Condicions dels factors productius

4.3. Context per a l'estratègia i la rivalitat empresarial

4.4. Sectors relacionats i de suport

4.5. Condicions de la demanda

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

6. ANNEXOS

6.1. Índex de gràfics i taules

6.2. Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

6.3. Bibliografia i referències

Relació dels gràfics i taules inclosos en el Capítol 4.

- PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU
 - ✓ PIB
 - ✓ PIB per habitant
 - ✓ Pes dels sectors en el PIB
 - ✓ RBFD per cap.
 - ✓ RBFD evolució 2008-2014
 - ✓ Índex Catalunya
- PRINCIPALS INDICADORS DE DESENVOLUPAMENT COMPETITIU (Continuació)
 - ✓ Taxa d'activitat
 - ✓ Taxa d'ocupació
 - ✓ Taxa d'atur registral
- SEGMENTACIÓ DE LA TAXA D'ATUR PER FORMACIÓ
- SEGMENTACIÓ DE LA TAXA D'ATUR PER EDAT
- TAXA D'ATUR MUNICIPIS OSONA
- PRINCIPALS INDICADORS DEMOGRÀFICS
 - ✓ Població
 - ✓ Densitat poblacional
 - ✓ Edat mitjana
 - ✓ Taxa de creixement natural
 - ✓ Taxa natalitat
 - ✓ Índex d'envelliment
 - ✓ Taxa de dependència
 - ✓ % Població estrangera
- MAPA ÍNDEX D'ENVELLIMENT
- ÍNDICADORS U.E. NIVELL FORMATIU OBJECTIU 2020
- NIVELL DE FORMACIÓ DE LA POBLACIÓ DE 25 A 64 ANYS
 - ✓ Nivell de formació de la U.E per països
- FORMACIÓ PROFESSIONAL
 - ✓ Matriculats per famílies Professionals
 - ✓ Mercat de treball i Teixit Productiu per famílies Professionals
- MAPA OSONA ESTUDIS POST-OBLIGATORIS
- EVOLUCIÓ DE LA CONTRACTACIÓ REGISTRADA
- CONTRACTACIÓ PER SECTOR
- CONTRACTACIÓ PER EDAT
- TAXA DE CONTRACTACIÓ TEMPORAL I INDEFINIDA
- MAPA AMB ELS PRINCIPALS EIXOS DE LA XARXA VIÀRIA
- FIBRA ÒPTICA: MAPA DE DESPLEGAENT
- CREIXEMENT DEL VAB PER SECTOR EN % (2013-2014)
- TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB (OSONA, BARCELONA PROV., I CATALUNYA)
- MAPA DE CONCENTRACIÓ DELS LLOCS DE TREBALL A OSONA
- ESTRUCTURA EMPRESARIAL
- EMPRESSES PER CADA 1000 HABITANTS
- EMPRESSES PER SECTOR
- MIDA EMPRESARIAL: DISTRIBUCIÓ DE LES EMPRESSES PER NOMBRE D'EMPLEATS
- TREBALLADORS PER SECTOR
- DETALL D'ASSALARIATS I AUTÒNOMS PER SECTOR
- TREBALLADORS ASSALARIATS VS. AUTÒNOMS
- RÀNKING DE LES PRINCIPALS ACTIVITATS ECONÒMIQUES DEL RÈGIM D'AUTÒNOMS
- VARIACIÓ 2008-2015 DELS LLOCS DE TREBALL PER ASSALARIATS I AUTÒNOMS
- AFILIACIONS EN OCUPACIÓ D'ALT CONTINGUT TECNOLÒGIC
- RÀNKING CATALUNYA EN AFILIACIONS D'ALT CONTINGUT TECNOLÒGIC
- AFILIACIONS AMB MÉS CONTRACTACIÓ REGISTRADA
- TIPUS I EVOLUCIÓ DE LES CONTRACTACIONS A OSONA
- EMPRESSES QUE FACTUREN MÉS DE 100M€
- PERCENTATGE D'INTERNACIONALITZACIÓ EMPRESSES D'OSONA (2013-2014)
- INDICADORS FINANCERS:
 - ✓ Solvència econòmica
 - ✓ Percentatge d'endeutament
 - ✓ Rendibilitat econòmica
 - ✓ Rendibilitat financera

Relació dels gràfics i taules inclosos en el Capítol 4.

- ALTES I BAIXES EMPRESARIALS (2011-2015)
- ACTIVITATS ECONÒMIQUES AMB MÉS ALTES EMPRESARIALS (2015)
- ACTIVITATS ECONÒMIQUES AMB MÉS BAIXES EMPRESARIALS (2015)
- RÀNQUING DE COMPETITIVITAT SEGONS L'INFORME "Índex ADEPG 2015"
- PRESSUPOST MUNICIPAL 2014
- AGÈNCIES DE PROMOCIÓ ECONÒMICA A OSONA (2014)
- DETALL D'INDICADORS DEL SECTOR TIC I EL SECTOR DE LA INDÚSTRIA DE L'ESPORT I TURISME A OSONA
- EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE LLARS (2001-2015)
- LLARS SEGONS EL NOMBRE DE PERSONES
- TAXA DE LLARS UNIPERSONALS SEGONS NACIONALITAT (2015)
- INDICADORS DE RISC DE POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL PER ÀREA BÀSICA
 - ✓ Mitjana de pensions contributives de la població de més de 65 anys
 - ✓ % de població amb pensió no contributiva
 - ✓ % aturats amb prestació per desocupació
 - ✓ % població amb Renda Mínima d'Inserció
 - ✓ % llars que reben ajuda per pagar el lloguer
 - ✓ % població que rep ajuda alimentària
 - ✓ % infants de 0-8 anys que reben ajuda alimentària
 - ✓ % famílies monoparentals
 - ✓ % famílies amb 3 fills o més
 - ✓ % població de 75 anys o més que viu sola
- INDICADORS DEMOGRÀFICS DE RISC DE POBRESA I EXCLUSIÓ SOCIAL PER COMARQUES
- PREU MITJÀ/M2 CONSTRUÏT
- PREU MITJÀ HABITATGES NOU
- TAXA DE VARIACIÓ DELS CONTRACTES DE LLOGUER (2006-2014)
- HABITATGE SEGONS TINENÇA
- VOLUMS D'AIGUA FACTURATS PER TIPUS D'ÚS

6. Annexos

Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

Àmbit	Indicadors
INDICADORS DEMOGRÀFICS	• Població • Densitat de població • Índex d'envelliment • Índex de sobreenvelliment • Índex de dependència juvenil • Índex de dependència senil • Índex de dependència global • Edat mitjana de la població • Població estrangera • Taxa d'estrangeria • Edat mitjana de la població estrangera • Taxa bruta de natalitat • Taxa de fecunditat • Taxa bruta de mortalitat • Taxa de creixement natural • Creixement natural • Saldo migratori • Taxa de migració per 1000 habitants
INDICADORS SOCIALS	• Renda bruta familiar disponible (Rbfd) • Renda per habitant • Renda per habitant majors de 16 anys • PIB total • PIB per habitant • Impost sobre la renda (IRPF) • Base imposable per declarant • Quota resultant per declarant • Nombre de pensions no contributives • Jubilació • Invalidesa • Persones amb discapacitat • Nombre absolut • Percentatge • Persones amb dependència • Nombre de sol·licituds • Nombre de beneficiaris • Persones amb atenció al domicili • Persones amb recursos residencials • Beneficiaris de Serveis Socials • Nombre absolut • Percentatge de població atesa • Beneficiaris Renda Mínima d'Inserció (PIRMI) • Beneficiaris Banc d'Aliments • Ajuts de menjador escolar • Població mal allotjada • Serveis socioeducatius: centres oberts

6. Annexos

Listat d'indicadors disponibles a l'Observatori

Àmbit	Indicadors
INDICADORS D'EDUCACIÓ	• Nombre de centres d'estudi • Nombre d'alumnes • Nombre d'alumnes estrangers • Nombre absolut • Percentatge • Nombre de professors • Relació nombre d'alumnes per professor • Nivell d'instrucció de la població • Taxa d'analfabetisme • Fracàs escolar
INDICADORS DE SALUT	• Esperança de vida en néixer • Població assegurada pel CatSalut • Població estrangera assegurada pel CatSalut • Receptes per habitant • Població amb doble cobertura sanitària • Incapacitat laboral
INDICADORS D'HABITATGE	• Habitatges familiars principals • Propietat • Lloguer • Altres • Nombre de llars • Familiars • No familiars • Mitjana de membres per llar • Noves llars monoparentals • Habitatges iniciats • Habitatges acabats
INDICADORS DE SOSTENIBILITAT	• Taxa de recollida selectiva • Residus per kg/persona/dia • Recollida selectiva registrada • Contaminació de les fonts (nivells de nitrats) • Parc de vehicles • Índex de motorització • Mobilitat • Laboral • Per estudis
INDICADORS DE CONSTRUCCIÓ	• Superfície de cadastre urbà • Llicències d'obres • Llicències industrials • Llicències d'activitats

6. Annexos

Llistat d'indicadors disponibles a l'Observatori

Àmbit	Indicadors
INDICADORS ECONÒMICS	• Població activa estimada • Població ocupada estimada • Taxa d'activitat • Taxa neta d'activitat • Taxa d'ocupació • Taxa neta d'ocupació • Taxa d'atur • Activitats econòmiques amb més atur • Beneficiaris per desocupació • Assalariats per sectors • Nombre absolut • Percentatge • Autònoms per sectors • Nombre absolut • Percentatge • Població aturada • Per sexe • Per edat • Per sector • Per formació • Contractació registrada • Per sexe • Per edat • Per sector • Per tipus de contracte (temporals/indefinites) • Empreses per sector d'activitat • Supervivència empresarial • Altes • Baixes • Internacionalització • Nombre d'empreses exportadors / importadores • Percentatge • Facturació • Sinistralitat laboral • Per sectors • Per grau de sinistre
INDICADORS D'INFRAESTRUCTURES	• Polígons industrials • Equipament TIC a l'habitatge • Ordinador • Internet • Telèfon mòbil • Banda ampla • Cobertura de telecomunicacions (ADSL, banda ampla, fibra òptica) • Sol·licitud de patents

Per a l'elaboració d'aquest informe s'han utilitzat els següents documents de referència:

- Anuari Econòmic Comarcal 2015 (Catalunya Caixa)
- Comarques catalanes: Indicadors bàsics de producció, ocupació i atur (Gencat)
- Els components del creixement a les economies locals de la província de Barcelona. *Anàlisi shift-share*
- Índex ADEPG 2015 de competitivitat territorial (AdEpg)
- Informe territorial de la província de Barcelona 2015 (Diputació de Barcelona)
- La competitivitat de les comarques de la demarcació de Barcelona a exàmen (Diputació de Barcelona)
- Anuari de la PIME catalana 2015 (PIMEC, Petita i Mitjana Empresa de Catalunya)
- Memòria Econòmica de Catalunya 2014 (Cambra de Comerç)
- The competitive Advantage of Nations (M.Porter)

Adicionalment s'han utilitzat com a font d'informació:

- Agència Catalana de l'Aigua – ACA – Generalitat de Catalunya
- Cambra de Comerç de Barcelona (Delegació d'Osona)
- Departament d'Empresa i Ocupació – Generalitat de Catalunya
- Departament d'Ensenyament – Generalitat de Catalunya
- Departament de Territori i Sostenibilitat – Generalitat de Catalunya
- Eurostat – Oficina estadística de la Unió Europea
- Institut d'Estadística de Catalunya – IDESCAT – Generalitat de Catalunya
- Institut Català del Sòl – INCASOL – Generalitat de Catalunya
- Fundació BCN de Formació Professional – Ajuntament de Barcelona
- Padró Municipal d'habitants – Diputació de Barcelona
- Servei de Suport Municipal – Diputació de Barcelona
- Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI)
- Sistema d'Informació Socioeconòmica Local (Programa Hermes) – Diputació de Barcelona

Amb el suport de :

